

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

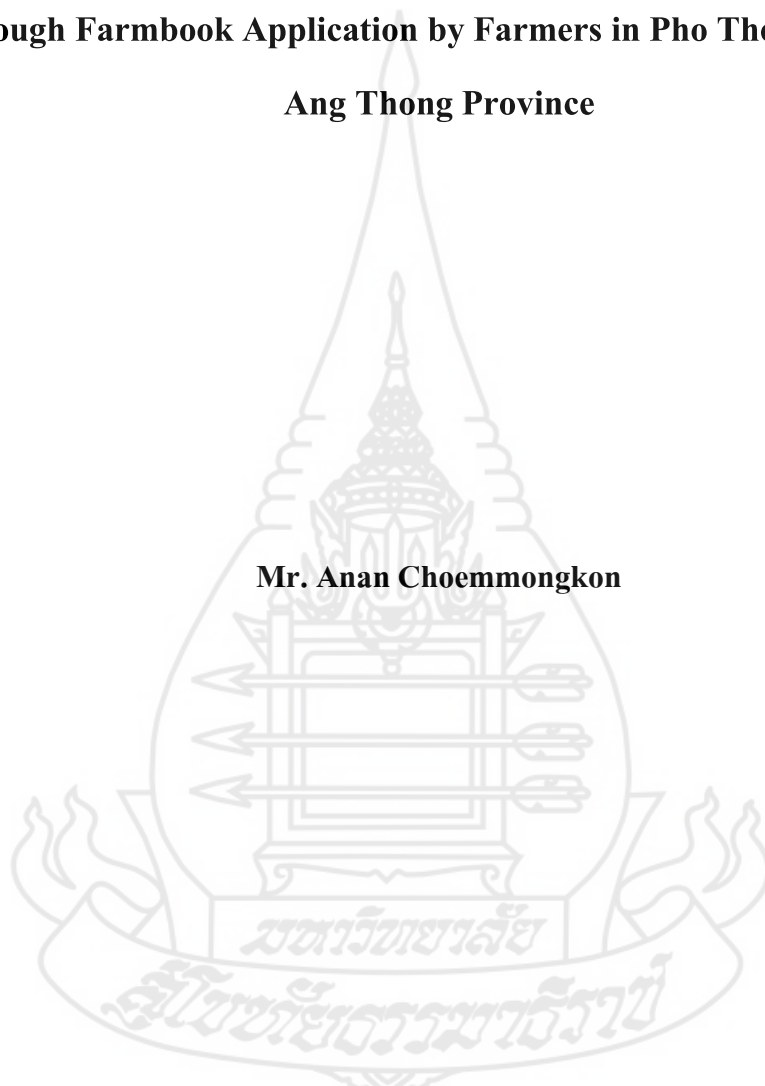
นายอานันท์ เจริมมงคล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากาเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุโขทัย

พ.ศ. 2565

**Factors Relating to Adoption of Farmer Information Update
Through Farmbook Application by Farmers in Pho Thong District,
Ang Thong Province**

Mr. Anan Choemmongkon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2022

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง
จังหวัดอ่างทอง

ชื่อและนามสกุล นายอานันท์ เจริมมงคล

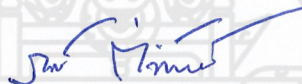
วิชาเอก ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

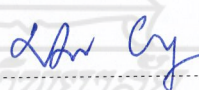
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ
2. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

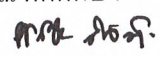
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ต่างวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกร
ดิจิทัลของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ผู้วิจัย นายอานันท์ เจริญมงคล รหัสนักศึกษา 2639000252

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน

ปีการศึกษา 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) ความรู้
แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล
3) การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 5) ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
กับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ในปีพ.ศ.2564 ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัด
อ่างทอง ในปี 2564 จำนวน 6,484 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ ที่ระดับความ
คลาดเคลื่อน 0.08 ได้จำนวน 153 ราย และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลาก เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกร ร้อยละ 59.5 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 56.41 ปี ร้อยละ 50.3
จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ถือครองพื้นที่ทางการเกษตร เฉลี่ย 20.49 ไร่ รายได้เฉลี่ย 98,223.53 บาทต่อปี
2) เกษตรกรร้อยละ 49.7 มีความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล
อยู่ในระดับมาก ได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกษตรกรได้รับความรู้
จากสื่อบุคคลเป็นอันดับแรก และเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุด
ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นด้วยกับประเด็นการใช้ประโยชน์ของสมุด
ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมากที่สุด 3) เกษตรกรเพียงร้อยละ 20.9 มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียน
เกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 4) เกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก ในด้านการส่งเสริมการใช้งานสมุด
ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยมีปัญหามากที่สุดในประเด็นเกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียน
เกษตรกรดิจิทัล และมีข้อเสนอแนะให้ออกแบบขั้นตอนการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย
และใช้เวลาไม่นาน 5 รายได้ ระดับความรู้ที่ได้รับจากแหล่งความรู้ต่างๆ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุง
ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับการปรับปรุง
ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร ส่วนอายุ มีความสัมพันธ์เชิงลบ

คำสำคัญ การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

Thesis title: Factors Relating to Adoption of Farmer Information Update Through Farmbook Application by Farmers in Pho Thong District, Ang Thong Province

Researcher: Mr. Anan Choemmongkon; **ID:** 2639000252;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural extension and development);

Thesis advisors: (1) Dr. Benchamas Yooprasert, Associate Professor;

(2) Bumpen Keowan, Associate Professor; **Academic year:** 2022

Abstract

The objectives of this research were to study the: 1) social and economic conditions of the farmers; 2) knowledge, knowledge resources, and opinions about farmer information updates through Farmbook application; 3) adoption of farmer information updates through Farmbook application; 4) problems and suggestions regarding the extension of farmer information update through Farmbook application; and 5) factors relating to the adoption of farmer information update through Farmbook application.

The population of this study was 6,484 farmers (year 2024) who registered as farmers in Pho Thong district, Ang Thong province. The sample size of 153 people was determined using the Taro Yamane formula with an error value of 0.08 through a simple random sampling method by lotto picking. Data were collected by conducting interviews. Statistics employed in data analysis were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

The results of the research found that 1) 59.5% of farmers were female with an average age of 56.41 years old while 50.3% of the farmers completed primary school education. On average, farmers owned an agricultural area of 20.49 Rai and earned an income of 98,223.53 Baht/year. 2) Around 49.7% of farmers had a high knowledge level of farmer information updates through Farmbook application. They received knowledge from various knowledge resources, generally at the lowest level. But moderately, they received the knowledge first from personal media and had opinions toward the update of farmer information through Farmbook application. Farmers highly agreed with the aspect of the benefit of Farmbook application. 3) About 20.9 % of farmers have adopted the practice regarding farmer information updates through Farmbook application. 4) Farmers faced high problems with the extension of Farmbook application usage. The most problematic issue was the lack of knowledge regarding Farmbook application. They suggested that there should be a more user-friendly instructional design of the steps to access Farmbook application system even at a lesser time. 5) Income, level of knowledge from various resources, and opinion about farmer information updates through Farmbook application were positively related to the adoption of farmer information updates through Farmbook application of farmers, while age was negatively related.

Keywords: The adoption of farmer information update, Farmer information update, Farmer information, Application Farmbook

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงยิ่ง จาก รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน ที่ได้ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและติดตามการทำวิจัยอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และรองศาสตราจารย์ ดร.ภรณี ต่างวิวัฒน์ ประธานคณะกรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ยิ่งแก่ผู้วิจัย ส่งผลให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

ขอขอบคุณ พี่น้องและเพื่อนร่วมรุ่นที่คอยแนะนำให้คำปรึกษา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานจากสำนักงานเกษตรจังหวัดอำเภอโพธิ์ทอง ที่คอยช่วยเหลือและสนับสนุน และที่สำคัญขอขอบคุณเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับการช่วยเหลือจากครอบครัว และการสนับสนุนจากทุกคนในครอบครัว ที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจเสมอมา จนทำให้การวิจัยครั้งนี้นำไปสู่ความสำเร็จ

ประโยชน์และคุณค่า อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะยังประโยชน์ต่อการศึกษาและการส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเกษตรกร คุณค่าและความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

อานันท์ เจริมมงคล

มกราคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ และแหล่งความรู้	7
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้	15
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	18
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการยอมรับ	21
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร	30
แนวคิดเกี่ยวกับสมุทตะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	34
บริบทของอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	38
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร	56
ตอนที่ 2 ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูล	67
ทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	
ตอนที่ 3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	81
ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียน	85
เกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	
ตอนที่ 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	96
ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
สรุปการวิจัย	101
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	116
ก แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย	117
ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	133
ค แบบสรุปผลวิเคราะห์การประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	135
ประวัติผู้วิจัย	142

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงการใช้ที่ดินของอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง	39
ตารางที่ 2.2 แสดงสถานการณ์การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	39
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร	56
ตารางที่ 4.2 สภาพการใช้สมาร์ตโฟนของเกษตรกร	60
ตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร	61
ตารางที่ 4.4 ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	68
ตารางที่ 4.5 จำนวนข้อความรู้ของเกษตรกร เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	71
ตารางที่ 4.6 ระดับการได้รับความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	72
ตารางที่ 4.7 สรุปแหล่งความรู้ในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	76
ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	76
ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	81
ตารางที่ 4.10 การปฏิบัติเกี่ยวกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	82
ตารางที่ 4.11 สรุประดับการยอมรับในการปฏิบัติ การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	85
ตารางที่ 4.12 ระดับปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	86
ตารางที่ 4.13 สรุประดับปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14	
ความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูล	
ทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล.....	92
ตารางที่ 4.15	
สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูล	
ทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล.....	95
ตารางที่ 4.16	
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	97
ตารางที่ 4.17	
ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ใน	
การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติแต่ละคู่	
โดยแสดงในรูปเมตริกสัมพันธ์ (correlation matrix)	98
ตารางที่ 4.18	
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับการยอมรับการปรับปรุง	
ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (Y).....	99

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance : TAM)	29
ภาพที่ 2.2 ไอคอนสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	36
ภาพที่ 2.3 สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลและหน้าลงชื่อเข้าใช้งาน	36
ภาพที่ 2.4 แสดงร้อยละของสถานการณ์การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	40

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ปี 2552 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) โดยจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรเป็นรายครัวเรือน เพื่อทราบสถานการณ์การผลิตประกอบการวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลต่างๆ ตลอดจนเป็นฐานข้อมูลสำหรับการตรวจสอบให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีเกิดภัยพิบัติ โดยจะต้องเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเกิดภัยแล้วเท่านั้น ซึ่งการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559, น. 1) ในปี 2562 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการนำนวัตกรรมพัฒนาเกษตรกรไทยยุค 4.0 ที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเกษตร ซึ่งประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากแอปพลิเคชัน Farmbook นี้คือ เกษตรกรสามารถแจ้งปรับปรุงข้อมูลการประกอบกิจกรรมการเกษตรได้สะดวกด้วยตนเองผ่าน Smart Phone โดยไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงานเกษตรอำเภอ เกษตรกรสามารถตรวจสอบความถูกต้องอย่างรวดเร็วและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ตามที่ให้ข้อมูลกับกรมส่งเสริมการเกษตรได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อสิทธิประโยชน์ของเกษตรกร และการเข้าร่วมโครงการต่างๆของภาครัฐ โดยใช้เป็นเอกสารยืนยันตัวตนความเป็นเกษตรกรในรูปแบบดิจิทัล (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2561)

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลในภาพรวมพบว่า มีเกษตรกรใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพียง 2,577,284 ครัวเรือน จากจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดในปี 2564 7,401,200 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.82 (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) ในจังหวัดอ่างทอง พบว่ามีเกษตรกรที่มีความสนใจในการใช้งานและใช้ประโยชน์ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อย ซึ่งพบว่าจากจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 26,760 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) มีการใช้และใช้ประโยชน์ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

เพียง 4,405 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16.46 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) ในอำเภอโพธิ์ทอง พบว่าจากจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 6,484 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) มีการใช้และใช้ประโยชน์ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพียง 1,178 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.16 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564) สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ซึ่งได้แก่ ปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

จากปัญหาดังกล่าว อาจมีผลกระทบต่อ การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ที่มีการนำสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมาใช้ เพื่อรองรับการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ซึ่งการนำสมุดทะเบียนเกษตรกรมาใช้จะช่วยลดความยุ่งยากในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรสำหรับทางสำนักงานเกษตรอำเภอได้เป็นอย่างดี พร้อมทำให้ได้ข้อมูลสถานการณ์การผลิตที่มีความเป็นปัจจุบัน ทำให้เกิดการส่งเสริมการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จึงมีความสำคัญที่จะต้องศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยศึกษาเกี่ยวกับความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มากำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้กับเกษตรกรใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพิ่มขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

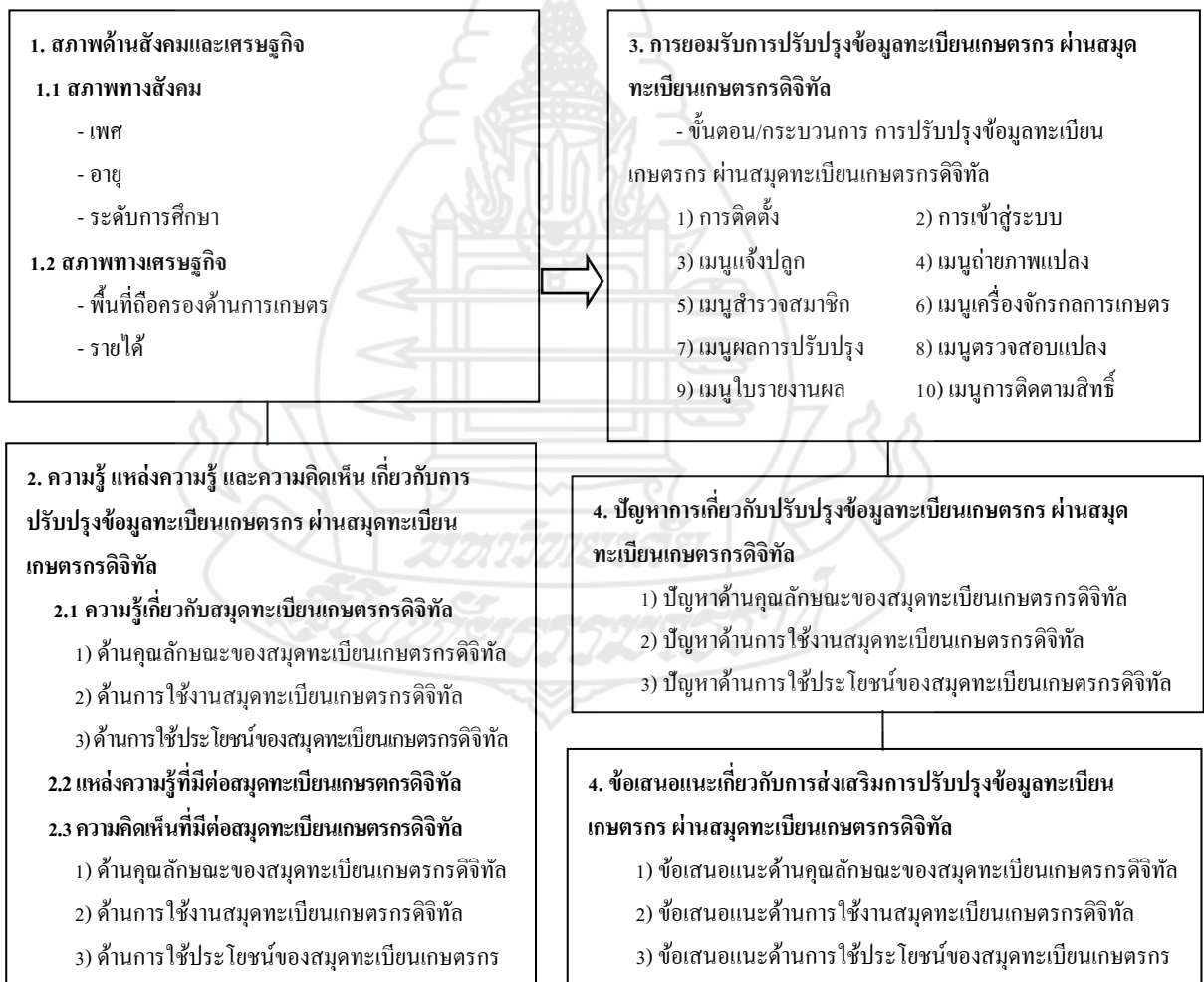
- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
- 2.2 เพื่อศึกษาความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล
- 2.3 เพื่อศึกษาการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร

2.5 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถกำหนดประเด็นในการศึกษาวิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยสภาพสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ปัจจัยสภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร รายได้ และความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง แบ่งขอบเขตออกเป็นด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านเวลา ดังนี้

5.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่ เป็นการศึกษาการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

5.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นต่อการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร

5.3 ขอบเขตเชิงเวลา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน พฤษภาคม 2564 ถึง เดือนพฤษภาคม 2565

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล หมายถึง สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เวอร์ชัน 67.4.4 หรือ DOAE Farmbook application version 67.4.4

6.2 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ที่ได้รับการคัดเลือก ในปี 2564 จำนวน 153 ราย

6.3 ความรู้ หมายถึง ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้แก่ คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

6.4 แหล่งความรู้ หมายถึง แหล่งของการได้รับข้อมูลจากแหล่งสื่อบุคคล สื่อกิจกรรม สื่อมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

6.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล หมายถึง ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในด้านคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

6.6 การยอมรับการปฏิบัติตามขั้นตอน/กระบวนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล หมายถึง การปฏิบัติตามขั้นตอน/กระบวนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ซึ่งได้แก่ การติดตั้งสมุด การเข้าสู่ระบบ เมนูแจ้งปลูก เมนูถ่ายภาพแปลง เมนูสำรวจสมาชิก เมนูเครื่องจักรกลการเกษตร เมนูติดตามผล เมนูตรวจสอบแปลง เมนูใบรายงานผล และเมนูติดตามสิทธิ์

6.7 ปัญหาการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร หมายถึง ปัญหาของเกษตรกรที่ใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้แก่ ด้านคุณลักษณะ ด้านการใช้งาน ด้านประโยชน์ และด้านการส่งเสริมการใช้งานของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

6.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร หมายถึง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในด้านคุณลักษณะ ด้านการใช้งาน และด้านการส่งเสริมการใช้งานของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลการวิจัยสามารถนำไปส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ให้ใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเกษตรกร ลดขั้นตอนและเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

7.2 เจ้าหน้าที่สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการส่งเสริมนวัตกรรมในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลแก่เกษตรกรอย่างเหมาะสม

7.3 กรมส่งเสริมการเกษตรสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ ในการปรับปรุงสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้เหมาะสมกับเกษตรกรต่อไป

7.4 นำผลการวิจัยที่ประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เหมาะสมกับเกษตรกรต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง” ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี รวมทั้งการกำหนดประเด็นคำถามในการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา โดยมีประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ และแหล่งความรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการยอมรับ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร
6. แนวคิดเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล
7. บริบททั่วไปของอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ และแหล่งความรู้

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความรู้และแหล่งความรู้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนจากเอกสารต่างๆ สามารถแยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดมาอธิบายได้ดังนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ประกอบด้วย ความหมายของความรู้ ประเภทของความรู้ ระดับของความรู้ และเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินความรู้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.1 ความหมายของความรู้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546, น.232) ได้อธิบายว่า ความรู้คือสิ่งที่สะสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ นอกจากนี้ ยังได้แนวคิดที่เพิ่มเติมว่า ความรู้ เป็นการผสมผสานระหว่างประสบการณ์ ค่านิยม ความเข้าใจ การรู้โดยสัญชาตญาณ และสารสนเทศ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการประเมินและการรับเอาประสบการณ์และสารสนเทศใหม่ๆของบุคคล โดยความรู้เกิดขึ้นและถูกนำไปประยุกต์ใช้ โดยจิตใจของบุคคล ซึ่งในองค์การความรู้อาจถูกส่งสมลงในเอกสาร คลังจัดเก็บเอกสาร งานประจำวัน กระบวนการในการทำงาน วิธีปฏิบัติงาน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงในอักษร สวัสดิ์ 2542, น.26) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้นๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

เบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom อ้างถึงใน อักษร สวัสดิ์ 2542, น.26-28) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่างๆ รวมถึงแบบกระสวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ.1965 บลูมและคณะได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ของคนว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่างๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยบลูมและคณะได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้คือ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) 3) การนำไปปรับใช้ (Application) 4) การวิเคราะห์ (Analysis) 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) และ 6) การประเมินผล (Evaluation)

กิริติ ชยยิ่งยง (2549: 4) ให้ความหมายของความรู้คือ ความคิดของคนแต่ละคนที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์จนเกิดเป็นความเข้าใจ และนำไปใช้ในการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ และสรุปผลจนได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 16) ให้ความหมายของ ความรู้ว่าเป็นพฤติกรรม ขั้นต้นที่ผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจโดยการนึกได้ โดยการมองเห็น หรือโดยการได้ยินและจำได้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างมาตรฐานวิธีการแก้ปัญหา กฎเกณฑ์ เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความรู้ คือ พฤติกรรมที่มนุษย์สร้าง ผลิต ความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความเชื่อ ความจริง ความหมาย โดยใช้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตรรกะ แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่างๆ เกิดเป็นความเข้าใจ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์และเวลา ในการจดจำรายละเอียดจากการกระทำต่างๆ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์การระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่างๆ และนำมาสรุปผล อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกัน โดยสามารถวัด ความรู้ได้โดยการระลึกถึงเรื่องราวต่างๆ แล้วแสดงออกมาได้

1.1.2 ประเภทแหล่งข้อมูลความรู้

ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ (2554, น.1-11) ได้อธิบายจำแนกประเภทของความรู้ตาม ลักษณะการปรากฏของความรู้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) *ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) หรือความรู้แฝงเร้น* เป็นความรู้ที่ไม่ได้มี อยู่ในตำรา แต่เป็นทักษะหรือความรู้เฉพาะตัว ของแต่ละบุคคลที่ฝังอยู่ในคน รู้ได้เฉพาะตัว เจ้าของเองและอยู่ในตัว ของบุคคลผู้นั้น ไม่ได้เอ้อออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร หรือสามารถถอดออกมาได้อย่างง่าย ตัวเจ้าของความรู้ก็อาจไม่รู้ตัวว่าตนมีความรู้นั้นอยู่ เนื่องจากความรู้ฝังลึกนี้ เป็น ทักษะหรือความรู้เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่ได้มาจากการกระทำและประสบการณ์ที่สั่งสมมา ยาวนาน

2) *ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge)* เป็นความรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ หรือความรู้ที่ปรากฏ เป็นความรู้ที่มีคุณสมบัติเด่นชัดเป็นทฤษฎี เป็นความรู้ที่ บุคคลสร้างขึ้นและสามารถแสดงออกมาผ่านภาษาที่เหมาะสมได้โดยการพูด/บอกกล่าว แสดง อากาหรือ โดยวิธีใด ๆ ให้ปรากฏแก่ผู้อื่น และอาจถูกบันทึกเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือระบบ บันทึกแบบต่าง ๆ บางครั้งจึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทของความรู้ ได้แก่ ความรู้ที่ฝังอยู่ใน คน และความรู้ชัดแจ้ง ความรู้ประเภทความรู้ชัดแจ้งหรือความรู้ที่ปรากฏ เกิดจากที่บุคคลนั้น สร้าง ขึ้น เห็นชัดแจ้ง เป็นรูปธรรม และสามารถถ่ายทอดออกมาได้เด่นชัด แสดงออกผ่านภาษาโดยการ พูดกล่าวแก่ผู้อื่น ส่วนความรู้ที่แฝงเร้นหรือฝังลึกฝังอยู่ในตัวบุคคลเป็นความรู้เฉพาะตัว ได้จากการ กระทำ จากประสบการณ์ที่สั่งสมมายาวนาน เปรียบเสมือนพรสวรรค์ที่ติดตัวบุคคลนั้น ไม่สามารถ ถ่ายทอดออกมาได้

1.1.3 ระดับความรู้

สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่

1) *ความรู้เชิงทฤษฎี (Know-What)* เป็นความรู้เชิงข้อเท็จจริง ว่าจะอะไร เป็นอะไร จะพบในผู้ที่สำเร็จการศึกษามาใหม่ๆ ที่มีความรู้โดยเฉพาะความรู้ที่จำมาได้จากความรู้ชัดแจ้ง ซึ่งได้จากการได้เรียนมาก แต่เวลาทำงาน ก็จะไม่มั่นใจ มักจะปรึกษารุ่นพี่ก่อน

2) *ความรู้เชิงทฤษฎีและเชิงบริบท (Know-How)* เป็นความรู้เชื่อมโยงกับโลกของความเป็นจริง ภายใต้สภาพความเป็นจริงที่ซับซ้อนสามารถนำเอาความรู้ชัดแจ้งที่ได้มาประยุกต์ใช้ตามบริบทของตนเองได้ มักพบในคนที่ทำงานไปหลายๆปี จนเกิดความรู้ฝังลึกที่เป็นทักษะหรือประสบการณ์มากขึ้น

3) *ความรู้ในระดับที่อธิบายเหตุผล (Know-Why)* เป็นความรู้เชิงเหตุผลระหว่างเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ผลของประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เป็นผู้ที่ทำงานมาระยะหนึ่งแล้วเกิดความรู้ฝังลึก สามารถถอดความรู้ฝังลึกของตนเองมาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้พร้อมทั้งรับเอาความรู้จากผู้อื่นไปปรับใช้ในบริบทของตนเองได้

4) *ความรู้ในระดับคุณค่า ความเชื่อ (Care-Why)* เป็นความรู้ในลักษณะของความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ที่ผลักดันมาจากภายในตนเองจะเป็นผู้ที่สามารถสกัด ประมวล วิเคราะห์ ความรู้ที่ตนเองมีอยู่กับความรู้ที่ตนเองได้รับมาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมาได้ เช่น สร้างตัวแบบหรือทฤษฎีใหม่หรือนวัตกรรมขึ้นมาใช้ในการทำงานได้

จากระดับความรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า ระดับความรู้แบ่งออกเป็นระดับ คือ ระดับความรู้เชิงทฤษฎี เป็นความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ระดับความรู้เชิงปฏิบัติและเชิงบริบทเป็นความรู้ที่เชื่อมโยงกับโลกความเป็นจริง ระดับความรู้ที่อธิบายเหตุผลเป็นความรู้เชิงเหตุผล ในระดับที่อธิบายเหตุผลได้ และความรู้ในระดับคุณค่า ความเชื่อ ซึ่งเป็นความรู้ในแบบความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเองกับความรู้ที่ตนเองมีสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่

1.1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้

ในแต่ละบุคคลต่างความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งต่างๆมากน้อยไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมในแต่ละสถานการณ์ซึ่งปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อความรู้ ความเข้าใจ แสงจันทร์ โสภากาล (2550, น. 14-16) ได้อธิบายเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหรือระดับการเรียนของนักเรียนที่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือพบว่ามีความสัมพันธ์กับ 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา ได้แก่ องค์ประกอบด้านสังคม เศรษฐกิจและการจงใจ

(1) ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

ก. ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออก เพราะจะทำให้บุคคลมีความรู้และมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผล

ข. ความเชื่อ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในการยอมรับต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไป

ค. สถานภาพทางสังคม หมายถึง สิทธิและหน้าที่ที่มีต่อผู้อื่นและสังคม

ง. ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและส่งผลต่อความคิดเห็น

(2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย

ก. ครอบครัว หมายถึง การสะสมความรู้โดยทางตรงหรือทางอ้อมจากระเบียบ วิธีปฏิบัติ กฎเกณฑ์ และค่านิยมต่างๆที่กลุ่มได้กำหนดไว้เป็นระเบียบของความประพฤติและความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม นั้น

ข. กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมากเพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มหรือสังคมใดต้องยอมรับ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มและสังคมนั้น

ค. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล

จากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ กล่าวได้ว่าความรู้คือ พฤติกรรมที่มนุษย์สร้าง ผลิต ความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตรรกะ แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่างๆ เกิดเป็นความเข้าใจ โดยความเข้าใจของแต่ละบุคคลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแรงจูงใจของบุคคลนั้นจะสามารถเปิดใจรับความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นหรือไม่ ความรู้ที่ได้รับมาทำให้เกิดความเข้าใจหรือเกิดความคิดรวบยอดที่จะสามารถนำไปปรับใช้ โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผลของบุคคลนั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร โดยใช้เครื่องมือทดสอบเขียนตอบแบบถูกผิด ว่าเกษตรกรมีความรู้ในระดับใด

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งความรู้

สามารถแยกเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแหล่งความรู้ ประกอบด้วย ความหมายของแหล่งความรู้ และแหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ความหมายของแหล่งความรู้

กรมสามัญศึกษา (2544, น.6) ได้ให้ความหมายว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข่าวสารข้อมูลสารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องจากแหล่งต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

วิรุฬห์ นิล โมจน์ (2558, น.119) กล่าวว่า แหล่งวิทยาการชุมชน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างในชุมชนทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งตัวบุคคลเอง ขนบธรรมเนียมประเพณี และทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ที่สามารถให้ความรู้ หรือเป็นแหล่งที่ชุมชนสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ตามความต้องการ

จากนิยามความหมายของแหล่งเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า แหล่งเรียนรู้ทั้ง ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงตัว บุคคลในชุมชน กิจกรรมด้านประเพณี ศาสนา วัฒนธรรม และทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ๆ จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน สามารถแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตัวเองจากแหล่งต่าง ๆ

1.2.2 แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับข้อมูล

แหล่งความรู้ นับว่ามีความสำคัญต่อผู้ที่ต้องการศึกษา ค้นคว้าและเรียนรู้ แหล่งความรู้ในปัจจุบัน มีให้เลือกเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ จินดา ขลิบทอง (2563, น. 50-60) ได้มีการจำแนกประเภทของการสื่อสารที่เกษตรกร ได้รับข้อมูลข่าวสารไว้หลายประเภท โดยพิจารณาตามเนื้อหา ที่จะถ่ายทอดต้องมีความเหมาะสมกับประเภทสื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดเนื้อหา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) **สื่อบุคคล** นับว่าเป็นสื่อที่ยังทรงอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสาร และการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะสื่อและช่องทางในการเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรมักขึ้นอยู่กับสื่อบุคคลเป็นหลัก มากกว่า การใช้สื่อประเภทอื่น ๆ ตัวอย่างสื่อบุคคล ได้แก่ การส่งข้อมูลข่าวสารผ่านผู้เชี่ยวชาญ ผ่านผู้นำชุมชน ผ่านผู้ใหญ่บ้านผ่านเกษตรตำบล ผ่านนักส่งเสริมการเกษตร ผ่านเกษตรกรผู้นำ ผ่านกลุ่มเพื่อน รวมถึงการประชุมร่วมกันในหมู่บ้าน หรือในกลุ่มของตัวเอง

2) **สื่อกิจกรรม** เป็นสื่อที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น ในตัวเองสูง เป็นสื่อที่ประกอบด้วยกิจกรรมและกระบวนการต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นสู่จุดประสงค์ที่หลากหลายแตกต่างกันไป เช่น กิจกรรมเพื่อนำไปสู่การชักจูงใจ หรือการโน้มน้าวใจเกี่ยวกับการเปิดรับเทคโนโลยีการเกษตรต่าง ๆ การฝึกอบรมเป็นอีกสื่อกิจกรรมหนึ่งที่เป็นสื่อกระบวนการที่ต้องใช้ทั้งศิลปะ

ในการถ่ายทอดทั้งความรู้และทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ เพื่อมุ่งสู่ความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ให้การอบรมกับผู้รับการอบรม เป็นต้น ทั้งนี้ สื่อกิจกรรมหลักที่ใช้ในการส่งเสริมเผยแพร่นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรต่าง ๆ อาจแบ่งได้เป็น 2 แนวทางใหญ่ คือ

(1) สื่อกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มหรือการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การประชุมระดมสมอง การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน การจัดประกวดต่าง ๆ การไปศึกษาดูงาน การบรรยาย การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

(2) สื่อกิจกรรมที่เน้นเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายย่อย เช่น การสาธิต การเยี่ยมชมฟาร์มหรือเยี่ยมชมบ้านเกษตรกร การทำสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกัน การจัดทำฟาร์มตัวอย่างหรือเรียกว่าแปลงสาธิต การโทรศัพท์สอบถาม รวมทั้งการใช้โทรสารในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันด้วย

3) สื่อวิทยุโทรทัศน์ เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมแต่เนื่องจากปัจจุบันที่สื่อประเภทนี้มีราคาถูกลง และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนามากขึ้น ทำให้เกษตรกรหรือชุมชนทั่วไปสามารถมีสื่อประเภทนี้ไว้ในครอบครองได้เกือบทุกครัวเรือน สื่อวิทยุโทรทัศน์มีคุณสมบัติที่มีความคล้ายคลึงกัน คือความรวดเร็วและความทันต่อเหตุการณ์ในการสื่อสาร ความสามารถในการนำสารไปถึงผู้รับที่เป็นกลุ่มใหญ่ได้ รวมทั้งความสามารถในการดึงดูดใจที่ค่อนข้างสูงเพราะเป็นสื่อที่มีทั้งภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว รูปแบบรายการของสื่อโทรทัศน์แบ่งออกเป็นรูปแบบรายการหลัก ๆ เช่น

- (1) รายการข่าว (news program)
- (2) รายการสัมภาษณ์ (interview program)
- (3) รายการสนทนา (discussion program) อภิปราย (panels)
- (4) รายการตอบปัญหา (quiz) แข่งขัน (content) เกมส์ (games)
- (5) รายการสารคดี (documentary program)
- (6) รายการดนตรี (musical program)
- (7) รายการปิกนิก (varity program)

4) สื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุเป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร ที่ได้รับความนิยมมาก สื่อวิทยุกระจายเสียงมีลักษณะเฉพาะ คือ เป็นสื่อที่สามารถส่งสารได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และมีต้นทุนในการผลิตที่ไม่สูงนักการผลิตก็ไม่ซับซ้อน แต่มีข้อจำกัดตรงที่เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดได้เพียงแต่เสียง ผู้ฟังไม่สามารถอ่าน หรือเห็นข้อความภาพเคลื่อนไหวได้ สื่อวิทยุก็สามารถที่จะเป็นสื่อที่เหมาะสมกับ กลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ ที่ต้องใช้สายตาในการทำงานสามารถใช้เพียงหูในการรับฟังข้อมูลข่าวสารเท่านั้น เช่น กลุ่มจักสาน กลุ่มวาดภาพ กลุ่มเย็บปักถักร้อย เป็นต้น

5) *สื่อสิ่งพิมพ์* พบว่าเป็นสื่อที่เกษตรกรใช้กันมากที่สุดในการที่จะค้นหาเกี่ยวกับข้อมูลเชิงเทคนิค เชิงวิชาการ หรือข้อมูลที่มีลักษณะเฉพาะ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรที่ทันสมัย สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นวิธีการสื่อสาร โดยใช้ตัวหนังสือเหมาะกับผู้อ่าน หนังสือออก มีความชอบที่จะอ่าน มีภาพประกอบความเข้าใจ เป็นสื่อประเภทมีลักษณะคงทน สามารถนำมาอ่านซ้ำได้ ในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ต้องมีประเด็นเนื้อหา และวัตถุประสงค์เฉพาะต่อกลุ่มเป้าหมายใดกลุ่มเป้าหมายหนึ่งเป็นหลักเสมอ

6) *สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ* บางครั้งเรียกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-media) นับว่าเป็นสื่อหนึ่งๆ ที่เริ่มมีความจำเป็นหรือเริ่มมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน จริง ๆ แล้วสื่อประเภทนี้นับว่าเป็นสื่อที่สามารถมีบทบาทที่เป็นได้ทั้ง สื่อส่วนบุคคล (individual/personal) แต่ในขณะเดียวกัน ก็สามารถเป็นสื่อมวลชน (mass) ได้ด้วยเพราะสื่อประเภทนี้สามารถที่จะส่งข้อมูลข่าวสารสู่กลุ่มเป้าหมายกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มคนจำนวนมากได้ สื่อประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้รับความนิยมในการเข้าใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในกลุ่มเกษตรกร ตลอดจนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตรหรือการพัฒนาการเกษตร ได้แก่

(1) *อีเมล (e-mail)* เป็นสื่อที่ไม่มีข้อจำกัดทั้งในเรื่องระยะเวลา ระยะเวลา อายุ ชนชาติ

(2) *Mailing list* เป็นการส่ง E-mail อัตโนมัติถึงทุกคนที่เกี่ยวข้องที่ได้ลงทะเบียนไว้ร่วมกัน

(3) *Newsgroup* ส่วนใหญ่อยู่ในรูปกระดานข่าวที่จัดทำขึ้นเพื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ สื่อประเภทนี้ต่างจาก Mailing list ตรงที่ว่า Newsgroup จะเป็นระบบอัตโนมัติที่มีการส่งข้อมูลข่าวสารเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ถึงกลุ่มสมาชิกเป็นประจำตามกำหนด ที่ผู้ใช้สามารถเรียกดูหรือเรียกมาใช้เมื่อใดก็ได้ จะมีผู้ดูแลรักษาข้อมูลต่าง ๆ ของสมาชิกที่สามารถพร้อมใช้ได้ตลอดเวลา

(4) *Chat-room* เป็นการพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแบบสด

(5) *World Wide Web* เป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมีการออกแบบกราฟิกที่เอื้อต่อการใช้งานมากที่สุด

(6) *Search Engine* ทำหน้าที่ในการจัดหมวดหมู่ระบบการสืบค้นข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

7) *สื่อสังคม* หมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ที่มีการตอบสนองทางสังคมได้หลายทิศทางในยุคเครือข่ายสังคม (social network) ผู้สื่อสารสามารถสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต application ต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้ปฏิสัมพันธ์กัน เช่น facebook และ LINE เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น แหล่งความรู้ที่เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารมีหลากหลายรูปแบบและหลายช่องทาง ที่สามารถ ศึกษาค้นหา เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งเกษตรกรอาจได้รับจากสื่อด้านอื่น ๆ ที่มาจากผู้สื่อสารเลือกนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมายนั้น โดยในการวิจัยได้กำหนดแหล่งความรู้ ประกอบด้วย สื่อบุคคล สื่อสารมวลชน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อกิจกรรม และสื่อออนไลน์

2. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ประกอบด้วยเนื้อหา ความหมายเกี่ยวกับการรับรู้ กระบวนการของการรับรู้และการเลือกรับรู้ และความหมายของการรับรู้สื่อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลมีการเลือกสรร (Select) จัดระเบียบ (Organize) สิ่งที่ได้รับหรือข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งการรับรู้ของแต่ละคนจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการศึกษาความหมายของแต่ละบุคคล

กมลวัฒน์ ยะสารวรรณ (2547) กล่าวว่า การรับรู้หมายถึงกระบวนการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่มากกระทบประสาทสัมผัสของเราและแปลความหมายอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล

กันยา สุวรรณแสง (2542) กล่าวว่า การรับรู้ คือกระบวนการที่เกิดภายในตัวของแต่ละบุคคลและการรับรู้เกิดขึ้นกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวโดยการสัมผัสการเห็นการได้ยินการรู้สึก การได้กลิ่น การสัมผัสซึ่งสิ่งเร้าเหล่านี้จะผ่านทางประสาทสัมผัสและแปลออกมาโดยการอาศัยประสบการณ์เดิม

ณัฐศรุต นนทธี (2544) กล่าวว่า การรับรู้หมายถึงการแสดงออกถึงความรู้ความเห็นซึ่งเกิดขึ้นจากการตีความการสัมผัสระหว่างอวัยวะต่างๆ ของร่างกายกับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งเร้าโดยมีการใช้ประสบการณ์เดิมช่วยในการให้ความหมายของการสัมผัสนั้นๆ

Day (1969) กล่าวว่า การรับรู้ขึ้นเนื่องกับสิ่งแวดล้อมและบุคลิกภาพภายในด้วย (Bernstein, 1999) กล่าวว่า การรับรู้เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ (Perception is Learned) ดังนั้นถ้าขาดการเรียนรู้หรือประสบการณ์จะมีเพียงการรับสัมผัสเท่านั้น

Belch and Belch (1998, pp.114-115) ได้อธิบายเรื่องกระบวนการของการรับรู้และการเลือกรับรู้ (Selective Perception) ไว้ว่ากระบวนการของการรับรู้แบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1) *ขั้นความรู้สึกรู้สึก (Sensation)* เป็นขั้นตอนที่บุคคลจะตอบสนองโดยตรงต่อประสาทสัมผัสทั้ง 5 (รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส) โดยทันทีต่อสิ่งกระตุ้น เช่น โฆษณาตราสินค้าหีบห่อผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ซึ่งการรับรู้จะใช้ความรู้สึกรู้สึกเหล่านี้ในการสร้างตัวแทนของสิ่งกระตุ้น ดังนั้น ผู้ส่งสารหรือนักสื่อสารการตลาดจะต้องออกแบบโฆษณาหรือหีบห่อผลิตภัณฑ์ให้สามารถดึงดูดความสนใจและจับใจผู้บริโภคให้ได้เพื่อให้สารที่ต้องการสื่อในโฆษณานั้นได้รับความสนใจจากผู้บริโภค

2) *ขั้นการเลือกข้อมูลข่าวสาร (Selecting Information)* ขั้นตอนนี้จะเป็นตัวช่วยชี้ว่าข้อมูลข่าวสารทางการตลาดต่างๆที่เป็นสิ่งกระตุ้นนั้นจะได้รับความสนใจหรือไม่และจะตีความอย่างไรรวมถึงปัจจัยภายในทางจิตวิทยา เช่น ความต้องการแรงจูงใจความคาดหวังและประสบการณ์ที่จะเป็นตัวนำมาอธิบายถึง เหตุผลว่าทำไมคนถึงเลือกสนใจสิ่งหนึ่งโดยละเลยอีกสิ่งหนึ่งได้รับสิ่งกระตุ้นเดียวกันแต่เลือกสนใจเข้าใจแตกต่างกันออกไปโดยปกติแล้วกระบวนการรับรู้ของแต่ละบุคคลจะมุ่งความสนใจสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของตนเองและละเลยสิ่งกระตุ้นที่เกี่ยวข้อง

3) *ขั้นการเลือกตีความ (Interpreting the Information)* หลังจากที่บุคคลเลือกจะสนใจในสิ่งกระตุ้นหรือข้อมูลข่าวสารแล้วก็มาถึงขั้นตอนของการจัดการจัดกลุ่มประเภทและตีความหมายข้อมูลข่าวสารนั้นขั้นตอนนี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลและได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายในทางจิตวิทยาซึ่งในการตีความและให้ความหมายต่อสิ่งกระตุ้นนั้นยังขึ้นอยู่กับธรรมชาติของสิ่งกระตุ้นนั้นด้วย เช่น สารในงานโฆษณาที่สื่อออกมาชัดเจนเข้าใจง่ายคนก็จะตีความและความหมายได้ชัดเจนสอดคล้องกับจุดประสงค์ของสารที่ต้องการสื่อในทางกลับกันนั้นงานโฆษณาที่สื่อออกมาคลุมเครือจะได้รับการตีความและให้ความหมายแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคลเป็นต้น การเลือกจะขึ้นในทุกๆ ขั้นตอนกระบวนการรับรู้ของผู้รับสารเพราะผู้รับสารจะเปิดรับข่าวสารที่สอดคล้องกับความเชื่อและทัศนคติที่มีอยู่ในแก่นั้นการรับรู้อาจมองได้ในแง่ของกระบวนการกรองข่าวสารที่ปัจจัยภายในและภายนอกมีอิทธิพลต่อสิ่งที่ได้รับวิธีการจัดการและตีความสารกระบวนการกรองข่าวสารที่เกิดขึ้นกับผู้รับสารนี้คือการเลือกรับรู้ (Selective Perception) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

(1) *การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure)* ผู้รับสารจะเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งที่มีอยู่ด้วยกันหลายแห่งหรือเลือกที่จะเปิดรับเป็นบางช่วงบางเวลาเช่นก็เปลี่ยนช่องโทรทัศน์เมื่อมีโฆษณาคั่นรายการ เป็นต้น

(2) การเลือกสนใจ (*Selective Attention*) เกิดขึ้นเมื่อผู้รับสารเลือกที่จะสนใจข่าวสารเรื่องหนึ่งขณะที่ข่าวสารเรื่องอื่นๆ ออกไป ดังที่จะพบว่าผู้รับสารเปิดรับการโฆษณาสินค้าต่างๆ มากมายผ่านสื่อโทรทัศน์ในแต่ละวันแต่ผู้รับสารสนใจและสามารถรับรู้ถึงการโฆษณาเหล่านั้นได้เพียงบางส่วนเท่านั้น นักโฆษณาจึงต้องผลิตงานโฆษณาอย่างสร้างสรรค์เพื่อสามารถจับความสนใจจากผู้รับสาร

(3) การเลือกรับรู้ตีความ (*Selective Comprehension*) ผู้รับสารจะตีความและทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้นบนพื้นฐานของทัศนคติความเชื่อ แรงจูงใจและประสบการณ์ของตนเองการได้รับข่าวสารแบบเดียวกันผู้รับสารอาจจะตีความแตกต่างกันไปซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ส่งสารคาดหวังไว้

(4) การเลือกจดจำ (*Selective Retention*) หมายถึงการที่ผู้รับสารไม่ได้จดจำข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่พวกเขาได้เห็นได้ยินหรืออ่านหลังจากให้ความสนใจและทราบดีความแล้ว เพราะผู้รับสารจะเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารได้ในบางส่วนที่ตรงกับความสนใจความต้องการและทัศนคติของตนเองหากผู้รับสารข้อมูลข่าวสารที่รับมานั้นได้นำไปสู่การเรียกความทรงจำเกี่ยวกับสินค้านั้นกลับมาเมื่อทำการซื้อ

2.1 ความหมายของการรับรู้สื่อ

เบคเกอร์ (อ้างถึงในสมควร เจริญสุข 2539, น.115) ได้ให้ความหมายของการรับรู้สื่อไว้ดังนี้

1) การแสวงหาข้อมูล (*Information Seeking*) คือบุคคลจะแสวงหาความรู้เพื่อต้องการให้มีความคล้อยคลึงกับบุคคลอื่นในเรื่องหนึ่งหรือเรื่องทั่วไป

2) การเปิดรับข้อมูล (*Information Receptivity*) คือบุคคลจะเปิดรับสื่อเพื่อต้องการทราบข้อมูลที่ตนสนใจอยากรู้ เช่น เปิดดูโทรทัศน์เฉพาะเรื่อง หรือรายการที่สนใจหรือมีผู้แนะนำ

3) การเปิดรับประสบการณ์ (*Experience Receptivity*) คือ บุคคลจะเปิดรับข่าวสารเพราะต้องการสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ กล่าวโดยสรุปได้ว่า การรับรู้ คือ กระบวนการซึ่งบุคคลมีการเลือกสรร การแปลความหมาย การแสดงออกถึงความรู้ความเห็นซึ่งเกิดขึ้นจากการตีความ โดยมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เกิดการรับรู้ การศึกษาค้นคว้าได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้มาเป็นกรอบการวิจัย เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารของประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างมีรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล อย่างไรบ้าง

3. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นประกอบด้วย ความหมายของความคิดเห็น ประเภทของความคิดเห็น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น และการวัดความคิดเห็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ความหมายของความคิดเห็น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541: 94) ความคิดเห็น คือ การประเมินหรือตัดสินเกี่ยวกับความชอบหรือไม่ชอบในวัตถุ คน หรือเหตุการณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของคนๆ หนึ่งเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง

ธิดา โมสิกรัตน์ (2547: 56) ความคิดเห็นเป็นของบุคคลโดยเฉพาะ ความคิดเห็นของบุคคลพัฒนามาจากสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางวัฒนธรรม ความคิดเห็นสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยม และมักจะแสดงออกโดยมีพื้นฐานจาก ความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ อารมณ์ เป็นต้น

วิเชียร ปรีชาธรรมวงศ์ (2550: 6-9) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีผลมาจาก ความเชื่อ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยเป็นไปในทิศทางเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ แม้จะมีการแสดงพฤติกรรม หรือคำพูดออกมาหรือไม่ก็ตาม

วิชัย ศรีโพธิ์งาม (2554: 10) ได้สรุปว่า ทรรศนะ (Opinion) หรือความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคล หรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับค่านิยม การศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มบุคคล

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกถึงสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยพัฒนามาจากสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและวัฒนธรรม โดยมีผลมาจากค่านิยม ความเชื่อ ประสบการณ์ โดยเป็นไปในทิศทางเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ โดยความคิดเห็นไม่มีผิดและถูก

3.2 ประเภทความคิดเห็น

Remmer (1954: 158-159) สามารถจำแนกความคิดเห็นออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย

3.2.1 ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (extreme opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

3.2.2 ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (cognitive contexts) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบยอมรับ เห็นด้วย ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

Foster (1992: 88) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น เกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1) *ประสบการณ์ (Experiences)* เป็นส่วนสำคัญก่อให้เกิดความคิดเห็น ไม่ว่าจะประสบการณ์ในรูปแบบใด ไม่ว่าจะประสบการณ์ทางตรง (Directed experiences) ที่ผู้แสดงความคิดเห็นประสบมาโดยตรง เช่น จากการ ได้ฟัง การอ่าน การปฏิบัติ หรือจากการ ได้ยิน ประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect experiences) เป็นประสบการณ์ที่ผู้แสดงความคิดเห็นไม่ได้สัมผัสมาด้วยตนเอง

2) *ระบบค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยม (Value system and judgment)* เนื่องจากค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยมของในแต่ละสังคมมีความแตกต่างกันทำให้ในแต่ละสังคมอาจจะมีทัศนคติหรือความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกันไปตามค่านิยม และการตัดสินใจค่านิยม สรุปได้ว่าความคิดเห็นเป็นเรื่องของการแสดงออกโดยอาศัยความเชื่อ ประสบการณ์ และทัศนคติเป็นสำคัญ โดยผ่านออกมาในรูปแบบของความคิดเห็น เพื่อตอบสนองความต้องการ การวัดความคิดเห็นจึงเป็นวิธีการสำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ โดยความคิดเห็นมีความใกล้เคียงกับทัศนคติเป็นอย่างมาก จนบางครั้งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เป็นความรู้สึกเฉพาะของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเกิดจากพื้นฐานความรู้ของแต่ละบุคคล โดยอาจแสดงออกด้วยการพูดหรือการเขียน ที่มีลักษณะเป็นการลงมติหรือตีความในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นๆได้

3.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ดวงอุมา โสภา (2551, น.21) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือแตกต่าง ดังนี้

1) *ปัจจัยส่วนบุคคล* ได้แก่ ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย ระดับการศึกษา ความเชื่อค่านิยมและเจตคติของบุคคลและประสบการณ์ ซึ่งจะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นของบุคคล

2) *ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม* ได้แก่ สื่อมวลชน กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง ข้อเท็จจริงในเรื่องต่างๆ หรือสิ่งต่างๆที่บุคคลแต่ละบุคคลได้รับ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลทำให้การแสดงความคิดเห็นของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

จำเรียง ภาวิจิตร (2536, น.248-249) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคมในหลายประการ คือ

1) *ภูมิหลังทางสังคม* หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกันโดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย

2) *กลุ่มอ้างอิง* หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมกับใคร หรือกระทำการสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

3) *กลุ่มกระตือรือร้น หรือกลุ่มเฉื่อยชา* หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษอันจะก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ขึ้นมาได้ ย่อมส่งผลต่อการจงใจให้บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มเฉื่อยชาก็จะไม่มีอิทธิพลต่อสมาชิกมากนัก

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลแต่ละคน แสดงความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือแตกต่าง การแสดงความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งปัจจัยที่มีผลนั้นแบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และอิทธิพลที่มาจากกลุ่มทางสังคม

3.4 วิธีการวัดความคิดเห็น

ลิน พันธุ์พินิจ (2544: 176-177) ได้อธิบายค่ามาตรฐานสำหรับเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ เรียกว่า Arbitrary Weighting Method ไว้ในเทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ออกเป็น 5 ระดับ เพื่อให้สอดคล้องตามวิธีจัดแบ่งช่วงของคะแนนเฉลี่ยทางสังคมศาสตร์ซึ่งเป็น จำแนกดังนี้คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก และเห็นด้วยมากที่สุด

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2554: 122) สรุปว่า วิธีการวัดทัศนคติในงานวิจัย นิยมนำวิธีการวัดทัศนคติที่ได้มีการพัฒนาโดยนักวิชาการมาใช้ เช่น

3.4.1 *ลิเคิทสเกล (Likert Scale)* นิยมใช้เพราะง่ายแก่การวัด ทำได้โดยการรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ต้องการศึกษา โดยแต่ละทางจะมีทางเลือกตอบได้ 5 ทาง คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การให้คะแนนจะเป็น 5 4 3 2 1 หรือ +2 +1 0 -1 -2 ตามลำดับ แล้วแต่ว่าเป็นคำถามเชิงลบหรือเชิงบวก

3.4.2 *เทอร์สตันสเกล (Thurstone Scale)* เป็นการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติไปในทางเดียวกัน เสมือนว่าเป็น scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน วิธีการให้คะแนนข้อความแต่ละข้อความจะมีคะแนนที่มีช่วงห่างเท่ากัน

3.4.3 *กัทแมนสเกล (Guttman Scale)* เป็นวิธีการวัดความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดทัศนคติสูง - ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดง

ถึงการสะสมข้อความคิดเห็น สามารถทราบถึงแบบแผนหรือรายการคำถามคำตอบว่าผู้ตอบเห็นด้วยในข้อใดบ้าง หรือไม่เห็นด้วยในข้อใดบ้างได้อย่าง คำถามที่ผ่านการกลั่นกรอง โดยวิธีนี้แล้วสามารถเรียงอันดับความเข้มข้นและสะสมกันได้อย่างมีความหมายจากคำจำกัดความต่างๆ ของแนวความคิดเห็นที่กล่าวมา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นวิธีการประเมินความรู้สึกของผู้แสดงความคิดเห็น โดยวัดจากการประเมินแสดงออกผ่านการแสดงออกไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน สิ่งที่ผู้แสดงความคิดเห็นแสดงออกมาโดยผ่านการคิด ไตร่ตรอง จากประสบการณ์ชีวิต ความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้น การวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบวัดความคิดเห็นเป็นแบบสัมพัทธ์ โดยใช้วิธีลิเคิร์ตสเกล (Likert scale) คือ กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน ระดับมากมีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ระดับปานกลางมีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับน้อยมีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ระดับน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการยอมรับ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับกล่าวคือการยอมรับเทคโนโลยี ประกอบด้วยเนื้อหา คือ ความหมายและนิยามของการยอมรับเทคโนโลยี โครงสร้างการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model:TAM) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความหมายและนิยามของการยอมรับเทคโนโลยี

Rogers (1983, p. 172) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า การยอมรับนวัตกรรม หมายถึง การตัดสินใจที่จะนำนวัตกรรมนั้นไปใช้อย่างเต็มที่ เพราะนวัตกรรมนั้นเป็นวิถีทางที่ดีกว่าและมีประโยชน์มากกว่าการยอมรับของบุคคลเกิดขึ้นเป็นกระบวนการ เริ่มตั้งแต่บุคคลได้สัมผัสนวัตกรรม ถูกชักจูงให้ยอมรับนวัตกรรม ตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธ ปฏิบัติตามการตัดสินใจ และยืนยันการปฏิบัตินั้น กระบวนการนี้อาจจะใช้เวลาช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือตัวบุคคล และลักษณะของนวัตกรรม

ขวัญตา กิระวิสาสกิจ (2542) กล่าวว่า การยอมรับเทคโนโลยี หมายถึง การตัดสินใจใช้เทคโนโลยีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยระยะเวลาในการตัดสินใจยอมรับนั้นไม่มีกำหนดแน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของเทคโนโลยีนั้น ๆ

เอกลักษณ์ ธนเจริญพิพิศาล (2554) กล่าวว่า การยอมรับเทคโนโลยี หมายถึง การนำเทคโนโลยีนั้นมาใช้ ซึ่งเมื่อแน่ใจแล้วว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้นั้นเป็นไปได้ สิ่งที่มาคือก่อให้เกิดการลงทุนกับการยอมรับ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การยอมรับเทคโนโลยี หมายถึง การตัดสินใจที่จะนำเทคโนโลยีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมไปใช้ จนกระทั่งแน่ใจว่าเทคโนโลยีนั้นสามารถให้ประโยชน์อย่างแน่นอนอนจึงจะเกิดการยอมรับตามมา โดยระยะเวลาในการตัดสินใจยอมรับนั้นไม่มีกำหนดแน่นอน ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและลักษณะของเทคโนโลยีที่ได้รับ

4.2 โครงสร้างการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม

จากการศึกษาจากแนวคิดในเรื่องโครงสร้างการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของ Rogers (1995, p. 162-185) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของนวัตกรรม และทำการศึกษาในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด พบว่า มีการแบ่งโครงสร้างการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมไว้เป็น 3 ส่วน ซึ่งได้แก่ สิ่งที่มีอยู่เดิม (Antecedent) กระบวนการ (Process) ผลที่ตามมา (Consequences) ดังนี้

4.2.1 สิ่งที่มีอยู่เดิม (Antecedent) ประกอบด้วย ตัวแปรเกี่ยวกับบุคคลของผู้ยอมรับนวัตกรรม ซึ่งได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล เช่น ทักษะคิดต่างๆไป เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ลักษณะทางสังคมของบุคคล เช่น การที่บุคคลมีแนวคิดที่เป็นสากล ไม่ยึดติดอยู่กับท้องถิ่น มีการติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือสถาบันนอกระบบสังคม และระดับของความต้องการนวัตกรรมของผู้ยอมรับนวัตกรรม ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของแต่ละบุคคล อีกหนึ่งตัวแปรในส่วนนี้ คือ ระบบสังคมของผู้ยอมรับนวัตกรรม เช่น บรรทัดฐานของระบบสังคม การเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลง บุคลากรของการสื่อสาร (ระดับที่หน่วยงานต่างๆ ในระบบสังคมถูกเชื่อมเข้าด้วยกัน โดยช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล) ฯลฯ ตัวแปรทั้งสองนี้ซึ่งได้แก่ ผู้รับนวัตกรรมและระบบสังคมจะมีอิทธิพลในขั้นให้ความรู้ว่ามีนวัตกรรมเกิดขึ้นแล้ว แต่ยังไม่มีความรู้ที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นอย่างสมบูรณ์เท่านั้น นอกจากนี้คุณลักษณะของนวัตกรรมก็เป็นอีกตัวแปรหนึ่งซึ่งช่วยให้การตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมยิ่งขึ้น

4.2.2 กระบวนการ (Process) หมายถึง ขั้นตอนซึ่งบุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับนวัตกรรม เป็นกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม (Innovation-decision process) เนื่องจากการยอมรับนวัตกรรมใดก็ตามนั้น มีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องและส่งผลให้เกิดการตัดสินใจยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมโดยได้แบ่งกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) *ขั้นความรู้ (Knowledge stage)* เป็นขั้นที่บุคคลจะทราบว่า มีนวัตกรรมนั้นปรากฏอยู่ และพอที่จะเข้าใจว่า นวัตกรรมนั้นทำหน้าที่อย่างไร ในขั้นความรู้นี้สามารถแบ่งประเภทของความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมได้เป็น 3 ประเภท คือ

(1) *ความรู้ที่ทำให้เกิดความตื่นตัวเกี่ยวกับนวัตกรรม* คือความรู้ว่า มีนวัตกรรมเกิดขึ้นแล้ว และนวัตกรรมนั้นทำหน้าที่อะไรได้บ้าง

(2) *ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการใช้นวัตกรรมได้อย่างไร* ความรู้ประเภทนี้ได้จากข่าวสารที่จะช่วยให้สามารถใช้นวัตกรรมได้อย่างถูกต้อง นวัตกรรมยังมีความซับซ้อนมากเพียงใด ความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ประเภทนี้ก็ยังมีมากเท่านั้น

(3) *ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักการซึ่งจะช่วยให้ นวัตกรรมบรรลุผล* การมีความรู้ประเภทนี้จะช่วยให้คนเข้าใจและยอมรับนวัตกรรมในอนาคตได้ง่ายขึ้น

2) *ขั้นการจูงใจ (Persuasion stage)* ในขั้นนี้บุคคลจะแสดงทัศนคติต่อกับนวัตกรรมในรูปแบบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกในขั้นการจูงใจนี้ บุคคลจะรู้สึกผูกพันกับนวัตกรรมมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นอย่างจริงจัง ทัศนคติเกี่ยวกับนวัตกรรมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) *ทัศนคติเฉพาะที่มีต่อนวัตกรรม* คือ ทัศนคติที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบประโยชน์ของนวัตกรรม ทัศนคตินี้มีอิทธิพลต่อนวัตกรรมที่กำลังเผยแพร่ และนวัตกรรมที่จะมีการเผยแพร่ในอนาคต

(2) *ทัศนคติทั่วไปที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง* คือ ทัศนคติอย่างกว้างๆที่เอื้ออำนวยให้กลุ่มเป้าหมายเปลี่ยนแปลง ซึ่งทัศนคติชนิดนี้เป็นทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมทำให้ประชาชนรู้จักพัฒนาตนเองและแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง

3) *ขั้นการตัดสินใจ (Decision stage)* ในขั้นนี้บุคคลจะมีแนวทางการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมใน 2 ลักษณะ คือ

(1) *การยอมรับนวัตกรรม (Adoption)* หมายถึง การตัดสินใจที่จะยอมรับนวัตกรรมมาใช้ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

(2) *การปฏิเสธนวัตกรรม (Rejection)* หมายถึง การตัดสินใจที่จะไม่ยอมรับนวัตกรรมมาใช้ การตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทดลองใช้ในปริมาณจำกัดของนวัตกรรม นวัตกรรมใดที่บุคคลสามารถทดลองใช้ได้จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกเสี่ยงภัยในการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมน้อยลง และนำไปสู่การยอมรับนวัตกรรมในที่สุดการปฏิเสธนวัตกรรมมาจากสาเหตุหลายประการ ดังนี้

- ความเคยชินกับวิธีการเดิมๆ เนื่องจากบุคคลมีความเคยชินกับวิธีการเดิมๆที่ตนเองเคยใช้และพึงพอใจในประสิทธิภาพของวิธีนั้นๆ บุคคลผู้นั้นก็มักที่จะยืนยันในการใช้วิธีการนั้นๆต่อไปโดยยากที่จะเปลี่ยนแปลง

- ความไม่แน่ใจในประสิทธิภาพของนวัตกรรม แม้บุคคลผู้นั้นจะทราบข่าวสารของนวัตกรรมนั้นๆในแง่ของประสิทธิภาพว่าสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดีก็ตาม การที่ตนเองมิได้เป็นผู้ทดลองใช้นวัตกรรมนั้นๆก็ย่อมทำให้ไม่แน่ใจว่านวัตกรรมนั้นๆมีประสิทธิภาพจริงหรือไม่

- ความรู้ของบุคคลก่อนนวัตกรรม เนื่องจากนวัตกรรมเป็นสิ่งที่ดีโดยมากแล้วบุคคลส่วนมากมีความรู้ไม่เพียงพอแก่การที่จะเข้าใจในนวัตกรรมนั้นๆทำให้มีความรู้สึกท้อถอยที่จะแสวงหานวัตกรรมมาใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นตัวอย่างหนึ่งของนวัตกรรมที่นำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ไม่พอเพียงก็จะรู้สึกท้อถอยและปฏิเสธในการที่จะนำนวัตกรรมนี้มาใช้ในการเรียนการสอนในชั้นของตน

- ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ โดยทั่วไปแล้วนวัตกรรมมักจะได้นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนานวัตกรรม ดังนั้นค่าใช้จ่ายของนวัตกรรมจึงควรมีราคาแพงในสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป จึงไม่สามารถที่จะรองรับต่อค่าใช้จ่ายของนวัตกรรมนั้นๆ แม้จะมองเห็นว่าจะช่วยให้การดำเนินการ โดยเฉพาะการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้นจริง ดังนั้นจะเป็นไปได้ว่าปัญหาด้านงบประมาณเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการปฏิเสธนวัตกรรม

4) **ขั้นการลงมือปฏิบัติ (Implementation stage)** ในขั้นตอนที่ 1-3 เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับความคิด แต่ในขั้นตอนที่ 4 นี้เป็นขั้นตอนที่บุคคลผู้รับนวัตกรรมจะต้องลงมือปฏิบัติตามแนวทางหรือวิธีการของนวัตกรรมนั้น และขั้นตอนนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อบุคคลมาปฏิบัติในแนวทางใหม่นั้นอย่างเป็นกิจวัตรประจำวัน

5) **ขั้นทบทวนการตัดสินใจ (Confirmation stage)** ในขั้นนี้บุคคลจะแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ได้ทำไปแล้ว แต่ก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจได้อีก หากได้รับข่าวสารที่ขัดแย้งหรือข่าวสารในแง่ลบเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น

4.2.3 ผลที่ตามมา (Consequences) ผลที่ตามมาจากการตัดสินใจเป็นได้ทั้งยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรม โดยมีรายละเอียดว่าหากเป็นการยอมรับนวัตกรรมแล้ว ยังคงยอมรับนวัตกรรมนั้นต่อไปเรื่อยๆ หรือเลิกยอมรับในภายหลัง เนื่องจากไม่พอใจผลที่เกิดจากนวัตกรรมนั้น

หรือยกเลิกยอมรับเพื่อหันไปรับนวัตกรรมอื่น และหากปฏิเสธนวัตกรรมนั้นเป็นการปฏิเสธไปเพื่อยอมรับนวัตกรรมในภายหลังหรือปฏิเสธโดยไม่ยอมรับนวัตกรรมนั้นอีกต่อไป

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรม

Rogers (1995, p. 162-185) ได้กล่าวไว้ว่ามีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมอยู่หลายปัจจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของระบบสังคม (Social system) การสื่อสาร (Communication) ตัวนวัตกรรม (Innovation) และ ระยะเวลา (Time) นอกจากนี้การแพร่กระจายนวัตกรรมและลักษณะของผู้รับนวัตกรรมก็เป็นปัจจัยที่สำคัญเช่นกัน ซึ่งอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

4.3.1 ระบบสังคม (Social system) หมายถึง องค์กรวมของประชากรจำนวนหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่างๆ กันและผูกพันในการแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกัน เช่น บริษัท องค์กร โรงเรียน กลุ่มทางการอื่นๆ โรงพยาบาล สมาคมชาวนา และระบบสังคมขนาดใหญ่ นั่นก็คือ สังคมมนุษย์ ซึ่งแบ่งระบบออกเป็นสองข้อ ได้แก่ สังคมสมัยใหม่ (แทนด้วยบรรทัดฐาน สังคมสมัยใหม่) และสังคมประเพณี (แทนด้วยบรรทัดฐานประเพณี) โดยทฤษฎีแสดงว่า บรรทัดฐานสังคมสมัยใหม่ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงและไม่สนับสนุนการรับนวัตกรรม โดยสังคมทั้งสองนี้เป็นสังคมในอุดมคติ

4.3.2 การสื่อสาร (Communication) หมายถึง การติดต่อระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยผ่านสื่อหรือตัวกลาง อย่างไรก็ดี การสื่อสารนี้ก็คือการแพร่กระจายนวัตกรรมโดยปกติแล้วเป็นกระบวนการ (Diffusion process) ที่นวัตกรรมอย่างหนึ่งแพร่จากแหล่งผลิตหรือแหล่งค้นพบ ไปสู่ผู้ใช้หรือผู้รับนวัตกรรม ส่วนที่สำคัญของกระบวนการนี้ คือ การกระทำระหว่างกันของมนุษย์ที่คนหนึ่งสื่อความคิดใหม่ให้กับอีกคนหนึ่งได้รู้ ซึ่งหลังจากที่รู้ความคิดใหม่แล้ว บุคคลจะรับความคิดนั้นหรือไม่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง การสื่อสารนั้นมีความสำคัญต่อการยอมรับนวัตกรรม ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งผ่านนวัตกรรมเป็นผู้นำความคิด หัวก้าวหน้า (Cosmopolite opinion leaders) กับบุคคลสมาชิกชุมชนที่ปราดเปรียว และมีการศึกษาสูง ในขั้นทดลองของกระบวนการแพร่รับนวัตกรรม การยอมรับนวัตกรรมก็จะเกิดขึ้นเร็ว หากความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำความคิดหัวก้าวหน้าแต่สมาชิกชุมชนหัวล้าหลัง การยอมรับนวัตกรรมก็ช้า หรืออาจไม่เกิดการยอมรับนวัตกรรมเลยก็ได้

4.3.3 ตัวนวัตกรรม (Innovation) หมายถึง ลักษณะของนวัตกรรมมีส่วนกำหนดระยะเวลาหรือมีผลต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับนวัตกรรม บุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเผยแพร่รับนวัตกรรมจะพิจารณาลักษณะนวัตกรรมโดยนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีอยู่เดิม ถ้าพิจารณาแล้วว่านวัตกรรมเป็นสิ่งที่ดีกว่าสิ่งเดิม บุคคลก็มีแนวโน้มยอมรับนวัตกรรมได้สูง ลักษณะของนวัตกรรมที่ใช้ในการเปรียบเทียบกับลักษณะของสิ่งที่มีอยู่เดิม มี 5 ประการ ได้แก่

1) *คุณลักษณะประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (Relative advantage)* เป็นการพิจารณาถึงประโยชน์ที่ผู้ยอมรับคาดว่าจะได้รับ การวัดประโยชน์อาจวัดในด้านเศรษฐกิจหรือในด้านอื่นๆ เช่น การเชื่อถือของสังคม เกียรติยศชื่อเสียง ความสะดวกในการใช้งาน การเห็นคุณค่าของนวัตกรรม อาจเป็นสิ่งที่กำหนดว่าประโยชน์เชิงเปรียบเทียบทางใดที่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ยอมรับนวัตกรรม

2) *คุณลักษณะที่เข้ากันได้ (Compatibility)* ผู้ยอมรับนวัตกรรมจะพิจารณาว่านวัตกรรมนั้นมีความเข้ากันได้หรือไม่กับค่านิยมที่มีอยู่เดิม ประสบการณ์ในอดีต ตลอดจนความต้องการของผู้ยอมรับ ถ้านวัตกรรมเข้ากับบรรทัดฐานหรือค่านิยมเดิมที่มีอยู่ในสังคมไม่ได้ จะถูกยอมรับช้ากว่านวัตกรรมที่เข้ากันได้กับบรรทัดฐาน หรือค่านิยมเดิมที่มีอยู่ในสังคม ความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรม

3) *คุณลักษณะความยุ่งยากซับซ้อน (Complexity)* ผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมจะรู้สึกว่ามี ความยุ่งยากไม่มากเกินไปที่จะทำความเข้าใจ หรือไม่ยุ่งยากนักการนำนวัตกรรมไปใช้ ความซับซ้อนของนวัตกรรมสามารถประเมินค่าได้ตั้งแต่ง่ายที่สุดจนถึงซับซ้อนที่สุด นวัตกรรมบางอย่างจะไม่มี ความซับซ้อนมากนัก แต่บางนวัตกรรมมีความซับซ้อน ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้และนำไปใช้นวัตกรรมที่ง่ายต่อการเข้าใจและนำไปใช้ จะถูกยอมรับเร็วกว่านวัตกรรมที่ซับซ้อนและยากต่อการนำไปใช้

4) *คุณลักษณะสามารถทดลองใช้ได้ (Trainability)* ผู้ยอมรับนวัตกรรมมีความเชื่อว่าสามารถนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ได้ นวัตกรรมที่สามารถแบ่งส่วนไปทดลองใช้ได้ จะถูกยอมรับได้เร็วกว่านวัตกรรมที่ไม่สามารถแบ่งส่วนทดลองได้ การที่นวัตกรรมสามารถแบ่งส่วนไปทดลองใช้ได้ นั้นจะช่วยให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความมั่นใจที่จะนำนวัตกรรมนั้นไปใช้ต่อไป

5) *คุณลักษณะสามารถสังเกตได้ (Observability)* ผู้ยอมรับนวัตกรรมรู้สึกว่านวัตกรรมนั้นเป็นรูปธรรม หรือถ้านวัตกรรมนั้นเป็นนามธรรมก็สามารถสังเกตผลนวัตกรรมนั้นได้ นวัตกรรมบางชนิดสามารถสังเกตเห็นได้ง่ายและสามารถสื่อสารความหมายให้กับกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย นวัตกรรมที่เป็นวัตถุ (Material innovation) จะถูกยอมรับได้ง่ายกว่านวัตกรรมที่เป็นความคิด (Non-material innovation) หรือเป็นนามธรรม

4.3.4 *ระยะเวลา (Time)* หมายถึง เวลาที่ใช้ในกระบวนการแพร่ นวัตกรรม จากจุดเริ่มต้นที่แหล่งผลิตไปจนถึงจุดที่มีผู้รับนวัตกรรม ซึ่งแต่ละนวัตกรรมใช้เวลาไม่น้อยไม่เท่ากัน ระยะเวลาจะช่วยก่อให้เกิดภาวะนวัตกรรม (Innovativeness) อันเป็นเครื่องแสดงระดับหรือประเภทของบุคคลในการที่บุคคลจะตัดสินใจยอมรับหรือไม่รับนวัตกรรม บุคคลต้องใช้เวลาพิจารณา นวัตกรรมระยะหนึ่ง ดังนั้น เวลาจึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม

4.3.5 การแพร่กระจายนวัตกรรม จะเห็นได้ว่า การแพร่กระจายนวัตกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสาร (Communication) แต่แตกต่างที่การสื่อสารเป็นการเผยแพร่ข่าวสารทุกประเภททั้งข่าวสารเก่า และข่าวสารใหม่ แต่ในการเผยแพร่ นวัตกรรมนั้น ผู้รับจะได้รับแต่ข่าวสารใหม่เท่านั้น

4.3.6 ลักษณะของผู้รับนวัตกรรม เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม โดย Rogers (1983, p.248-250) ได้จำแนกลักษณะของบุคคลที่มีต่อการยอมรับนวัตกรรมออกเป็น 5 ประเภท คือ

1) **ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Innovators)** ได้แก่ ผู้นำที่นำความคิดใหม่ไปปฏิบัติเป็นกลุ่มแรก ลักษณะของกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีนิสัยชอบวิเคราะห์ วิจัยและทดลองสิ่งใหม่ๆ ชอบเสี่ยง โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับสูง รายได้สูง มีความรู้ด้านเทคโนโลยีและชอบติดตามเทคโนโลยีอยู่เสมอ เคยไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ มากกว่าผู้อื่น มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ชอบอ่านรับฟังข่าวสาร ลักษณะของกลุ่มนี้ไม่เพียงแต่จะเป็นผู้ที่รับทราบความคิดใหม่ในช่วงเริ่มแรกเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ที่พร้อมจะนำนวัตกรรมไปปฏิบัติอย่างรวดเร็วอีกด้วย

2) **กลุ่มยอมรับเร็ว (Early adopters)** กลุ่มนี้ชอบเป็นผู้นำ ชอบความใหม่ การศึกษาของกลุ่มนี้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีความสุขุมรอบคอบ ประสบผลสำเร็จในการใช้นวัตกรรม มีสถานภาพทางสังคมค่อนข้างสูง ผู้รับนวัตกรรมกลุ่มนี้ต่างจากประเภทแรกตรงที่เป็นที่รู้จักกว้างขวางภายในชุมชนของตนมากกว่าภายนอกชุมชนและมักเป็นที่รักใคร่นับถือของคนในท้องถิ่น สามารถให้ข้อมูลหรือคำแนะนำเกี่ยวกับนวัตกรรมกับคนทั่วไปได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังเป็นบุคคลสำคัญ หรือเป็นผู้นำในฐานะเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลง

3) **กลุ่มยอมทำตาม (Early majority)** คนกลุ่มนี้เป็นคนรอบคอบ ต้องใช้เวลาคิดนานก่อนทำการตัดสินใจ พิจารณาถึงความสะดวกในการใช้งาน และประโยชน์ของนวัตกรรมจนรู้จักและเข้าใจนวัตกรรมสมควร เป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีในระดับที่พอใช้งานได้ ไม่ค่อยได้ติดตามเทคโนโลยี เคยอบรม เคยใช้งานในบางโอกาส หรือหน่วยงานสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีอยู่บ้าง แต่ไม่ใช่อย่างสม่ำเสมอ อยากรู้ตาม บุคคลกลุ่มนี้พร้อมที่จะยอมรับเทคโนโลยีให้มากขึ้นกว่าเดิม ถ้าได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุน ในขณะที่เดียวกันการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสำหรับกลุ่มนี้อาจลดลงได้ ถ้าหน่วยงานไม่มีการสนับสนุนและพัฒนาให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในทางการศึกษาเลย การตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของกลุ่มนี้มักดูจากการตัดสินใจของสองกลุ่มแรก

4) **กลุ่มยอมรับช้า (Late majority)** กลุ่มนี้เป็นคนช่างสงสัย หัวโบราณฐานะไม่ดี กลุ่มนี้กว่าจะมีใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม อาจจะเริ่มตก runt ไปแล้วและมีความจำเป็น

ต้องการใช้งานจริงๆ จึงจะใช้ปัญหาของกลุ่มนี้คือ การขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่ทราบแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ ขาดการฝึกอบรมพัฒนา ทักษะ อยู่ห่างไกล ทำให้มีส่วนร่วมกิจกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีไม่มากนัก ทั้งที่ตัวเองก็สนใจ หรือพอจะรู้ว่าเทคโนโลยีใหม่ๆ มาบ้าง ทำให้กลุ่มนี้อยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ได้อยู่เสมอ เพราะกลุ่มนี้ไม่ได้หมายความว่าไม่ยอมรับนวัตกรรมเสมอไปหรือไม่รับรู้รับทราบ เพียงแต่ขาดโอกาสหรือมีอุปสรรคเท่านั้น

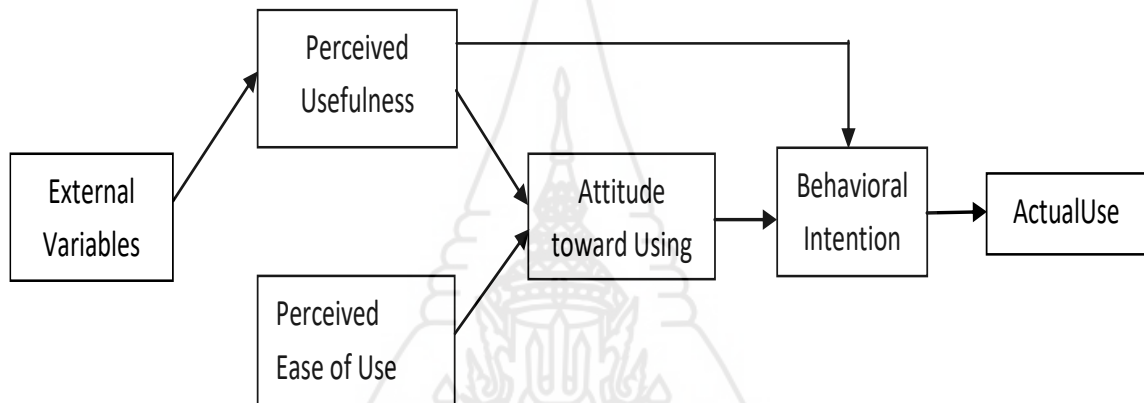
5) *กลุ่มล่าช้า (Laggards)* เป็นกลุ่มที่ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เมื่อตก runt ไปแล้ว และเป็นกลุ่มสุดท้ายในสังคม เป็นกลุ่มที่ติดต่อกับบุคคลอื่นน้อย กลุ่มนี้ได้รับข้อมูลโดยสอบถามจากบุคคลรอบข้าง เช่น เพื่อน หรือญาติ และพฤติกรรมการของคนในสังคมกลุ่มก่อนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มารยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีน้อยที่สุดหรืออาจเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มที่ไม่ยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี กลุ่มนี้เป็นลักษณะที่มองไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของนวัตกรรม คิดว่าวิธีการเดิมๆ ยังสามารถใช้ได้ดีอยู่จึงไม่จำเป็นต้องนำนวัตกรรมเข้ามา หรือคำนึงถึงเรื่องราคาของนวัตกรรมว่ามีราคาค่อนข้างสูงจึงไม่ยอมรับที่จะใช้ ขณะเดียวกันก็มีพื้นฐานเดิมที่ไม่สนใจที่จะฝึกอบรม ติดตาม หรือพัฒนาตนเอง และยังมีลักษณะกลัวการเป็นหนี้ จึงทำให้ไม่ยอมรับนวัตกรรม แม้ว่านวัตกรรมนั้นจะนำความสะดวกสบายมาให้ผู้ใช้

4.4 แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model : TAM)

เป็นทฤษฎีที่มีการยอมรับและมีชื่อเสียงในการเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการใช้เทคโนโลยีเป็นพื้นฐานในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยการรับรู้ต่อการยอมรับและใช้เทคโนโลยีซึ่งมีตัวแปรเทคโนโลยีในการรับรู้ที่ได้มาจริงจากการยอมรับในเทคโนโลยีแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้รับรู้ถึงประโยชน์จากการใช้งานและรับรู้ถึงความสะดวกความง่ายในการใช้งานในระบบนั้นๆ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่นำมาใช้อย่างแพร่หลาย เพื่อการประเมินการยอมรับในการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ ทฤษฎีแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model : TAM) นี้จะศึกษาและประเมินผู้ใช้งานในการยอมรับและการเลือกใช้เทคโนโลยีในรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้ใช้ได้รับเทคโนโลยีใหม่ มีจำนวนของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้อย่างไร ซึ่งคิดค้นโดย Davis (1989, p. 319-340) โดยมีการพัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Theory of Reasoned Action: TRA) ของ Ajzen และ Fishbein (1975) ที่เชื่อว่าการที่บุคคลจะลงมือกระทำพฤติกรรมใดนั้น สามารถวัดหรือทำนายได้ด้วยความเชื่อ ทศนคติ และความตั้งใจกระทำ ซึ่งท้ายสุดผลลัพธ์ของความตั้งใจที่จะออกมาจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมนั้นขึ้น ต่อมา Davis (1989, p. 319-340) ได้มีการแนะนำแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) ซึ่งเน้นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อการยอมรับเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมของผู้ใช้ เป็นตัวแบบที่ได้รับความนิยมมากที่สุดที่มีการนำมาใช้ในการศึกษาในเรื่องความตั้งใจใช้เทคโนโลยี

ของผู้ใช้งาน โดยได้เสนอว่าผู้ใช้เทคโนโลยีคือการตอบสนองที่สามารถอธิบายหรือทำนายโดยแรงจูงใจของผู้ใช้งานซึ่งเป็นอิทธิพลทางตรงจากการกระทำภายนอก ประกอบด้วย คุณลักษณะของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นจริงและความสามารถของเทคโนโลยีซึ่งในท้ายที่สุดความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีจะส่งอิทธิพลต่อการตั้งใจใช้และใช้งานจริงของเทคโนโลยี

องค์ประกอบของแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived usefulness) การรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived ease of use) ทศนคติที่มีต่อการใช้งาน (Attitude toward using) พฤติกรรมของผู้ใช้งาน (Behavioral intention) และใช้งานจริงของเทคโนโลยี (Actual system use)

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance : TAM)

ที่มา : <https://medium.com/@sutheepromsena/the-technology-acceptance-model-tam-709114444444>

External variable หมายถึง อิทธิพลของตัวแปรภายนอกสร้างจากการรับรู้ให้แต่ละบุคคลที่มีอิทธิพลแตกต่างกัน ได้แก่ ประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ และพฤติกรรมทางสังคม เป็นต้น

Perceived usefulness หมายถึง การรับรู้ถึงประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ซึ่งเป็นตัวกำหนดการรับรู้ในแต่ละบุคคล กล่าวคือ แต่ละคนจะรับรู้ได้ว่าเทคโนโลยีจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาหรือศักยภาพผลงานของตนเองได้อย่างไรบ้าง

Perceived ease of use หมายถึง รับรู้ความง่ายในการใช้งานซึ่งเป็นตัวกำหนดการรับรู้ในปริมาณหรือความสำเร็จที่จะได้รับว่าตรงกับที่ต้องการหรือไม่

Attitude toward use หมายถึง ทศนคติที่มีต่อการใช้ ว่าแต่ละบุคคลมีความสนใจที่จะใช้ระบบเทคโนโลยีหรือยอมรับการใช้งาน

Intention to use หมายถึง การตั้งใจที่จะใช้งาน ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลมีพฤติกรรมสนใจที่จะใช้เทคโนโลยี

Actual system use หมายถึง การที่แต่ละบุคคลมีการยอมรับเทคโนโลยีและนำมาใช้งานจริง จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับ จะทำให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยครั้งนี้

5. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร วัตถุประสงค์การส่งเสริมการเกษตร และวิธีการส่งเสริมการเกษตร โจนมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2556, น.25) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตรจำเป็นต้องอาศัยหลักการ และความคิดเห็นเพื่อกำหนดหลักการจากสิ่งที่เกษตรกรมีอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้น เข้าถึงการสร้างความรู้ ความสามารถ และวิธีทำงานให้เกษตรกร ซึ่งจะทำได้ช่วยให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ตลอดไป ทั้งนี้ย่อมต้องการการมีส่วนร่วมของเกษตรกร โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่ในการสนับสนุนวิธีการและเทคโนโลยีตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา

จินดา ขลิบทอง (2556) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตร เป็นการบริการให้ความรู้เทคโนโลยีการเกษตร ไปสู่เกษตรกรเป้าหมายเพื่อให้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยมีกระบวนการและวิธีการส่งเสริมการเกษตรซึ่งเกี่ยวข้องกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เนื้อหาวิชาการองค์ความรู้ในการถ่ายทอด และช่องทาง/สื่อในการถ่ายทอด และเกษตรกรซึ่งเป็นบุคคลเป้าหมายในงานส่งเสริมการเกษตร ซึ่งงานส่งเสริมการเกษตรจำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากความหมายการส่งเสริมการเกษตร สรุปได้ว่า การส่งเสริมการเกษตรเป็นการบริการให้ความรู้เทคโนโลยีการเกษตร ไปสู่เกษตรกรเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยมีกระบวนการและวิธีการส่งเสริมการเกษตรซึ่งเกี่ยวข้องกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งการส่งเสริมการเกษตรจะต้องมีการวิจัยเพื่อพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2 วัตถุประสงค์การส่งเสริมการเกษตร

วศิน อินทพัฒนากุล (2557, น. 6-7) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตรมี วัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

5.2.1 เพื่อให้บริการเผยแพร่ความรู้ ทางวิชาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการพัฒนาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาด้วยตนเองเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ การปฏิบัติงานด้านการเกษตร รวมทั้งเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในการผลิตทางการเกษตร ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

5.2.2 เพื่อการพัฒนาและการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของครอบครัวของกลุ่มเป้าหมาย และสังคมประเทศชาติโดยรวม ในด้านที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและ ปริมาณของผลผลิตการเกษตร และความมั่นคงทางด้านอาหาร

5.2.3 เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาการเกษตร ในด้านการเสริมสร้างคุณค่าทางด้าน จิตใจด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

5.2.4 เพื่อการเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้มีผลกำไรสุทธิด้าน การเกษตรอย่างเหมาะสมและยั่งยืน โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในกระบวนการผลิตทางการ เกษตร โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพของสายพันธุ์พืช และปศุสัตว์ทางการเกษตร การเตรียมและ การปรับปรุงพื้นที่การเก็บเกี่ยว การจัดการผลผลิตภายหลังการเก็บเกี่ยว และการตลาด

5.2.5 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้อง ทันสมัย และเหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ นโยบายภาครัฐ การเปลี่ยนแปลงทางการตลาดทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ

5.2.6 เพื่อพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายเป็นกำลังสำคัญ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาด เพื่อป้องกัน ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์การส่งเสริมการเกษตร มีหลายวัตถุประสงค์ซึ่งเป้าหมายหลัก คือ เกษตรกร ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการเผยแพร่ความรู้ การพัฒนาระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิต การพัฒนาการเกษตร การเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพการผลิต การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และ พัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายเป็นกำลังสำคัญ ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในครอบครัวของ เกษตรกร

5.3 เป้าหมายการส่งเสริมการเกษตร

เอกชัย โอเจริญ (2556, อ้างถึงในพงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์, น.27) ได้กล่าวถึงเป้าหมายไว้ดังนี้

5.3.1 เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือเกษตรกรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ เป็นไปอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง

5.3.2 เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้ทัน กับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการเกษตร

5.3.3 เพื่อให้สามารถนำความรู้และวิชาการเกษตรแผนใหม่จากสถาบันค้นคว้าที่มี อยู่มาใช้ประโยชน์ในการผลิตได้อย่างรวดเร็ว

5.3.4 เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านวิธีการปฏิบัติที่ทันสมัยจะสามารถนำไปใช้ ในไร่นาของเกษตรกรได้

5.3.5 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้สูงขึ้น

5.3.6 เพื่อจัดหาอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้ เพียงพอกับความต้องการในการส่งเสริมการเกษตร

สรุปได้ว่า เป้าหมายการส่งเสริมการเกษตร มีหลายเป้าหมายซึ่งแต่ละเป้าหมาย จะ มีความสำคัญในการดำเนินส่งเสริมการเกษตร ซึ่งจะช่วยเหลือเกษตรกร เพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ การนำความรู้ที่ได้จากวิชาการเกษตรแผนใหม่มาใช้ประโยชน์ วิธีการ ปฏิบัติที่ทันสมัย การเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการจัดหาอุปกรณ์ใน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีความเพียงพอ

5.4 วิธีการส่งเสริมการเกษตร

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2556, น.41-51) กล่าวถึงวิธีการส่งเสริมการเกษตรว่าเป็น กระบวนการของการนำความรู้ วิชาการและเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกร มุ่งที่จะให้เกษตรกรสนใจมี ความรู้และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักการวิธีการส่งเสริมการเกษตรมีหลักการ ที่กล่าวไว้ดังนี้

5.4.1 วิธีการส่งเสริมการเกษตรโดยอิงบุคคลเป้าหมายเป็นเกณฑ์

1) วิธีการส่งเสริมแบบบุคคลต่อบุคคล เป็นการส่งเสริม โดยการให้ เกษตรกรหรือบุคคลผู้รับการถ่ายทอดความรู้ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง การถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกร โดยตรงเป็นรายบุคคล จะทำให้ผู้รับความรู้มีโอกาสโดยตรงที่จะปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

2) วิธีการส่งเสริมโดยกลุ่มบุคคล จะให้ผลดีในการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ ของผู้รับการส่งเสริม จากชั้นสนใจไปสู่การทดลองทำดู และหากเป็นที่พอใจของกลุ่มแล้ว สมาชิก ส่วนใหญ่ในกลุ่มก็อาจก้าวไกลไปถึงขั้นยอมรับ

3) **วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Method)** การส่งเสริมแบบมวลชนโดยสื่อสารมวลชน (Mass Media) จะช่วยในการส่งเสริมเผยแพร่ นวัตกรรม (Innovations) ให้ประชาชนได้ทราบ และก็มีอยู่บางคนอาจสนใจที่จะศึกษาหารายละเอียดเพิ่มเติมอีก ซึ่งในขั้นนี้สื่อมวลชน ก็ยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ดี

5.4.2 **วิธีส่งเสริมโดยอิงวัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์ (Purpose Oriented)**

การดำเนินการส่งเสริมโดยวิธีนี้จะมีลักษณะแตกต่างกันในหลายแบบด้วยกันดังนี้

1) **การส่งเสริมโดยการเลือกการส่งเสริมเพียงเรื่องเดียว (Single Topic Approach)** มีข้อสมมติว่า ถ้าผู้รับการเปลี่ยนแปลงพบว่าเขาปฏิบัติตามได้ผลง่าย จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องอื่นๆภายหลัง การเข้าถึงแบบนี้มีการเลือกเรื่องก็ทำการส่งเสริมเพียงเรื่องเดียว

2) **การส่งเสริมโดยการเลือกเรื่องที่จะส่งเสริมหลายๆเรื่องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องพร้อมๆกัน (Integrated Approach of Package Approach)** โดยการส่งเสริมให้ผลผลิตอย่างใดอย่างหนึ่งโดยการปรับปรุงปัจจัยในการผลิตหลายๆอย่างตามความจำเป็นเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย ที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม เป็นประจำอยู่แล้วพอสมควร และพร้อมที่จะยอมรับสิ่งปฏิบัติหรือความรู้ใหม่ๆ

3) **การส่งเสริมโดยการเลือกเรื่องทั้งหมดเกี่ยวกับฟาร์มและบ้านเรือน (Farm an Home Approach)** การเข้าถึงแบบนี้จะทำให้เกษตรกรเกิดการเปลี่ยนแปลง คือ มีการทำมาหากินเต็มที่ การเข้าถึงแบบนี้เพื่อที่จะให้บุคคลเป้าหมายเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการเพิ่มรายได้ โดยการลงทุนผลิตต่ำสุดและได้กำไรมากที่สุดในการทำงานในบ้านและในฟาร์ม

5.4.3 **วิธีการส่งเสริมโดยอิงเจ้าหน้าที่เป็นเกณฑ์ เป็นวิธีการส่งเสริมอีกวิธีหนึ่ง**

1) **การใช้ที่มีความรู้แบบกว้าง** โดยถ่ายทอดแบบกว้างๆหรือทั่วไปไม่ป็นรายวิชาหรือเฉพาะอย่าง

2) **การใช้ทีมนักวิชาการกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง** ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาเข้าไปในหมู่บ้านเป็นทีม

3) **การใช้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วย** ดำเนินการคล้ายวิธีที่ 2 แต่เจ้าหน้าที่มาจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าไปร่วมกันทำงานอาจจะเข้าไปพร้อมกันหรือคนละครั้งก็ได้ประสานงานกันในการพัฒนาการเกษตร

4) **การใช้เจ้าหน้าที่เป็นสื่อมวลชน** โดยการนำเอาสื่อมวลชนต่างๆ เช่นวิทยุหรือสิ่งพิมพ์โทรทัศน์และอื่นๆ มาเป็นตัวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ในความคิดของเกษตรกร

5.4.4 วิธีการส่งเสริมโดยอิงเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเกณฑ์ (Information Technology Oriented) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมอาจจะต้องได้รับการพัฒนาการใช้การรวบรวมข้อมูลความรู้และถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรได้โดยเฉพาะปัจจุบัน มีเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบ Internet และผ่านโทรศัพท์มือถือ อันจะเป็นผลต่อการพัฒนาความรู้แก่เกษตรกรได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมอีกด้วย

5.4.5 วิธีการส่งเสริมโดยอ้างอิงชุมชนเป็นเกณฑ์ (Community Oriented) ในปัจจุบันนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมการเกษตรในลักษณะของการประสานหน่วยงานทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นลักษณะผสมผสาน (Integrated) กันตามความต้องการและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า วิธีการส่งเสริมการเกษตร กระบวนการของการนำความรู้ วิชาการและเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกร ให้มีความสนใจมีความรู้และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลายหลายวิธี เช่น การอิงบุคคลเป้าหมายเป็นเกณฑ์ อิงวัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์ อิงเจ้าหน้าที่เป็นเกณฑ์ อิงเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเกณฑ์ และอิงชุมชนเป็นเกณฑ์ แต่ละวิธีต้องพิจารณาถึงเป้าหมาย เรื่องที่ต้องการจะส่งเสริม สื่อที่ใช้ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเกษตรได้เป็นอย่างดี

6. แนวคิดเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลประกอบด้วยเนื้อหาที่สำคัญ 2 ด้าน คือ ความหมายและความสำคัญของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ขั้นตอนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลสำหรับเกษตรกร โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1 ความหมายและความสำคัญของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล หรือ Farmbook application เป็นแอปพลิเคชันที่กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนพัฒนาการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกด้านทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรสามารถแจ้งปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนได้ด้วยตนเองผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smart phone) แทน ทำให้ไม่เสียเวลาเดินทางมายังสำนักงานเกษตรอำเภอ และให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบและยืนยันว่ามีการเพาะปลูกจริงเพื่อให้ฐานข้อมูลในระบบเป็นไปตามข้อเท็จจริงต่อไป หรือใช้ควบคู่ไปกับการบันทึกลงในสมุดทะเบียนเกษตรกรแบบเดิมก็ได้ อีกทั้งยังเป็นช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากภาครัฐ และการตรวจสอบสิทธิ์เกษตรกรที่

ได้รับความช่วยเหลือในกรณีประสบภัยพิบัติ หรือ ตามมาตรการแก้ปัญหาอื่นๆของภาครัฐ ซึ่งปกติเกษตรกรจะไม่สามารถรับสิทธิ์ได้หากไม่มีรายชื่อในทะเบียนเกษตรกร อีกทั้งยังมีประโยชน์ทั้งต่อเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรและต่อภาครัฐ ที่จะสามารถทราบถึงสถานะการเพาะปลูกพืชของประเทศในแต่ละชนิดในช่วงเวลาต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนในการให้ข้อมูลด้านต่างๆ ก่อนลงพื้นที่ให้ความรู้แก่เกษตรกรที่ต้องการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อสนับสนุนการปลูกพืชชนิดใหม่ในพื้นที่นั้นๆ ได้อย่างตรงจุด ตั้งแต่ก่อนการผลิต ระหว่างการผลิตและหลังการผลิต รวมทั้งพัฒนาการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตร ทำให้ผลิตผลออกสู่ตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของผู้บริโภค (กรมส่งเสริมการเกษตร,2561)

สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเป็นแอปพลิเคชัน โดยรัฐบาลที่เปลี่ยนการพกพาสมุดทะเบียนเกษตรกรแบบเดิมให้สะดวกขึ้นไม่ต้องกลัวหายหรือลืม ภายในแอปพลิเคชันผู้ใช้จะสามารถ Log in ได้ด้วยรหัสทะเบียนเกษตรกรที่ลงทะเบียนไว้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ คุณสมบัติของแอปพลิเคชันนี้ ประกอบด้วย

1) สามารถแจ้งและปรับปรุงข้อมูลการปลูกของตนเอง เช่นประเภทกิจกรรมการเกษตร วันที่และเนื้อที่ปลูก วันที่และเนื้อที่ ที่จะเก็บเกี่ยว เครื่องจักรกลการเกษตร และแหล่งน้ำ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการทำการเกษตรในฤดูต่อไป

2) สามารถตรวจสอบข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

3) สามารถตรวจสอบสมาชิกของครัวเรือน

4) สามารถติดตามโครงการสำหรับเกษตรกร สิทธิ์และสถานการณืเข้าร่วมโครงการบัตรเครดิตเกษตรกร เป็นต้น

ปัจจุบันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลสามารถใช้งานได้บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ และบนระบบปฏิบัติการ IOS เพื่อให้เกษตรกรผู้ใช้สมาร์ทโฟนสามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (Farmbook application) เพื่อใช้ปรับปรุงข้อมูลการประกอบกิจกรรมการเกษตรได้สะดวก รวดเร็ว และทันใจ

6.2 ขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล สำหรับเกษตรกร

6.2.1 การติดตั้งสมุด การติดตั้งโดยค้นหาแอปพลิเคชันใน Google play หรือ App store ดำเนินการติดตั้งโดย ค้นหาคำว่า “Farmbook” และกดติดตั้งเมื่อติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะปรากฏไอคอน ดังรูป

ภาพที่ 2.2 ไอคอนสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

6.2.2 การเข้าสู่ระบบ เข้าสู่ระบบโดยใช้รหัสทะเบียนเกษตรกรหรือเบอร์โทรศัพท์จะเริ่มการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยกดไอคอน Farmbook จะปรากฏหน้าต่างแรกโดยแสดงช่องให้บันทึก ชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่าน ให้ใส่ชื่อผู้ใช้งานและรหัสผ่านเป็นเลขรหัสทะเบียนเกษตรกรหรือเบอร์โทรศัพท์ที่ได้ลงทะเบียนไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอ จากนั้นกดปุ่มเข้าสู่ระบบ

ภาพที่ 2.3 สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลและหน้าต่างชื่อเข้าใช้งาน

6.2.3 เมนูแจ้งปลูก ผู้ใช้งานที่ต้องการแจ้งปลูกเลือกเมนู “แจ้งปลูก” โดยข้อมูลแปลงของเกษตรกรจะมาจากระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่เคยแจ้งไว้ เมื่อเข้าสู่หน้าแจ้งปลูก ให้เลือกแปลงที่ต้องการปรับปรุงข้อมูลกิจกรรมการเกษตร กรอกรายละเอียดข้อมูลที่ได้ทำการเพาะปลูกมาแล้ว 15- 60 วัน จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลการแจ้งปลูกโดยกดที่ “บันทึกการแจ้งปลูก”

6.2.4 เมนูถ่ายภาพแปลง การถ่ายภาพแปลงเป็นการยืนยันสถานที่เพาะปลูกตามค่าพิกัดที่แนบมากับแปลงและรูปภาพเพื่อยืนยันว่าเกษตรกรรายนี้ได้ปลูกพืชตามที่แจ้ง เข้าเมนูถ่ายภาพแปลงเพาะปลูก โดยกดรูปกล้อง ตรวจสอบการแจ้งปลูกว่าแจ้งปลูกด้วยระบบไหน นำเข้าข้อมูลเมื่อไร และสถานการณ์แจ้งปลูกเป็นอย่างไร กดเข้ากล้องถ่ายรูปที่ปุ่ม “ถ่ายภาพแปลง” กดถ่ายภาพแปลง กดส่งภาพเข้าระบบ หากต้องการเปลี่ยนให้กดปุ่ม “ลบภาพ” และสามารถตรวจสอบพิกัดของรูปภาพ โดยกดปุ่ม “พิกัดแผนที่”

6.2.5 เมนูสำรวจสมาชิก ผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบรายละเอียดพื้นฐานของหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกครัวเรือนที่เคยแจ้งไว้ในฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร มีดังนี้

- 1) เลขบัตรประจำตัวประชาชน
- 2) หมายเลขโทรศัพท์มือถือ
- 3) รายได้/หนี้สิน ในภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร
- 4) สถานะของสมาชิก

6.2.6 เมนูเครื่องจักรกลการเกษตร ผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบรายละเอียดเครื่องจักรกลการเกษตร ที่แจ้งไว้กับหน่วยงานราชการ และสามารถดำเนินการ “เพิ่มข้อมูลเครื่องจักรกลการเกษตร” ได้ด้วยตนเอง

6.2.7 เมนูติดตามผล ผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบข้อมูลแปลงปลูกของตนเองที่แจ้งปลูก ได้โดยกดเลือก “ผลการปรับปรุง” และระบบจะแสดงข้อมูลประวัติการแจ้งปลูกไว้ โดยแสดงข้อมูล ดังนี้

- 1) เลขโฉนด
- 2) พันธุ์ข้าว
- 3) วันปลูก/วันเก็บเกี่ยว
- 4) เนื้อที่ปลูก/ผลผลิต
- 5) สถานะการแจ้งปลูก/วันที่แจ้งปลูก

6.2.8 เมนูตรวจสอบแปลง ผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบข้อมูลแปลงปลูกของตนเอง ได้โดยกดเลือก “ตรวจข้อมูลแปลง” และกดเลือกแปลงที่ต้องการ จะสามารถตรวจสอบสถานการณ์แจ้งปลูก และประวัติการแจ้งปลูก โดยจะแสดงข้อมูล ดังนี้

1) **เมนูตรวจแปลง** ประกอบด้วย เมนูแผนที่ ที่แสดง “แผนที่รูปแปลง” ซึ่งให้เห็นพิกัดของแปลงที่ได้แจ้งปลูก และเมนูโซนนิ่ง ที่แสดงเขตบริหารการเกษตรในการปลูกพืชชนิดต่างๆ

2) ประวัติ จะแสดงประวัติการเพาะปลูกของเกษตรกรทั้งหมด ทั้งในแปลงที่เคียวาดแปลงแล้วและยังไม่เคียวาด

6.2.9 เมนูใบรายงานผล ผู้ใช้งานสามารถตรวจสอบข้อมูลใบรายงานผลของตนเองได้โดยกดเลือก “ใบรายงานผล” โดยระบบจะแสดงข้อมูล ดังนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล
- 2) สมาชิกในครัวเรือน
- 3) กิจกรรมการเกษตร ตั้งแต่เริ่มต้น-ปัจจุบัน

6.2.10 เมนูติดตามสิทธิ์ ผู้ใช้งานสามารถติดตามโครงการและมาตรการของรัฐได้จากเมนู “ติดตามสิทธิ์” โดยเมนูนี้จะใช้ตรวจสอบสิทธิ์ของตัวเกษตรกรว่ามีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการและรับสิทธิประโยชน์ หรือมาตรการใดบ้างสามารถดูข้อมูลได้ถูกส่งไปยัง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในกรณีทำการเกษตรที่ไม่เกี่ยวข้องจะขึ้น “ท่านไม่ได้เข้าร่วมโครงการ”

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร ต้องมีการดำเนินการทั้งสิ้น 10 ขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการติดตั้งสมุด การเข้าสู่ระบบเมนูแจ้งปลูก เมนูถ่ายภาพแปลง เมนูสำรวจสมาชิก เมนูเครื่องจักรกลการเกษตร เมนูติดตามผล เมนูตรวจสอบแปลง เมนูใบรายงานผล และเมนูติดตามสิทธิ์

7. บริบทของอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

บริบทของอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วยเนื้อหา บริบทของอำเภอโพธิ์ทอง สถานการณ์การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.1 บริบทของอำเภอโพธิ์ทอง

7.1.1 ครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 6,484 ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุ 65 ปีขึ้นไป จำนวน 2,204 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 33.99 รองลงมาอายุระหว่าง 56-65 ปี จำนวน 1,999 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.83 อายุระหว่าง 46-55 ปี จำนวน 1,315 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 20.28 ตามลำดับ อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 613 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.48 อายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 316 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.84 และอายุระหว่าง 18-25 ปี จำนวน 37 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.57 ตามลำดับ

7.1.2 การสื่อสารและโทรคมนาคม ในพื้นที่เขตอำเภอโพธิ์ทอง ได้รับบริการการสื่อสาร บริษัท 3BB จำกัด มหาชน และอินเทอร์เน็ตจากเครือข่ายโทรศัพท์ จำนวน 6,484 ครัวเรือน

7.1.3 **พื้นที่การทำเกษตร** ประชากรส่วนใหญ่ในอำเภอโพธิ์ทอง ร้อยละ 61.24 ประกอบอาชีพทำนาข้าว โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สำหรับทำนาข้าว รองลงมา คือ ไม้ผลและไม้ยืนต้น

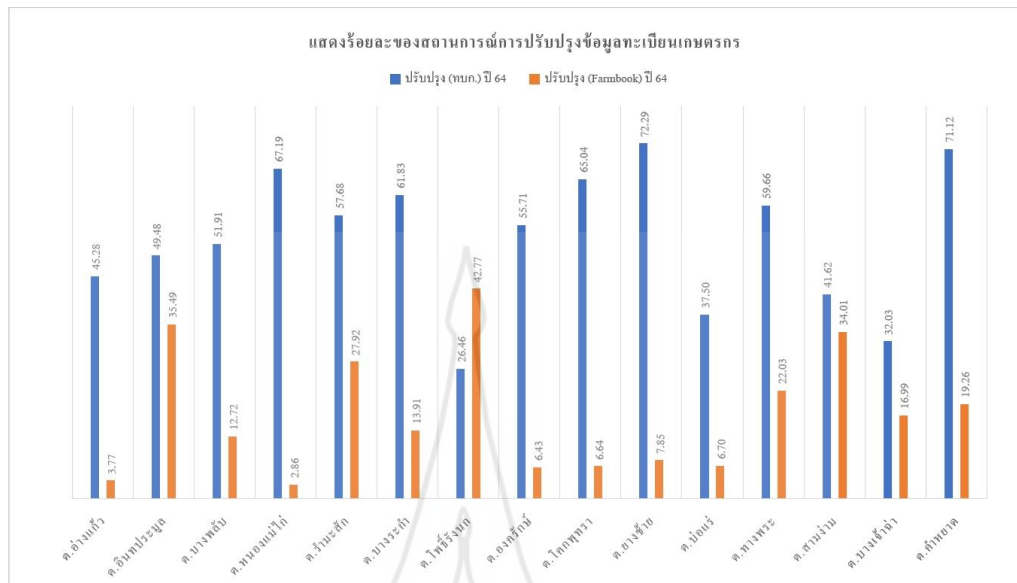
ตารางที่ 2.1 แสดงการใช้ที่ดินของอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

การใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
1. พื้นที่การเกษตร		
1.1 พื้นที่นาข้าว	83,985	61.24
1.2 พื้นที่พืชไร่	2,026	1.48
1.3 พื้นที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น	8,840	6.45
1.4 พื้นที่พืชผัก	3,377	2.46
1.5 พื้นที่ไม้ดอกไม้ประดับ	58	0.04
1.6 พื้นที่อื่นๆ	3,905	2.85
2. พื้นที่นอกการเกษตร	34,943	25.48
รวมพื้นที่ทั้งหมด	137,134	100

7.2. สถานการณ์การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

ตารางที่ 2.2 แสดงสถานการณ์การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

อำเภอ/ตำบล	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร								
	ทั้งหมด	ปรับปรุง (ทบก.) ปี 2564				ปรับปรุง (Farmbook) ปี 2564			
		ครัวเรือน	ร้อยละ	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	ร้อยละ	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
โพธิ์ทอง	6,484	3,659	56.43	12,540	82,127.12	1,178	18.17	3,445	20,963.00
อ่างแก้ว	159	72	45.28	397	2,239.00	6	3.77	33	162.25
อินทประมูล	386	191	49.48	610	3,726.50	137	35.49	419	2,508.93
บางพลับ	393	204	51.91	781	4,559.69	50	12.72	185	1,193.06
หนองแม่ไก่	384	258	67.19	799	4,986.14	11	2.86	34	145.25
รามะสัก	1,368	789	57.68	2,464	15,789.87	382	27.92	1,185	7,744.30
บางระกำ	338	209	61.83	734	2,880.01	47	13.91	135	775.55
โพธิ์รังนก	325	86	26.46	269	1,552.53	139	42.77	290	842.85
องครักษ์	560	312	55.71	1,342	10,772.00	36	6.43	119	830.25
โคกพุทรา	226	147	65.04	513	3,936.25	15	6.64	42	370.50
ยางซ้าย	866	626	72.29	1,992	13,408.65	68	7.85	180	1,258.82
บ่อแร่	224	84	37.50	291	2,138.80	15	6.70	30	249.25
ทางพระ	295	176	59.66	550	3,456.25	65	22.03	191	1,419.25
สามง่าม	197	82	41.62	289	1,879.75	67	34.01	220	1,032.28
บางเจ้าฉ่า	306	98	32.03	499	3,541.50	52	16.99	144	612.07
คำหยาด	457	325	71.12	1,010	7,260.19	88	19.26	238	1,818.42

ภาพที่ 2.4 แสดงร้อยละของสถานการณ์การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

จากบริบทของพื้นที่อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาใช้เพื่อกำหนดตัวแปรหาความสัมพันธ์กับการยอมรับการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง จากการตรวจสอบเอกสารมีการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

8.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

8.1.1 เพศ

อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.80) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของอาสาสมัครเกษตรกรในจังหวัดชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า เพศของอาสาสมัครเกษตรกรไม่ส่งผลต่อการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร สอดคล้องกับ ศศิจันทร์ ปัญจทวิ (2560, น. 67-68) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านसानภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ไม่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบ

สารสนเทศ และ ชมกร ไชยบุบผา (2558, น.42) ศึกษาการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร เพื่อการส่งเสริมการเกษตรในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า เกษตรกรเกินครึ่งเป็นเพศชาย

8.1.2 อายุ

อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.87) ผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครเกษตรกรมีอายุ 43.33 ปี มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล สอดคล้องกับ ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.121) ศึกษาการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการจดทะเบียนเกษตรกร ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.43 และศศิจันทร์ ปัญจทวิ (2560, น. 67-68) ศึกษาพบว่าปัจจัยด้านสถานภาพทั่วไป ได้แก่ อายุ ไม่ส่งผลกระทบต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ

8.1.3 ระดับการศึกษา

อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.87) พบว่า อาสาสมัครเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.มีความสัมพันธ์กับความง่ายในการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกร สอดคล้องกับ ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.121) พบว่าเกษตรกรที่ใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ในขณะที่ ศศิจันทร์ ปัญจทวิ (2560, น. 67-68) ศึกษาพบว่าปัจจัยด้านสถานภาพทั่วไป ได้แก่ ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลกระทบต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ

8.1.4 พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร

ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น. 132) พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองเฉลี่ย 25.04 ไร่ เป็นพื้นที่เช่า 9.34 ไร่ สอดคล้องกับศศกร บุญยานันต์ (2558, น. 54-55) พบว่า เกษตรกรส่วนมากมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 20.50 ไร่ และ มากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นที่ดินของครัวเรือน

8.1.5 รายได้

ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น. 132) พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการเกษตรเฉลี่ย 171,234.31 บาท/ปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 64,864.71 บาท/ปี สอดคล้องกับ ชมกร ไชยบุบผา (2558, น. 44) เกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร เฉลี่ย 64,129.47 บาท/ปี

8.2 ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

8.2.1 ความรู้

อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.87) พบว่า อาสาสมัครเกษตรร้อยละ 74.1 มีการศึกษาหรือความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลซึ่งมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และ ปัญญากรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.123) พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความรู้เรื่องแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับปานกลาง

8.2.2 แหล่งความรู้

อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.88) พบว่า อาสาสมัครเกษตรร้อยละ 100.0 มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สอดคล้องกับ ปัญญากรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.123) พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากแหล่งความรู้ประเภทสื่อบุคคลมากที่สุด ในระดับมาก จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร/เจ้าหน้าที่ภาครัฐอื่นๆ ผู้นำท้องถิ่น/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้นำเกษตรกร และญาติพี่น้อง/ผู้ที่รู้จัก ใกล้เคียงและพบว่าเกษตรกรมีแหล่งความรู้จากสื่อมวลชน และสื่อสิ่งพิมพ์น้อย เนื่องจากปัญหาการเข้าถึงสื่อต่างๆไม่ทั่วถึง เกษตรกรเป็นผู้สูงวัยทำให้ความสามารถในการเรียนรู้การใช้สื่อต่างๆน้อย เกษตรกรจึงไม่เห็นความสำคัญของสื่อดังกล่าว

8.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.89) พบว่า อาสาสมัครเกษตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรแบบเดิมในภาพรวมเห็นด้วยระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.27) และมีความคิดเห็นต่อสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ปัญญากรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรมีความเห็นด้วยต่อการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

8.3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ปัญญากรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้งานเมนูการแจ้งปลูก / ปรับปรุง ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร มากที่สุด เนื่องจากเป็นเมนูพื้นฐานที่เกษตรกรต้องมีการปรับปรุงการเพาะปลูกทุกปีการผลิต และมีความถี่ในการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเป็นครั้งคราว

8.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร

8.4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.89) พบว่า ด้านการเข้าใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุดคือ รูปแบบของเมนูถ่ายภาพแปลง ด้านรูปแบบของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุดคือ รูปแบบของเมนูถ่ายภาพแปลง ด้านขั้นตอนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุดคือ ขั้นตอนการใช้งานเมนูถ่ายภาพแปลง ด้านการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกษตรกรมีปัญหามากที่สุดคือ สื่อส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีน้อย และปัญจกรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.117-118) พบว่า ปัญหาในการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (สำหรับผู้ที่ใช้งานแอปพลิเคชัน) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน 1) ด้านอุปกรณ์ พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านอุปกรณ์เป็นปัญหาอันดับที่ 2) ด้านความรู้ พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านความรู้เป็นปัญหาอันดับสอง 3) ด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า เกษตรกรมีปัญหากับด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นปัญหาอันดับหนึ่ง 4) ด้านแอปพลิเคชัน พบว่า เกษตรกรมีปัญหากับด้านแอปพลิเคชัน เป็นปัญหาอันดับสาม

8.4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.86) พบว่า อาสาสมัครเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าควรผลิตสื่อเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้เข้าใจง่ายและหลากหลาย รองลงมาคือ เห็นว่าควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในขณะที่ประเด็นที่เกษตรกรมีความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ควรปรับปรุงโครงสร้างเมนูของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้เป็นลา ดับขั้นตอนการใช้อย่างเหมาะสม และปัญจกรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่า โดยภาพรวมเกษตรกรมีข้อเสนอแนะในระดับมาก ได้แก่ ควรมีการตรวจสอบและติดตามการใช้งานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและครบถ้วน ส่วนข้อเสนอแนะที่รองลงมา ควรปรับปรุงระบบการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้มีความเสถียร ควรจัดให้มีการอบรม ควรมีช่องทางแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม ควรมีการออกแบบรูปแบบการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้ง่ายต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้น ควรมีช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมที่มีความ

หลากหลาย ควรมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ภาครัฐควรสนับสนุนปัจจัยด้านอุปกรณ์ในการใช้งาน
ควรส่งเสริมการใช้งานแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และควรมีรูปแบบการปรับปรุง
ทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชัน สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
ตามลำดับ

ตามกรอบแนวคิดการวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ประกอบด้วยแนวคิด
ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และระดับ
การศึกษา สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร และรายได้ ความรู้ แหล่ง
ความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกร
ดิจิทัล โดยศึกษาว่าปัจจัยดังกล่าวเกี่ยวข้องกับยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่าน
สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ซึ่งผลการวิจัยนี้คาดว่าจะนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริม
การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้กับเกษตรกร ในอำเภอ
โพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทองและอาจขยายผลไปยังเกษตรกรในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวิธีการวิจัยเกี่ยวกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา ประชากรที่ทำกรวิจัยในครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จนถึงปี 2564 อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 6,484 ราย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย จากการคำนวณตามวิธีการของ ทาโร ยามาเน (1973) อังใน (จินดา ขลิบทอง, 2560 น. 18 - 19) ที่ความคลาดเคลื่อน 0.08 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 153 ราย

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ \text{เมื่อ } n &= \text{ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{ประชากรทั้งหมด} \\ e &= \text{ค่าความคลาดเคลื่อน} \end{aligned}$$

เมื่อแทนค่าจะได้ผลดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \frac{6,484}{1 + (6,484 (0.08)^2)} \\ &= 152.57 \\ \text{กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (n)} &= 153 \text{ คน} \end{aligned}$$

1.2.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละตำบล ค้นหาจำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบล ตามสัดส่วนโดยใช้สูตร Nagtalon (1983) อ้างโดย จตุพร ศรีวิริยะ (2548) ใน ตำรา เวชกิจ (2555, น. 43) ดังสูตร

$$n_i = \frac{nN_i}{N}$$

เมื่อ

n_i = จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

n = จำนวนสมาชิกแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

N_i = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตำบล	ประชากร (ราย)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (ราย)
อ่างแก้ว	159	4
อินทประมูล	386	9
บางพลับ	393	9
หนองแม่ไก่	384	9
รามะสัก	1,368	32
บางระกำ	338	8
โพธิ์รังนก	325	8
องครักษ์	560	13
โลกพุดรา	226	5
ยางซ้าย	866	20
บ่อแร่	224	5
ทางพระ	295	7
สามง่าม	197	5
บางเจ้าฉ่า	306	8
คำหยาด	457	11
รวมทั้งสิ้น	6,484	153

1.2.3 การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (*Simple random sampling*) โดยการสุ่มแบบจับสลาก (เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, 2560 น. 39 – 40) ตามรายชื่อของเกษตรกรแต่ละตำบลตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 153 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชนิดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ ที่มีคำถามแบบปลายปิด (Closed-ended Question) โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร โทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน ความถี่ในการใช้สมาร์ทโฟน วัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟน การประกอบอาชีพหลัก การประกอบอาชีพรอง พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร รายได้ปี 2564 และหนี้สินปี 2564

ตอนที่ 2 ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ประกอบด้วย

แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ลักษณะคำถามเป็นแบบถูกผิด มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 15 ข้อ โดยมีคำตอบให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว คือ ถูก หรือ ผิด โดยแบ่งได้ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2551)

ตอบถูก	ให้คะแนนเท่ากับ	1
ตอบผิด	ให้คะแนนเท่ากับ	0

แบบสัมภาษณ์แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มีแหล่งความรู้ทั้งหมด 5 แหล่ง จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ

1	หมายถึง	ระดับการได้รับข่าวสารน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ระดับการได้รับข่าวสารน้อย
3	หมายถึง	ระดับการได้รับข่าวสารปานกลาง
4	หมายถึง	ระดับการได้รับข่าวสารมาก
5	หมายถึง	ระดับการได้รับข่าวสารมากที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์แบบสัมภาษณ์แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ให้เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น ตรงข้อความที่แสดงถึงแหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มี จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ

1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้นตรงข้อความที่แสดงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร

ตอนที่ 3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการยอมรับการปฏิบัติ ต่อการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มี จำนวน 10 ข้อ โดยมีคำตอบให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว คือ ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอบ ปฏิบัติ	ให้คะแนนเท่ากับ	1
ตอบ ไม่ปฏิบัติ	ให้คะแนนเท่ากับ	0

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร

1) ปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถาม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ด้านการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และด้านส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จำนวน 24 ข้อ เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ

1	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ระดับปัญหาน้อย
3	หมายถึง	ระดับปัญหาปานกลาง
4	หมายถึง	ระดับปัญหามาก
5	หมายถึง	ระดับปัญหามากที่สุด

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถาม ประกอบด้วย 3 ด้าน ด้านคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ด้านการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และด้านส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ คือ

1	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะน้อยที่สุด
2	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะน้อย
3	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะปานกลาง
4	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะมาก
5	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะมากที่สุด

2.2 การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในลักษณะการใช้แบบสัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์เกษตรกร อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.2.1 ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ และแหล่งความรู้ (2) แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ (3) แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น (4) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการยอมรับ (5) แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร (6) แนวคิดเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (7) บริบททั่วไปของอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง (8) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ นำผลจากการศึกษาค้นคว้าตามข้อ 2.2.1 มากำหนดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ได้องค์ประกอบของตัวแปร ดังนี้

1) ข้อมูลสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

(1) ข้อมูลสภาพสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถโทรหาได้ ความถี่ในการใช้โทรศัพท์ และวัตถุประสงค์ในการใช้โทรศัพท์

(2) ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ ประกอบด้วย อาชีพหลัก อาชีพรอง พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร รายได้ หนี้สิน

2) ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

3) การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถาม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ด้านการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และด้านส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.2.3 การตรวจสอบความความตรงของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์และครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและให้คำแนะนำแก้ไข จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ และมีความถูกต้องแม่นยำของเนื้อหาที่ต้องการให้มากที่สุด โดยแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นสำหรับการทำการทำวิจัยไปทำการทดสอบหาความตรง (Validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) ด้วยวิธีของ Rovinelli และ Hambleton โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องมีค่าระหว่าง -1 ถึง +1

$\sum R$ คือ ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ถ้า $IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

ในที่นี้สรุปผลการหาค่าความเที่ยงตรงของข้อคำถามตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านทั้งหมดทุกข้อได้เท่ากับ 0.87 แสดงว่า ข้อคำถามสามารถใช้ได้

2.2.4 การทดสอบความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบ กับบางส่วนของประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 ราย นำผลการสัมภาษณ์ ไปทดสอบหาความเที่ยง ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha หรือ Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับแบบสัมภาษณ์ในเชิงปริมาณ ตอนที่ 2, 3 และ 4 โดยผลการทดสอบมีดังนี้

ตอนที่ 2 แหล่งความรู้และความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในประเด็นที่ 2.2 แหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.875 ประเด็นที่ 2.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.948

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในประเด็น 4.1 เกี่ยวกับปัญหาการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.935 และประเด็นที่ 4.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.914

ซึ่งหมายความว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นสำหรับงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อถือได้ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ เพราะมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่า ข้อคำถามมีความเที่ยง (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2545, น.145) จากนั้น จึงนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์อีกครั้งก่อนที่จะนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดทำแผนการออกเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในตำบลนัดหมายกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยนำกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ ตามแผนที่กำหนดโดยการนัดเกษตรกรแต่ละตำบล และดำเนินการเก็บข้อมูลจนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 153 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้อง จัดหมวดหมู่และลงรหัส เพื่อประมวลผลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา (description analysis) ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการจัดอันดับ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติอนุมาณการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4.1 สภาพด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D) และการจัดอันดับ เพื่ออธิบายสภาพด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

4.2 ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D) และการจัดอันดับ

4.2.1 ความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ลักษณะคำถามเป็นแบบถูกผิด มีข้อความทั้งหมด จำนวน 15 ข้อ โดยมีคำตอบให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว คือ ถูก หรือ ผิด และ กำหนดการให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูก	ให้คะแนนเท่ากับ	1
ตอบผิด	ให้คะแนนเท่ากับ	0

จากนั้นนำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมาแจกแจงค่าความถี่ โดยแบ่งระดับช่วงคะแนนความรู้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงความกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{15 - 0}{5} \\
 &= \frac{15}{5} \\
 &= 3
 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับความรู้ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1 – 3	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4 – 6	หมายถึง	ระดับน้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 7 – 9	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 10 – 12	หมายถึง	ระดับมาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 12 – 15	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

4.2.2 แหล่งความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ผู้วิจัยนำคะแนนรวมมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับการได้รับข่าวสารจากแหล่งความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับได้รับข่าวสารน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับได้รับข่าวสารน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับได้รับข่าวสารปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับได้รับข่าวสารมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับได้รับข่าวสารมากที่สุด

4.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ผู้วิจัยนำคะแนนรวมมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับความเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับความเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับความเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

4.3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D) และการจัดอันดับ จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนรวมมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

4.3.1 การยอมรับการปฏิบัติการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ มี จำนวน 10 ข้อ โดยมีคำตอบให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว คือ ปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติ โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอบ ปฏิบัติ	ให้คะแนนเท่ากับ	1
ตอบ ไม่ปฏิบัติ	ให้คะแนนเท่ากับ	0

จากนั้นนำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมาแจกแจงค่าความถี่ โดยแบ่งระดับช่วงการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงความกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{10 - 0}{5} \\ &= \frac{10}{5} \\ &= 2 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1 – 2	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3 – 4	หมายถึง	ระดับน้อย
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 5 – 6	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 7 – 8	หมายถึง	ระดับมาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 9 – 10	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation; S.D) และการจัดอันดับ จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนรวมมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะน้อยที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะมาก
- คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับปัญหาและข้อเสนอแนะมากที่สุด

4.5 ทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (Y) ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์แบบนำเข้าทุกตัวแปร (enter method) เพื่อหาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อ ตัวแปรตามและสมการทำนาย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (X) ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม (Y) เพื่อหาสมการที่สามารถใช้พยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (Y) และตัวแปรอิสระ (X) ของกลุ่มตัวอย่าง

สมการถดถอยพหุของกรุ่มตัวอย่าง

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_kX_k$$

โดยที่ X คือ ตัวแปรอิสระ

Y คือ ตัวแปรตาม

k คือ จำนวนตัวแปรอิสระ

เมื่อ a เป็นจุดตัดแกน Y ของสมการถดถอย หรือ ค่าของ Y เมื่อให้ตัวแปรอิสระทั้งหมดนี้มีค่าเท่ากับศูนย์

ส่วน b เป็นสัมประสิทธิ์ถดถอย (partial regression coefficient) ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ซึ่งหมายถึง อัตราการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (Y) เมื่อตัวแปรอิสระนั้น เปลี่ยนไป 1 หน่วย โดยตัวแปรอิสระตัวอื่นมีค่าคงที่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการบรรยายตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตอนที่ 3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

การศึกษาสภาพทางสังคมของเกษตรกร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร โทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน ความถี่ในการใช้สมาร์ทโฟน วัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟน ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

n = 153

สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	62	40.5
หญิง	91	59.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 153

สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40	8	5.2
41 - 50	29	19.0
51 - 60	69	45.1
61 - 70	37	24.2
มากกว่า 70	10	6.5
ค่าต่ำสุด = 28 ปี ค่าสูงสุด = 76 ปี		
ค่าเฉลี่ย = 56.41 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 9.601		
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	2	1.3
ประถมศึกษา	77	50.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	21	13.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	37	24.2
อนุปริญญา/ปวส.	11	7.2
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	5	3.3
4. สถานภาพทางสังคม		
4.1 ไม่เป็น	131	86.3
4.2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	22	13.7
4.2.1 สมาชิกอบต./เทศบาล	4	2.6
4.2.2 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	16	10.5
4.2.3 อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	2	1.3
4.2.4 ประมงอาสา	1	0.7

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 153

สภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร		
5.1 ไม่เป็น	88	57.5
5.2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	65	42.5
5.2.1 กลุ่มเกษตรกร	10	6.5
5.2.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	8	5.2
5.2.3 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	8	5.2
5.2.4 กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	21	13.7
5.2.5 ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร	32	20.9
6. การมีโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน		
ไม่มี	53	34.6
มี	100	65.4
7. ความถี่ในการใช้สมาร์ทโฟน		
ไม่ได้ใช้	53	34.6
ทุกวัน	94	61.4
สัปดาห์ละ 1-2 วัน	4	2.6
เดือนละครั้ง	2	1.3

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของเกษตรกร ปรากฏผลดังนี้

- 1) เพศ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 59.5 เป็นเพศหญิง และอีกร้อยละ 40.5 เป็นเพศชาย
- 2) อายุ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 45.1 มีอายุระหว่าง 51 – 61 ปี รองลงมาร้อยละ 24.2 มีอายุระหว่าง 61 – 70 ปี ร้อยละ 19.0 มีอายุระหว่าง 41 -50 ปี ร้อยละ 6.5 มีอายุมากกว่า 70 ปี และร้อยละ 5.2 มีอายุน้อยกว่า 40 ปี โดยเกษตรกรอายุน้อยสุด 28 ปี อายุมากที่สุด 76 ปี อายุเฉลี่ย 56.41 ปี

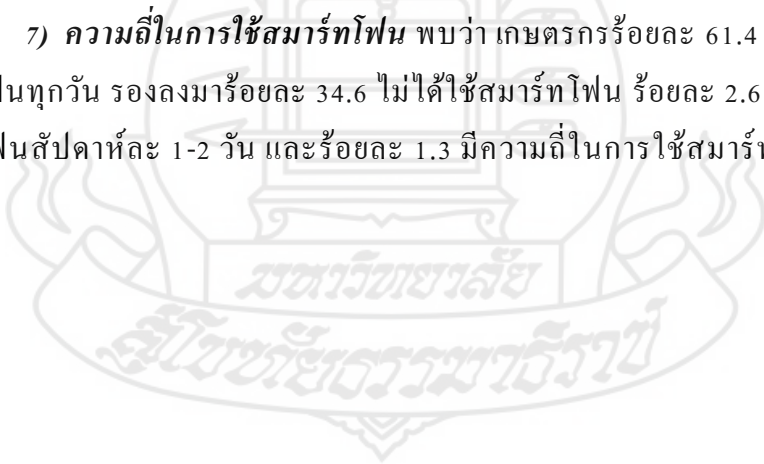
3) **ระดับการศึกษา** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 50.3 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 24.2 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 13.7 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 7.2 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 3.3 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และร้อยละ 1.3 ไม่ได้รับการศึกษา ตามลำดับ

4) **สถานภาพทางสังคม** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.3 ไม่มีสถานภาพทางสังคม เกษตรกรร้อยละ 13.7 มีตำแหน่งทางสังคม โดยร้อยละ 10.5 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน รองลงมาร้อยละ 2.6 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นสมาชิกอบต./เทศบาล ร้อยละ 1.3 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน และร้อยละ 0.7 มีตำแหน่งทางสังคมเป็นประมงอาสา ตามลำดับ

5) **การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 57.5 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 42.5 เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร โดยเกษตรกรร้อยละ 20.9 เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รองลงมาร้อยละ 13.7 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 6.5 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 5.2 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และร้อยละ 5.2 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตามลำดับ

6) **การมีโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.4 มีโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน และร้อยละ 34.6 ไม่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน

7) **ความถี่ในการใช้สมาร์ทโฟน** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 61.4 มีความถี่ในการใช้สมาร์ทโฟนทุกวัน รองลงมาร้อยละ 34.6 ไม่ได้ใช้สมาร์ทโฟน ร้อยละ 2.6 มีความถี่ในการใช้สมาร์ทโฟนสัปดาห์ละ 1-2 วัน และร้อยละ 1.3 มีความถี่ในการใช้สมาร์ทโฟนเดือนละครั้ง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 สภาพการใช้สมาร์ทโฟนของเกษตรกร

n = 153

สภาพการใช้สมาร์ทโฟน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เพื่อการสื่อสาร (พูดคุย)	98	64.1
เพื่อการสืบค้นข้อมูล	36	23.5
เพื่อความบันเทิง เช่น ดูวิดีโอ, เล่นเกม, ฟังเพลง	22	14.4
เพื่อการถ่ายรูปและวิดีโอ	20	13.1
เพื่อการใช้ Social media เช่น Line, Facebook, Twitter, Instagram	58	37.9

จากตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางสังคมของเกษตรกร ปรากฏผลดังนี้

1) **วัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟน** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 64.1 มีวัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อการสื่อสาร (พูดคุย) รองลงมาร้อยละ 37.9 มีวัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อการใช้ Social media เช่น Line, Facebook, Twitter, Instagram ร้อยละ 23.5 มีวัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อการสืบค้นข้อมูล ร้อยละ 14.4 มีวัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อความบันเทิง เช่น ดูวิดีโอ, เล่นเกม, ฟังเพลง และร้อยละ 13.1 มีวัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อการถ่ายรูปและวิดีโอ ตามลำดับ

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ประกอบด้วย อาชีพหลัก อาชีพรอง พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร รายได้ หนี้สิน ได้ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

n = 153

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. อาชีพหลัก		
ประกอบอาชีพเกษตร	149	97.4
รับเงินเดือนประจำ	3	2.0
รับจ้างทางการเกษตร	0	0
ประกอบธุรกิจการค้า	0	0
รับจ้างทั่วไป	1	0.7
2. อาชีพรอง		
ไม่มี	68	44.4
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	85	56.6
ประกอบอาชีพเกษตร	4	2.6
รับเงินเดือนประจำ	20	13.1
รับจ้างทางการเกษตร	4	2.6
ประกอบธุรกิจการค้า	13	8.5
รับจ้างทั่วไป	44	28.8
3. พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร (ไร่)		
3.1 พื้นที่ถือครอง (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8	39	25.5
9 - 16	37	24.2
17 - 24	35	22.9
มากกว่า 24	42	27.4
ค่าต่ำสุด = 0.5 ไร่ ค่าสูงสุด = 160 ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 20.49 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 20.587		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 153

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
3.2 พื้นที่ของตนเอง (ไร่)		
ไม่มี	35	22.9
มี	118	77.1
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8	45	29.4
9 – 16	42	27.5
17 - 24	19	12.4
มากกว่า 24	12	7.8
ค่าต่ำสุด = 0.5 ไร่ ค่าสูงสุด = 100 ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 13.00 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 13.116		
3.3 พื้นที่เช่า (ไร่)		
ไม่มี	78	51.0
มี	75	49.0
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8	12	7.8
9 – 16	31	20.3
17 - 24	12	7.8
มากกว่า 24	20	13.1
ค่าต่ำสุด = 1 ไร่ ค่าสูงสุด = 100 ไร่		
ค่าเฉลี่ย = 21.34 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 18.793		
4. รายได้		
4.1 รายได้ ปี 2564 (บาท/ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40,000	39	25.5
40,001 – 80,000	41	26.8
80,001 – 120,000	24	15.7
120,001 – 160,000	19	12.4
มากกว่า 160,000	30	19.6
ค่าต่ำสุด = 5,000 บาท ค่าสูงสุด = 400,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 98,223.53 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 78,146.043		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 153

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
4.2 ภาคการเกษตร ปี 2564 (บาท/ปี)		
ไม่มี	2	1.3
มี	151	98.7
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	31	20.3
20,001 – 40,000	23	15.0
40,001 – 60,000	38	24.8
60,001 – 80,000	15	9.8
มากกว่า 80,000	44	28.8
ค่าต่ำสุด = 4,000 บาท ค่าสูงสุด = 320,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 69,642.38 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 60,452.994		
4.3 นอกภาคการเกษตร ปี 2564 (บาท/ปี)		
ไม่มี	72	47.1
มี	81	52.9
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	28	18.3
20,001 – 40,000	17	11.1
40,001 – 60,000	9	5.9
60,001 – 80,000	4	2.6
มากกว่า 80,000	23	15.0
ค่าต่ำสุด = 5,000 บาท ค่าสูงสุด = 360,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 55,706.17 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 57,365.897		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 153

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
5. หนี้สิน		
5.1 หนี้สิน ปี 2564 (บาท/ปี)		
ไม่มี	45	29.4
มี	108	70.6
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 60,000	38	24.8
60,001 – 120,000	30	19.6
120,001 – 180,000	14	9.2
180,001 – 240,000	9	5.9
มากกว่า 240,000	17	11.1
ค่าต่ำสุด = 10,000 บาท ค่าสูงสุด = 1,200,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 107,186.93 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 176,090.778		
5.2 ภาคการเกษตร ปี 2564 (บาท/ปี)		
ไม่มี	57	37.3
มี	96	62.7
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	23	15.0
20,001 – 40,000	13	8.5
40,001 – 60,000	8	5.2
60,001 – 80,000	15	9.8
มากกว่า 80,000	37	24.2
ค่าต่ำสุด = 10,000 บาท ค่าสูงสุด = 1,200,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 132,218.75 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 172,707.553		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 153

สภาพทางเศรษฐกิจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
5.3 นอกภาคการเกษตร ปี 2564 (บาท/ปี)		
ไม่มี	111	72.5
มี	42	27.5
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	20	13.1
20,001 – 40,000	10	6.6
40,001 – 60,000	6	3.9
60,001 – 80,000	0	0
มากกว่า 80,000	6	3.9
ค่าต่ำสุด = 4,000 บาท ค่าสูงสุด = 1,000,000 บาท		
ค่าเฉลี่ย = 88,252.38 บาท		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 164,274.732		

จากตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1) **อาชีพหลัก** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 97.4 มีอาชีพหลักคือ ประกอบอาชีพเกษตร รองลงมา ร้อยละ 2.0 มีอาชีพรับเงินเดือนประจำ และร้อยละ 0.7 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ตามลำดับ

2) **อาชีพรอง** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 44.4 ไม่มีอาชีพรอง รองลงมา ร้อยละ 28.8 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 13.1 มีอาชีพรับเงินเดือนประจำ ร้อยละ 8.5 มีอาชีพประกอบธุรกิจการค้า ร้อยละ 2.6 ประกอบอาชีพเกษตร และร้อยละ 2.6 มีอาชีพรับจ้างทางการเกษตร ตามลำดับ

3) **พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร**

3.1 **พื้นที่ถือครอง** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 27.4 มีพื้นที่ถือครองมากกว่า 24 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 25.5 มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่าหรือเท่ากับ 8 ไร่ ร้อยละ 24.2 มีพื้นที่ถือครองระหว่าง 9-16 ไร่ และร้อยละ 22.9 มีพื้นที่ถือครองระหว่าง 17 – 24 ไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีพื้นที่ถือครอง ต่ำสุด 0.5 ไร่ สูงสุด 160 ไร่ และมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 20.49 ไร่

3.2 **พื้นที่ของตนเอง** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 29.4 มีพื้นที่เป็นของตนเองน้อยกว่าหรือเท่ากับ 8 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 27.5 มีพื้นที่ของตนเองระหว่าง 9 – 16 ไร่ ร้อยละ 22.9 ไม่มีพื้นที่ของตนเอง ร้อยละ 12.4 มีพื้นที่ของตนเองระหว่าง 17 – 24 ไร่ และร้อยละ 7.8 มีพื้นที่ของตนเองมากกว่า 24 ไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีพื้นที่ของตนเอง ต่ำสุด 0.5 ไร่ สูงสุด 100 ไร่ และมีพื้นที่ของตนเองเฉลี่ย 13.00 ไร่

3.3 **พื้นที่เช่า** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 51.0 ไม่มีพื้นที่เช่า รองลงมา ร้อยละ 20.3 มีการเช่าพื้นที่การเกษตรระหว่าง 9 – 16 ไร่ ร้อยละ 13.1 มีการเช่าพื้นที่การเกษตรมากกว่า 24 ไร่ ร้อยละ 7.8 มีการเช่าพื้นที่การเกษตรน้อยกว่า 8 ไร่ และร้อยละ 7.8 มีการเช่าพื้นที่การเกษตรระหว่าง 17-24 ไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีการเช่าพื้นที่การเกษตรต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 100 ไร่ และการเช่าพื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 21.34 ไร่

4) รายได้

4.1 **รายได้ปี 2564** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 26.8 มีรายได้ระหว่าง 40,001 - 80,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 25.5 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40,000 บาท ร้อยละ 19.6 มีรายได้มากกว่า 160,000 บาท ร้อยละ 15.7 มีรายได้ระหว่าง 80,001 – 120,000 บาท และร้อยละ 12.4 มีรายได้ระหว่าง 120,001 – 160,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีรายได้ในภาคการเกษตรต่ำสุด 5,000 บาท สูงสุด 400,000 บาท มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 98,223.53 บาท

4.2 **ภาคการเกษตรปี 2564** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 28.8 มีรายได้ในภาคการเกษตรมากกว่าหรือเท่ากับ 80,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 24.8 มีรายได้ในภาคการเกษตรที่ 40,001 – 60,000 บาท ร้อยละ 20.3 มีรายได้ในภาคการเกษตรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท ร้อยละ 15.0 มีรายได้ในภาคการเกษตรที่ 20,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 9.8 มีรายได้ในภาคการเกษตรที่ 60,001 – 80,000 บาท และร้อยละ 1.3 ไม่มีรายได้ในภาคการเกษตร ตามลำดับ โดยเกษตรกร มีรายได้ในภาคการเกษตรต่ำสุด 4,000 บาท สูงสุด 320,000 บาท มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 69,642.38 บาท

4.3 **นอกภาคการเกษตรปี 2564** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 18.3 มีรายได้นอกภาคการเกษตรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 15.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรมากกว่าหรือเท่ากับ 80,000 บาท ร้อยละ 11.0 มีรายได้นอกภาคการเกษตรที่ 20,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 5.9 มีรายได้นอกภาคการเกษตรที่ 40,001 – 60,000 บาท และร้อยละ 2.6 มีรายได้นอกภาคการเกษตร 60,001 – 80,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรต่ำสุด 5,000 บาท สูงสุด 360,000 บาท มีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 55,706.17 บาท

5) หนี้สิน

5.1 หนี้สิน ปี 2564 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 29.4 ไม่มีหนี้สิน รองลงมาร้อยละ 24.8 มีหนี้สินน้อยกว่าหรือเท่ากับ 60,000 บาท ร้อยละ 19.6 มีหนี้สินที่ 60,001 – 120,000 บาท ร้อยละ 11.1 มีหนี้สินมากกว่า 240,000 บาท ร้อยละ 9.2 มีหนี้สินที่ 120,001 – 180,000 บาท และร้อยละ 5.9 มีหนี้สินที่ 180,001 – 240,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีหนี้สินต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 1,200,000 บาท มีหนี้สินเฉลี่ย 107,186.93 บาท

5.2 ภาคการเกษตร ปี 2564 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 37.3 ไม่มีหนี้สินภาคการเกษตร รองลงมาร้อยละ 24.2 มีหนี้สินในภาคการเกษตรมากกว่า 80,000 บาท ร้อยละ 15.0 มีหนี้สินในภาคการเกษตรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท ร้อยละ 9.8 มีหนี้สินในภาคการเกษตรที่ 60,001 – 80,000 บาท ร้อยละ 8.5 มีหนี้สินในภาคการเกษตรที่ 20,001 – 40,000 บาท และร้อยละ 5.2 มีหนี้สินในภาคการเกษตรที่ 40,001 – 60,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีหนี้สินในภาคการเกษตรต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 1,200,000 บาท มีหนี้สินในภาคการเกษตรเฉลี่ย 132,218.75 บาท

5.3 นอกภาคการเกษตร ปี 2564 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.5 ไม่มีหนี้สินนอกภาคการเกษตร รองลงมาร้อยละ 13.1 มีหนี้สินนอกภาคการเกษตรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท ร้อยละ 6.6 มีหนี้สินนอกภาคการเกษตรที่ 20,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 3.9 มีหนี้สินนอกภาคการเกษตรที่ 40,001 – 60,000 บาท และร้อยละ 3.9 มีหนี้สินนอกภาคการเกษตรมากกว่า 80,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีหนี้สินนอกภาคการเกษตรต่ำสุด 40,000 บาท สูงสุด 1,000,000 บาท มีหนี้สินนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 88,252.38 บาท

ตอนที่ 2 ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็น เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.1 ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นแบบทดสอบความรู้ในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 2. การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และ 3. ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามวัดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิเคราะห์ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.4 ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

n = 153

ข้อ	ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	เฉลี่ย	จำนวนผู้ตอบถูก		อันดับ
			ราย	ร้อยละ	
1.	คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล				
1.1	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับการขึ้นทะเบียนเกษตรกร (เฉลี่ย ใช้สำหรับปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร เท่านั้น)	ผิด	28	18.3	5
1.2	เกษตรกรสามารถโหลดแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้ด้วยตนเองผ่านระบบปฏิบัติการของสมาร์ทโฟน	ถูก	117	76.5	2
1.3	แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีสัญลักษณ์เป็นสีฟ้า (เฉลี่ย สัญลักษณ์เป็นสีเขียว)	ผิด	61	39.9	4
1.4	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร โดยไม่ต้องใช้เอกสารในการดำเนินการ	ถูก	121	79.1	1
1.5	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเท่านั้น (เฉลี่ย เกษตรกรสามารถใช้งานได้ด้วย)	ผิด	75	49.0	3
2.	การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล				
2.1	เกษตรกรสามารถปรับปรุงทะเบียนผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้ด้วยตัวเอง	ถูก	113	73.9	4
2.2	เกษตรกรสามารถใช้หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนในการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (เฉลี่ย เกษตรกรต้องใช้รหัสทะเบียนเกษตรกรหรือหมายเลขโทรศัพท์มือถือ ในการเข้าสู่ระบบเท่านั้น)	ผิด	36	23.5	5

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 153

ข้อ	ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	เฉลี่ย	จำนวนผู้ตอบถูก		อันดับ
			ราย	ร้อยละ	
2.3	เกษตรกรสามารถถ่ายรูปแปลงนาเพื่อประกอบการปรับปรุงทะเบียนผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้	ถูก	134	87.6	2
2.4	เกษตรกรสามารถคูประวัติการทำนาผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	ถูก	145	94.8	1
2.5	เกษตรกรใช้งานเพื่อการติดตามการช่วยเหลือจากภาครัฐผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้	ถูก	126	82.4	3
3.	ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล				
3.1	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกรได้รับการส่งเสริม สนับสนุน จากภาครัฐ	ถูก	144	94.1	2
3.2	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกรเกิดความยุ่งยาก ใช้เวลานาน และมีค่าใช้จ่ายสูง (เฉลี่ย เกษตรกร สามารถใช้งานได้โดยใช้เวลาไม่นาน และไม่มีค่าใช้จ่ายสูง)	ผิด	127	83.0	4
3.3	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้ภาครัฐมีข้อมูลครบถ้วน เป็นปัจจุบัน	ถูก	146	95.4	1
3.4	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ไม่สามารถนำไปวางแผนการผลิตและการตลาด (เฉลี่ย ทางภาครัฐ สามารถนำไปวางแผนการผลิตและการตลาดในช่วงเวลาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง)	ผิด	63	41.2	5
3.5	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเข้าร่วม โครงการ หรือมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ของเกษตรกรได้	ถูก	144	94.1	3

จากตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปรากฏผลวิเคราะห์ดังนี้

1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 79.1 มีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร โดยไม่ต้องใช้อเอกสารในการดำเนินการ รองลงมาร้อยละ 76.5 มีความรู้ในประเด็นเกษตรกรสามารถโหลดแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้ด้วยตนเองผ่านระบบปฏิบัติการของสมาร์ตโฟน ร้อยละ 49.0 มีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเท่านั้น ร้อยละ 39.9 มีความรู้ในประเด็นแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีสัญลักษณ์เป็นสีฟ้า และร้อยละ 18.3 มีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ตามลำดับ

2. การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 94.8 มีความรู้ในประเด็นเกษตรกรสามารถดูประวัติการทำนาผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล รองลงมาร้อยละ 87.6 มีความรู้ในประเด็นเกษตรกรสามารถถ่ายรูปแปลงนาเพื่อประกอบการปรับปรุงทะเบียนผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้ ร้อยละ 82.4 มีความรู้ในประเด็นเกษตรกรใช้งานเพื่อการติดตามการช่วยเหลือจากภาครัฐผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้ ร้อยละ 73.9 มีความรู้ในประเด็นเกษตรกรสามารถปรับปรุงทะเบียนผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้ด้วยตัวเอง และร้อยละ 23.5 มีความรู้ในประเด็นเกษตรกรสามารถใช้หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนในการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามลำดับ

3. ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 95.4 มีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้ภาครัฐมีข้อมูลครบถ้วน เป็นปัจจุบัน รองลงมาร้อยละ 94.1 มีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากภาครัฐ ร้อยละ 94.1 มีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเข้าร่วมโครงการ หรือมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ของเกษตรกรได้ ร้อยละ 83.0 มีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกรเกิดความยุ่งยาก ใช้เวลานาน และมีค่าใช้จ่ายสูง และร้อยละ 41.3 มีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ไม่สามารถนำไปวางแผนการผลิตและการตลาด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนข้อความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

n = 153

จำนวนข้อที่ตอบได้ถูกต้อง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย
1 - 3	0	0.0	มีความรู้ในระดับน้อยที่สุด
4 - 6	9	5.9	มีความรู้ในระดับน้อย
7 - 9	44	28.8	มีความรู้ในระดับปานกลาง
10 - 12	76	49.7	มีความรู้ในระดับมาก
13 - 15	24	15.7	มีความรู้ในระดับมากที่สุด

คะแนนต่ำสุด = 4 ข้อ คะแนนสูงสุด = 15 ข้อ
 คะแนนเฉลี่ย = 10.33 ข้อ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.176

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 49.7 มีความรู้ในระดับมาก โดยมีคะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 10 – 12 ข้อ รองลงมา ร้อยละ 28.8 เกษตรกรมีความรู้ในระดับปานกลาง มีคะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 7 – 9 ข้อ ร้อยละ 15.7 เกษตรกรมีความรู้ในระดับมากที่สุด มีคะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 13 – 15 ข้อ และร้อยละ 5.9 เกษตรกรมีความรู้ในระดับน้อย มีคะแนนความรู้อยู่ระหว่าง 4 – 6 ข้อ โดยมีคะแนนความรู้ต่ำสุด 4 ข้อ สูงสุด 15 ข้อ และคะแนนความรู้เฉลี่ย 10.33 ข้อ

ตอนที่ 2.2 แหล่งความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุด
ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตารางที่ 4.6 ระดับการได้รับความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุด
ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

n = 153

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับความรู้ (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1. สื่อบุคคล						2.31 (0.659)	น้อย	1
1.1 ปราชญ์ชาวบ้าน	135 (88.2)	10 (6.5)	8 (5.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.17 (0.497)	น้อย ที่สุด	5
1.2 ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	18 (11.8)	18 (11.8)	66 (43.1)	27 (17.6)	24 (15.7)	3.14 (1.176)	ปาน กลาง	2
1.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร	6 (3.9)	7 (4.6)	67 (43.8)	42 (27.5)	31 (20.3)	3.56 (0.993)	มาก	1
1.4 พ่อแม่ ญาติพี่น้อง	53 (34.6)	75 (49.0)	17 (11.1)	4 (2.6)	4 (2.6)	1.90 (0.890)	น้อย	3
1.5 เพื่อนบ้าน	67 (43.8)	58 (37.9)	20 (13.1)	6 (3.9)	2 (1.3)	1.81 (0.901)	น้อย	4
2. สื่อกิจกรรม						1.99 (0.684)	น้อย	2
2.1 การอบรม	26 (17.0)	72 (47.1)	38 (24.8)	10 (6.5)	7 (4.6)	2.35 (0.989)	น้อย	2
2.2 การประชุม	22 (14.4)	67 (43.8)	33 (21.6)	17 (11.1)	14 (9.2)	2.57 (1.146)	น้อย	1
2.3 การจัดนิทรรศการ	145 (94.8)	8 (5.2)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.05 (0.223)	น้อย ที่สุด	3

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 153

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับความรู้ (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
3. สื่อมวลชน						1.15 (0.395)	น้อย ที่สุด	5
3.1 โทรทัศน์	151 (98.7)	2 (1.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.01 (0.114)	น้อย ที่สุด	3
3.2 วิทยุชุมชน	140 (91.5)	7 (4.6)	5 (3.3)	1 (0.7)	0 (0.0)	1.13 (0.469)	น้อย ที่สุด	2
3.3 หอกระจายข่าว	130 (85.0)	9 (5.9)	6 (3.9)	6 (3.9)	2 (1.3)	1.31 (0.829)	น้อย ที่สุด	1
4. สื่อสิ่งพิมพ์						1.28 (0.333)	น้อย ที่สุด	4
4.1 เอกสารทาง ราชการ	80 (21.8)	50 (36.9)	19 (20.6)	4 (20.1)	0 (0.0)	1.65 (0.797)	น้อย ที่สุด	1
4.2 แผ่นพับ/ โปสเตอร์/ป้าย ประชาสัมพันธ์	98 (64.1)	43 (28.1)	10 (6.5)	2 (1.3)	0 (0.0)	1.45 (0.678)	น้อย ที่สุด	2
4.3 หนังสือพิมพ์	153 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.00 (0.000)	น้อย ที่สุด	3
4.4 วารสาร	153 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.00 (0.000)	น้อย ที่สุด	4

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 153

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับความรู้ (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความหมาย	อันดับ
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
5. สื่อออนไลน์						1.46 (0.703)	น้อยที่สุด	3
5.1 เว็บไซต์ (Website)	110 (71.9)	14 (9.2)	21 (13.7)	6 (3.9)	2 (1.3)	1.54 (0.960)	น้อยที่สุด	3
5.2 ไลน์ (Line)	97 (63.4)	20 (13.1)	24 (15.7)	12 (7.8)	0 (0.0)	1.68 (1.004)	น้อยที่สุด	1
5.3 เฟสบุ๊ก (Facebook)	104 (68.0)	12 (7.8)	25 (16.3)	12 (7.8)	0 (0.0)	1.64 (1.017)	น้อยที่สุด	2
5.4 ยูทูบ (Youtube)	114 (74.5)	28 (18.3)	7 (4.6)	3 (2.0)	1 (0.7)	1.36 (0.722)	น้อยที่สุด	4
5.5 จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	146 (95.4)	4 (2.6)	3 (2.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1.07 (0.318)	น้อยที่สุด	5
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						1.64 (0.338)	น้อยที่สุด	

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาแสดงแหล่งต่างๆ ที่เกษตรกรที่การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในภาพรวมได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.64) เมื่อพิจารณาแยกออกเป็นแหล่งความรู้ที่ได้จากแต่ละสื่อ พบว่า

1. สื่อบุคคล

เกษตรกรได้รับความรู้จากแหล่งความรู้การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากสื่อบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.31) และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ได้รับความรู้ในระดับมาก จำนวน 1 แหล่ง จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 3.56) รองลงมาได้รับความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 1 แหล่ง จากผู้นำ

ชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน (ค่าเฉลี่ย 3.14) ได้รับความรู้ในระดับน้อย จำนวน 2 แหล่ง จากพ่อแม่ ญาติ พี่น้อง (ค่าเฉลี่ย 1.90) และจากเพื่อนบ้าน (ค่าเฉลี่ย 1.81) และได้รับความรู้ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 แหล่ง จากปราชญ์ชาวบ้าน (ค่าเฉลี่ย 1.17)

2. สื่อกิจกรรม

เกษตรกรได้รับความรู้จากแหล่งความรู้การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากสื่อกิจกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.99) และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ได้รับความรู้ในระดับน้อย จำนวน 2 แหล่ง จากการอบรม (ค่าเฉลี่ย 2.35) และจากการประชุม (ค่าเฉลี่ย 2.57) และได้รับความรู้ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 แหล่ง จากการจัดนิทรรศการ (ค่าเฉลี่ย 1.05)

3. สื่อมวลชน

เกษตรกรได้รับความรู้จากแหล่งความรู้การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากสื่อมวลชน ในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.15) และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ได้รับความรู้ในระดับ น้อยที่สุด จำนวน 3 แหล่ง จาก หอกระจายข่าว (ค่าเฉลี่ย 1.31) จากวิทยุชุมชน (ค่าเฉลี่ย 1.13) และจากโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 1.01)

4. สื่อสิ่งพิมพ์

เกษตรกรได้รับความรู้จากแหล่งความรู้การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากสื่อสิ่งพิมพ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.28) และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ได้รับความรู้ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 แหล่ง จาก เอกสารทางราชการ (ค่าเฉลี่ย 1.65) จากแผ่นพับ/โปสเตอร์/ป้ายประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 1.45) จาก หนังสือพิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 1.00) และจากวารสาร (ค่าเฉลี่ย 1.00)

5. สื่อออนไลน์

เกษตรกรได้รับความรู้จากแหล่งความรู้การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากสื่อออนไลน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.46) และเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า ได้รับความรู้ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 แหล่ง จาก ไลน์ (ค่าเฉลี่ย 1.68) จากเฟสบุ๊ก (ค่าเฉลี่ย 1.64) จากเว็บไซต์ (ค่าเฉลี่ย 1.54) จากยูทูป (ค่าเฉลี่ย 1.36) และจากจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (ค่าเฉลี่ย 1.07)

ตารางที่ 4.7 สรุปแหล่งความรู้ในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

n = 153

แหล่งความรู้	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. สื่อบุคคล	2.31	0.659	น้อย	1
2. สื่อกิจกรรม	1.99	0.684	น้อย	2
3. สื่อมวลชน	1.15	0.395	น้อยที่สุด	5
4. สื่อสิ่งพิมพ์	1.28	0.333	น้อยที่สุด	4
5. สื่อออนไลน์	1.46	0.703	น้อยที่สุด	3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	1.64	0.338	น้อยที่สุด	

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.7 สรุปได้ว่าแหล่งความรู้ในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้จากสื่อบุคคล ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.32) รองลงมา คือ สื่อกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 1.99) สื่อออนไลน์ (ค่าเฉลี่ย 1.46) สื่อสิ่งพิมพ์ (ค่าเฉลี่ย 1.28) และสื่อมวลชน (ค่าเฉลี่ย 1.15) ตามลำดับ

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีประเด็นความคิดเห็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 2. การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และ 3. ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปรากฏผลวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

n = 153

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1. คุณลักษณะของสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						2.19 (1.159)	น้อย	3

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 153

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1. คุณลักษณะของสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						2.19 (1.159)	น้อย	3
1.1 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลค้นหา ได้ง่ายใน Google play และ App store	43 (28.1)	44 (28.8)	24 (15.7)	23 (15.0)	19 (19)	2.55 (1.367)	น้อย	1
1.2 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล มีลักษณะสวยงาม ดูง่าย สบายตา	70 (45.8)	41 (26.8)	10 (6.5)	23 (15.0)	9 (5.9)	2.08 (1.287)	น้อย	4
1.3 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล มีขนาด ตัวหนังสือที่เหมาะสม ใช้งานง่าย	70 (45.8)	40 (26.1)	13 (8.5)	22 (14.4)	8 (5.2)	2.07 (1.262)	น้อย	5
1.4 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล มีแถบ เมนูขนาดเหมาะสม ใช้งานง่าย	60 (39.2)	48 (31.4)	20 (13.1)	19 (12.4)	6 (3.9)	2.10 (1.171)	น้อย	3
1.5 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลมีเมนูที่ เป็นลำดับขั้นตอนอย่าง เหมาะสม	62 (40.5)	47 (30.7)	15 (9.8)	22 (14.4)	7 (4.6)	2.12 (1.219)	น้อย	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 153

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
2. การใช้สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล						2.39 (1.028)	น้อย	2
2.1 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลมีฟังก์ชัน การใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	59 (38.6)	49 (32.0)	18 (11.8)	22 (14.4)	5 (3.3)	2.12 (1.169)	น้อย	5
2.2 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลในการ ปรับปรุงข้อมูลใช้งานง่าย	43 (28.1)	52 (34.0)	26 (17.0)	22 (14.4)	10 (6.5)	2.37 (1.219)	น้อย	4
2.3 สามารถเรียนรู้การใช้ งานสมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลได้ด้วยตนเอง	26 (17.0)	50 (32.7)	46 (30.1)	26 (15.0)	5 (1.9)	2.57 (1.062)	น้อย	3
2.4 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลเหมาะกับ การใช้งานกับเกษตรกร ทั่วไป	27 (17.6)	52 (34.0)	41 (26.8)	24 (15.7)	9 (5.9)	2.58 (1.127)	น้อย	1
2.5 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล ทำให้ เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ ในการใช้งานแอปพลิเคชัน มากขึ้น	35 (22.9)	72 (47.1)	17 (11.1)	21 (13.7)	8 (5.2)	2.58 (1.127)	น้อย	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 153

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					— x S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
3. ประโยชน์ของสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						4.18 (0.465)	มาก	1
3.1 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การ ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร สะดวกสบายขึ้น	0 (0)	1 (0.7)	6 (3.9)	60 (39.2)	86 (56.2)	4.51 (0.608)	มากที่สุด	1
3.2 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การ ปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร	0 (0)	1 (0.7)	8 (5.2)	58 (37.9)	86 (56.2)	4.50 (0.630)	มากที่สุด	2
3.3 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลสามารถ ทำให้เกษตรกรวางแผน การผลิตในปีถัดไปได้	2 (1.3)	6 (3.9)	40 (26.1)	86 (56.2)	19 (12.4)	3.75 (0.774)	มาก	5
3.4 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลช่วยให้ ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียน และการปรับปรุงข้อมูล เกษตรกร	0 (0)	1 (0.7)	14 (9.2)	111 (72.5)	27 (17.6)	4.07 (0.539)	มาก	3
3.5 สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลช่วยให้ สามารถติดตามผลการเข้า ร่วมโครงการภาครัฐ ได้ง่ายขึ้น	1 (0.7)	2 (1.3)	17 (11.1)	100 (65.4)	33 (21.6)	4.06 (0.661)	มาก	4
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						2.92 (0.758)	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปรากฏผลดังนี้

1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.19) โดยเกษตรกรเห็นด้วยในระดับน้อย ทั้ง 5 ประเด็น คือ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลค้นหาได้ง่ายใน Google play และ App store (ค่าเฉลี่ย 2.55) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีเมนูที่เป็นลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 2.12) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีแถบเมนูขนาดเหมาะสม ใช้งานง่าย (ค่าเฉลี่ย 2.10) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีลักษณะสวยงาม ดูง่าย สบายตา (ค่าเฉลี่ย 2.08) และสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีขนาดตัวหนังสือที่เหมาะสม ใช้งานง่าย (ค่าเฉลี่ย 2.07)

2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.39) โดยเกษตรกรเห็นด้วยในระดับน้อย ทั้ง 5 ประเด็น คือ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเหมาะกับการใช้งานกับเกษตรกรทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 2.58) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ในการใช้งาน แอปพลิเคชันมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.58) สามารถเรียนรู้การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้ด้วยตนเอง (ค่าเฉลี่ย 2.57) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงข้อมูลใช้งานง่าย (ค่าเฉลี่ย 2.37) และสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีฟังก์ชันการใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน (ค่าเฉลี่ย 2.12)

3. ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยกับประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) โดยเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ประเด็น คือ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.51) และสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 4.50) เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น คือ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียนและการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 4.07) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้สามารถติดตามผลการเข้าร่วม โครงการภาครัฐได้ง่ายขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.06) และสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลสามารถทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิตในปีถัดไปได้ (ค่าเฉลี่ย 3.75)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	2.19	1.195	น้อย	3
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	2.39	1.028	น้อย	2
3. ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	4.18	0.465	มาก	1
รวมเฉลี่ย	2.92	0.758	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เกษตรกรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 0.896) เห็นด้วยในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 4.18) เกษตรกรเห็นด้วยในระดับน้อย จำนวน 2 ประเด็น การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 2.39) และคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 2.19)

ตอนที่ 3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

3.1 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

การศึกษาการปฏิบัติ เกี่ยวกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปรากฏผลวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การปฏิบัติเกี่ยวกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

n = 153

ประเด็น	การปฏิบัติ		
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	อันดับ
1. การติดตั้ง - ติดตั้งโดยค้นหาแอปพลิเคชัน ใน Google play หรือ App store - ดำเนินการติดตั้ง โดยคำว่า “Farmbook” และกดติดตั้ง	32	20.9	1
			
2. เข้าสู่ระบบ - โดยใช้รหัสทะเบียนเกษตรกร หรือเบอร์โทรศัพท์	32	20.9	1
			
3. เมนูแจ้งปลูก - ใช้เมนูแจ้งปลูกสำหรับแจ้ง ปรับปรุงกิจกรรมทางการเกษตร	32	20.9	1
			

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 153

ประเด็น	การปฏิบัติ		
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	อันดับ
4. เมนูถ่ายภาพแปลง - ใช้ถ่ายภาพแปลงปลูกเป็น หลักฐาน	30	19.6	8
<div style="border: 1px solid gray; padding: 5px; width: fit-content; margin: 5px auto;"> ถ่ายภาพแปลง ถ่ายภาพแปลงเพาะปลูกเป็นหลักฐาน </div>			
5. เมนูสำรวจสมาชิก - ใช้สำหรับตรวจสอบและ ปรับปรุงข้อมูลสมาชิก	31	20.3	6
<div style="border: 1px solid gray; padding: 5px; width: fit-content; margin: 5px auto;"> สำรวจสมาชิก ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลสมาชิก </div>			
6. เมนูเครื่องจักรกลการเกษตร - ใช้สำหรับตรวจสอบและ ปรับปรุงข้อมูลเครื่องจักรกล การเกษตร	24	15.7	10
<div style="border: 1px solid gray; padding: 5px; width: fit-content; margin: 5px auto;"> เครื่องจักรกลการเกษตร ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลเครื่องจักรกลการเกษตร </div>			
7. เมนูติดตามผล - ใช้รายงานสถานะการแจ้ง ปลูกขึ้นมาให้ทราบ	32	20.9	1
<div style="display: flex; justify-content: space-around; margin: 5px auto;"> <div style="border: 1px solid gray; padding: 2px 5px; border-radius: 10px;">ปรับปรุงทะเบียน</div> <div style="background-color: #2e8b57; color: white; padding: 2px 5px; border-radius: 10px;">ติดตามผล</div> </div> <div style="border: 1px solid gray; padding: 5px; width: fit-content; margin: 5px auto;"> ผลการปรับปรุง ติดตามผลการขึ้นทะเบียน จำนวน 5 แปลง </div>			
8. เมนูตรวจสอบแปลง - ใช้สำหรับ ดูประวัติการ เพาะปลูก พิกัดแปลง โชนนึ่ง	31	20.3	6
<div style="border: 1px solid gray; padding: 5px; width: fit-content; margin: 5px auto;"> ตรวจสอบแปลง ประวัติการเพาะปลูก พิกัดแปลง โชนนึ่ง </div>			

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 153

ประเด็น	การปฏิบัติ		
	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
9. เมนูใบรายงานผล - ใช้สำหรับรายงานผลการ ขึ้นทะเบียนเกษตรกร	30	19.6	8
 <p>ใบรายงานผล รายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร</p>			
10. เมนูติดตามสิทธิ์ - ตรวจสอบสิทธิ์ที่ได้รับได้ พร้อมตรวจสอบผลการโอนเงิน ตามโครงการที่ได้รับสิทธิ์ได้	32	20.9	1
 <p>ติดตามสิทธิ์ การส่งข้อมูลให้ ธกส. นำเข้าร่วมโครงการและ มาตรการ</p>			

จากตารางที่ 4.10 การปฏิบัติเกี่ยวกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. **ด้านระดับการปฏิบัติ** ในภาพรวมเกษตรกรมีการปฏิบัติ ทั้ง 10 ประเด็น คือ การติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ร้อยละ 20.9) การเข้าสู่ระบบ (ร้อยละ 20.9) เมนูแจ้งปลูก (ร้อยละ 20.9) เมนูติดตามผล (ร้อยละ 20.9) เมนูติดตามสิทธิ์ (ร้อยละ 20.9) เมนูสำรวจสมาชิก (ร้อยละ 20.3) เมนูตรวจสอบแปลง (ร้อยละ 20.3) เมนูการถ่ายภาพแปลง (ร้อยละ 19.6) เมนูใบรายงานผล (ร้อยละ 19.6) และเมนูเครื่องจักรกลการเกษตร (ร้อยละ 15.7) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 สรุประดับการยอมรับในการปฏิบัติ การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

n = 153

ระดับการยอมรับในการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย
0	121	79.1	ไม่มีการปฏิบัติ
1 - 2	0	0	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
3 - 4	0	0.0	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
5 - 6	1	0.6	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
7 - 8	2	1.3	มีการปฏิบัติในระดับมาก
9 - 10	29	19.0	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ค่าต่ำสุด = 0 ข้อ ค่าสูงสุด = 10 ข้อ ค่าเฉลี่ย = 2.00 ข้อ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.925

จากตารางที่ 4.11 สรุประดับการยอมรับในการปฏิบัติ การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า เกษตรกรมีการปฏิบัติเฉลี่ย 2.22 ข้อ มีการปฏิบัติต่ำสุด 0 ข้อ สูงสุด 10 ข้อ เกษตรกรร้อยละ 19.0 มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด (9 - 10 ข้อ) รองลงมา ร้อยละ 1.3 มีการปฏิบัติในระดับมาก (7 - 8 ข้อ) ร้อยละ 0.6 มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง (5 - 6 ข้อ) และร้อยละ 79.1 ไม่มีการปฏิบัติ ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล กำหนดประเด็นปัญหาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 2) การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล 3) การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ระดับปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัล

n = 153

ประเด็นการปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็นของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					— x S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	1. คุณลักษณะของสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล							
1.1 การค้นหาสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล มีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	11 (7.2)	12 (7.8)	48 (31.4)	51 (33.3)	31 (20.3)	3.52 (1.119)	มาก	4
1.2 แถบเมนูของสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมี ขนาดไม่เหมาะสม	3 (2.0)	19 (12.4)	14 (9.2)	85 (55.6)	32 (20.9)	3.81 (0.972)	มาก	2
1.3 สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัล มีขนาดตัวหนังสือที่ไม่ เหมาะสม	3 (2.0)	12 (7.8)	20 (13.1)	83 (54.2)	35 (22.9)	3.88 (0.917)	มาก	1
1.4 สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลมีเมนูที่ความยุ่งยาก และ ใช้เวลานาน	5 (3.3)	15 (9.8)	24 (15.7)	78 (51.0)	31 (20.3)	3.75 (0.995)	มาก	3
2. การใช้สมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล						2.96 (0.633)	ปาน กลาง	3
2.1 การติดตั้งสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	10 (6.5)	15 (9.8)	45 (29.4)	55 (35.9)	28 (18.3)	3.50 (1.101)	มาก	8
2.2 การเข้าสู่ระบบสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมี ความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	8 (5.2)	17 (11.1)	14 (9.2)	68 (44.4)	46 (30.1)	3.83 (1.134)	มาก	7

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 153

ประเด็นการปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็นของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	2.3 การเข้าใช้งานเมนูแจ้ง ปลุกในสมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้ เวลานาน	4 (2.6)	10 (6.5)	21 (13.7)	59 (38.6)	59 (38.6)	4.04 (1.012)	มาก
2.4 การเข้าใช้งานเมนู ถ่ายภาพแปลง ในสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	6 (3.9)	13 (8.5)	14 (9.2)	63 (41.2)	57 (37.3)	3.99 (1.079)	มาก	2
2.5 การเข้าใช้งานเมนูสำรวจ สมาชิก ในสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	7 (4.6)	18 (11.8)	10 (6.5)	63 (41.2)	55 (35.9)	3.92 (1.144)	มาก	5
2.6 การเข้าใช้งานเมนู เครื่องจักรกลการเกษตรใน สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมี ความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	6 (3.9)	18 (11.8)	11 (7.2)	63 (41.2)	55 (35.9)	3.93 (1.122)	มาก	4
2.7 การเข้าใช้งานเมนูติดตาม ผล ในสมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้ เวลานาน	5 (3.3)	19 (12.4)	9 (5.9)	64 (41.8)	56 (36.6)	3.96 (1.106)	มาก	3
2.8 การเข้าใช้งานเมนู ตรวจสอบแปลง ในสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมี ความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	7 (4.6)	20 (13.1)	6 (3.9)	67 (43.8)	53 (34.6)	3.91 (1.149)	มาก	6

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 153

ประเด็นการปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็นของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	2.9 สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลไม่ช่วยให้การปรับปรุง ทะเบียนเกษตรกร	109 (71.2)	31 (20.3)	6 (3.9)	5 (3.3)	2 (1.3)	1.42 (0.825)	น้อย ที่สุด
2.10 สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลทำให้การปรับปรุงข้อมูล เกษตรกรใช้เวลามาก และมี ค่าใช้จ่ายสูง	118 (77.1)	29 (19.0)	1 (0.7)	5 (3.3)	0 (0)	1.30 (0.650)	น้อย ที่สุด	13
2.11 สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลไม่สามารถทำให้ เกษตรกรวางแผนการผลิตในปี ถัดไปได้	81 (52.9)	59 (38.6)	10 (6.5)	3 (2.0)	0 (0)	1.58 (0.704)	น้อย ที่สุด	9
2.12 สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลไม่ช่วยให้ทราบข้อมูล การขึ้นทะเบียนและการ ปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร	82 (53.6)	63 (41.2)	6 (3.9)	2 (1.3)	0 (0)	1.53 (0.639)	น้อย ที่สุด	11
2.13 สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลไม่เอื้อให้สามารถ ติดตามผลการเข้าร่วมโครงการ ภาครัฐได้	79 (51.6)	68 (44.4)	3 (2.0)	2 (1.3)	1 (0.7)	1.55 (0.668)	น้อย ที่สุด	10

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

n = 153

ประเด็นการปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็นของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					— x S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	3. การส่งเสริมการใช้งานสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						3.86 (0.689)	มาก
3.1 เกษตรกรขาดความรู้ เกี่ยวกับการใช้งานสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	1 (0.7)	7 (4.6)	23 (15.0)	44 (28.8)	78 (51.0)	4.25 (0.920)	มาก ที่สุด	1
3.2 ขาดการส่งเสริมการใช้ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	1 (0.7)	9 (5.9)	30 (19.6)	96 (62.7)	17 (11.1)	3.78 (0.745)	มาก	3
3.3 สื่อในการส่งเสริมการ ใช้สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลเข้าใจยาก	1 (0.7)	14 (9.2)	27 (17.6)	90 (58.8)	21 (13.7)	3.76 (0.827)	มาก	4
3.4 เกษตรกรได้รับการ ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการ ใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลน้อย	1 (0.7)	8 (5.2)	20 (13.1)	96 (62.7)	28 (18.3)	3.93 (0.762)	มาก	2
3.5 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร ยังขาดการ ประชาสัมพันธ์การใช้งาน สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	4 (2.6)	14 (9.2)	40 (26.1)	81 (52.9)	14 (9.2)	3.57 (0.879)	มาก	5

จากตารางที่ 4.12 ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุด
ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ดังนี้

1. **คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล** พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) โดยเกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก 4 ประเด็น คือ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีขนาดตัวหนังสือที่ไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.88) รองลงมาแถบเมนูของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีขนาดไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.81) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีเมนูที่มีความยุ่งยาก

และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.75) และการค้นหาสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.52)

2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.09) โดยเกษตรกรมีปัญหาระดับมาก 8 ประเด็น คือ การเข้าใช้งานเมนูแจ้งปลูกในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 4.04) การเข้าใช้งานเมนูถ่ายภาพแปลง ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.99) การเข้าใช้งานเมนูตรวจสอบแปลง ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.96) การเข้าใช้งานเมนูเครื่องจักรกลการเกษตรในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.93) การเข้าใช้งานเมนูสำรวจสมาชิก ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.92) การเข้าใช้งานเมนูตรวจสอบแปลง ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.91) การเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.83) และการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน (ค่าเฉลี่ย 3.50) และเกษตรกรมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด 5 ประเด็น คือ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่สามารถทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิตในปีถัดไปได้ (ค่าเฉลี่ย 1.58) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่เอื้อให้สามารถติดตามผลการเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้ (ค่าเฉลี่ย 1.55) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่ช่วยให้ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียนและการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 1.53) สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่ช่วยให้การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 1.42) และสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลทำให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรใช้เวลามาก และมีค่าใช้จ่ายสูง (ค่าเฉลี่ย 1.30)

3. การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) โดยเกษตรกรมีปัญหาในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น คือ เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 4.25) และเกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก 4 ประเด็น คือ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อย (ค่าเฉลี่ย 3.93) ขาดการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 3.78) สื่อในการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเข้าใจยาก (ค่าเฉลี่ย 3.76) และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ยังขาดการประชาสัมพันธ์การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 3.57)

ตารางที่ 4.13 สรุประดับปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

n = 153				
ประเด็นปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	3.74	0.928	มาก	2
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	2.96	0.633	ปานกลาง	3
3. การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	3.86	0.689	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.52	0.668	มาก	

จากตารางที่ 4.13 ระดับปัญหาที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า ในภาพรวมเกษตรกร ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 3.56) โดยเกษตรกรมีปัญหาระดับมาก 2 ประเด็น คือ การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 3.86) และคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 3.74) เกษตรกรมีปัญหาระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 3.09)

4.2 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นข้อเสนอแนะไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และ
3. การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
							n = 153	
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						3.98 (0.558)	มาก	
1.1 ควรออกแบบรูปแบบการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน	0 (0)	3 (2.0)	50 (32.7)	64 (41.8)	36 (23.5)	3.87 (0.792)	มาก	5
1.2 ควรออกแบบขั้นตอนการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน	0 (0)	2 (1.3)	18 (11.8)	95 (62.1)	38 (24.8)	4.10 (0.640)	มาก	1
1.3 ควรออกแบบขนาดตัวอักษรระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้มีขนาดใหญ่ขึ้น	3 (2.0)	3 (2.0)	12 (7.8)	108 (70.6)	27 (17.6)	4.00 (0.716)	มาก	2
1.4 ควรออกแบบการใช้งานเมนูในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และสะดวกต่อการใช้	0 (0)	4 (2.6)	12 (7.8)	117 (76.5)	20 (13.1)	4.00 (0.562)	มาก	3
1.5 ควรปรับปรุงรูปแบบของเมนูในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกร ให้เหมาะสมกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน	4 (2.6)	2 (1.3)	14 (9.2)	114 (74.5)	19 (12.4)	3.93 (0.708)	มาก	4

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

n = 153

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5	S.D.		
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						4.00	มาก	
						(0.646)		
2.1 ควรปรับปรุงขั้นตอน ของการติดตั้งสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลเกษตรกรให้มี ความเหมาะสมกับการใช้งานและ ไม่ซับซ้อน	0 (0)	10 (6.5)	35 (22.9)	75 (49.0)	33 (21.6)	3.86 (0.830)	มาก	3
2.2 ควรปรับปรุงรูปแบบและ ขั้นตอนของการเข้าสู่ระบบ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เกษตรกรให้เหมาะสมกับการใช้ งานและไม่ซับซ้อน	0 (0)	7 (4.6)	13 (8.5)	104 (68.0)	29 (19.0)	4.01 (0.678)	มาก	2
2.3 ควรลดขั้นตอนการ ปรับปรุงข้อมูลในเมนูแจ้งปลูก ให้เหมาะสมกับการใช้งาน	1 (0.7)	4 (2.6)	10 (6.5)	96 (62.7)	42 (27.5)	4.14 (0.698)	มาก	1
3. การส่งเสริมการใช้งานสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						4.46	มาก	
						(0.445)	ที่สุด	
3.1 ควรมีการถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการใช้งานสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง	0 (0)	2 (1.3)	4 (2.6)	45 (29.4)	102 (66.7)	4.61 (0.608)	มาก ที่สุด	2
3.2 ควรผลิตสื่อการส่งเสริม การใช้งานสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลให้เข้าใจง่าย	0 (0)	1 (0.7)	9 (5.9)	92 (60.1)	51 (33.3)	4.26 (0.594)	มาก ที่สุด	5

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					$\bar{x}$ S.D.	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	3.3 ควรผลิตคู่มือการส่งเสริม การใช้งานสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล	1 (0.7)	2 (1.3)	7 (4.6)	62 (40.5)	81 (52.9)	4.44 (0.706)	มาก ที่สุด
3.4 ควรใช้วิธีการส่งเสริม การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลให้หลากหลายวิธี ผสมผสานกัน	0 (0)	3 (2.0)	5 (3.3)	26 (17.0)	119 (77.8)	4.71 (0.627)	มาก ที่สุด	1
3.5 ควรมีการถ่ายทอดความรู้ เกี่ยวกับการใช้งานสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลแบบ เผชิญหน้าระหว่างเกษตรกร และเจ้าหน้าที่	3 (2.0)	0 (0)	6 (3.9)	84 (54.9)	60 (39.2)	4.29 (0.724)	มาก ที่สุด	4

จากตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปรากฏผลดังนี้

1. **คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล** พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะการส่งเสริมประเด็นคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) โดยเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะการส่งเสริมในระดับมาก 5 ประเด็น คือ ควรออกแบบขั้นตอนการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน (ค่าเฉลี่ย 4.10) ควรออกแบบขนาดตัวอักษรระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้มีขนาดใหญ่ขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.00) ควรออกแบบการเข้าใช้งานเมนูในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่ายและสะดวกต่อการใช้ (ค่าเฉลี่ย 4.00) ควรปรับปรุงรูปแบบของเมนูในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกรให้เหมาะกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน (ค่าเฉลี่ย 3.93) และ ควรออกแบบรูปแบบการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน (ค่าเฉลี่ย 3.87)

2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00) โดยเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะโดยต้องการการส่งเสริมระดับมาก 3 ประเด็น คือ ควรลดขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลในเมนูแจ้งปลูกให้เหมาะสมกับการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 4.14) ควรปรับปรุงรูปแบบและขั้นตอนของการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกรให้เหมาะสมกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน (ค่าเฉลี่ย 4.01) และควรปรับปรุงขั้นตอนของการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกรให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน (ค่าเฉลี่ย 3.86)

3. การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยเกษตรกรต้องการการส่งเสริมระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.46) โดยเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะการส่งเสริมในระดับมากที่สุด 5 ประเด็น คือ ควรใช้วิธีการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้หลากหลายวิธีผสมผสานกัน (ค่าเฉลี่ย 4.71) ควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.61) ควรผลิตคู่มือการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 4.44) ควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลแบบเผชิญหน้าระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 4.29) และควรผลิตสื่อการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้เข้าใจง่าย (ค่าเฉลี่ย 4.26)

ตารางที่ 4.15 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ประเด็นข้อเสนอแนะ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	3.98	0.558	มาก	3
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	4.00	0.646	มาก	2
3. การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	4.46	0.445	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.15	0.457	มาก	

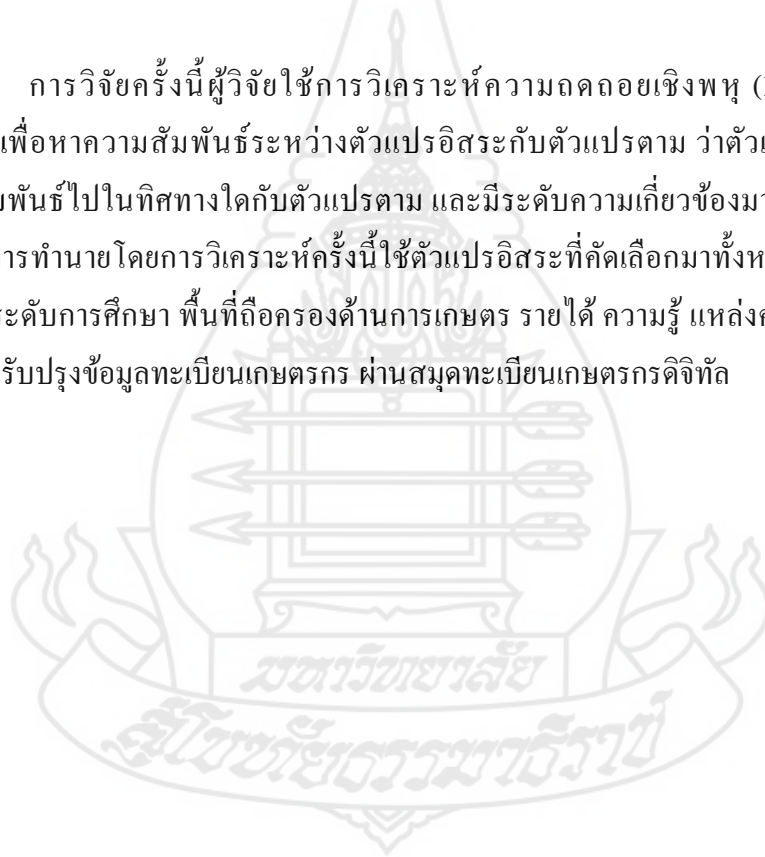
n = 153

จากตารางที่ 4.15 สรุประดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลปรากฏว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะ ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15) โดยเกษตรกรต้องการการส่งเสริมในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 4.46) และต้องการการส่งเสริมในระดับมาก 2 ด้าน คือ การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 4.00) และคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (ค่าเฉลี่ย 3.98)

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางใดกับตัวแปรตาม และมีระดับความเกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด และสร้างสมการทำนายโดยการวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระที่คัดเลือกมาทั้งหมด 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร รายได้ ความรู้ แหล่งความรู้ ความคิดเห็น เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

5.1 สัญลักษณ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาวิจัย

รายละเอียด ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	n = 153
		ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ตัวแปรอิสระ		
$X_1 =$ เพศ	1.73	1.722
$X_2 =$ อายุ (ปี)	56.41	9.601
$X_3 =$ ระดับการศึกษา (ปี)	8.69	3.337
$X_4 =$ พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร (ไร่)	20.49	20.587
$X_5 =$ รายได้ (บาท/ปี)	98,223.53	78,146.043
$X_6 =$ ความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรกรดิจิทัล (คะแนน)	10.33	2.176
$X_7 =$ แหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรกรดิจิทัล (คะแนน)	1.64	0.388
$X_8 =$ ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรกรดิจิทัล (คะแนน)	2.92	0.758
ตัวแปรตาม		
$Y =$ การขอรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรกรดิจิทัล	2.00	3.925

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ร้อยละ 59.5 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 56.41 ปี ร้อยละ 50.3 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีพื้นที่ถือครองด้านการเกษตรเฉลี่ย 20.49 ไร่ รายได้ เฉลี่ย 98,223.553 บาท/ปี มีความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรกรดิจิทัล เฉลี่ย 10.33 ข้อ ระดับการเข้าถึงแหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรกรดิจิทัล อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.64) และระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรกรดิจิทัล อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.92)

ตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติแต่ละคู่ โดยแสดงในรูปเมตริกสัมพันธ์ (correlation matrix)

Model	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
X ₁	1.00	.027	-.041	-.085	-.073	-.023	-.034	-.100
X ₂		1.00	-.544**	.205*	-.355**	-.300**	-.323**	-.289**
X ₃			1.00	.212**	.370**	.397**	.262**	.378**
X ₄				1.00	.566**	.184*	.278**	.328**
X ₅					1.00	.211**	.351**	.251**
X ₆						1.00	.445**	.401**
X ₇							1.00	.461**
X ₈								1.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติแต่ละคู่ โดยแสดงในรูปเมตริกสัมพันธ์ (correlation matrix) ปรากฏผลดังนี้ ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันต่ำ คือ ความสัมพันธ์ในทางบวกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.027 ถึง 0.566 และความสัมพันธ์ในทางลบมีค่าอยู่ระหว่าง -0.023 ถึง -0.544 ไม่มีตัวแปรคู่ใดมีความสัมพันธ์สูง (เกินกว่า 0.80) จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งจะเป็นการละเมิดข้อสมมติฐานที่เกี่ยวกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุแบบปกติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปรวิเคราะห์การถดถอยแบบปกติ ต่อไป

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (Y)

ตารางที่ 4.18 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (Y)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig.
ค่าคงที่	-0.610	-0.251	0.802
X ₁ = เพศ	-0.058	-0.467	0.641
X ₂ = อายุ (ปี)	-0.126	-4.616**	0.000
X ₃ = ระดับการศึกษา (ปี)	-0.053	-0.648	0.518
X ₄ = พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร (ไร่)	-0.006	-0.478	0.633
X ₅ = รายได้ (บาท/ปี)	0.0000072	2.016*	0.046
X ₆ = ความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (คะแนน)	-0.012	-0.104	0.918
X ₇ = แหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (คะแนน)	1.355	2.032*	0.044
X ₈ = ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (คะแนน)	2.606	7.708**	0.000
R² = 0.580 SEE = 2.613 F = 24.885 Sig. of F = 0.000			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.18 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของระดับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 (F = 24.885 Sig. of F = 0.000) โดยมีอำนาจพยากรณ์ประมาณร้อยละ 58.0 (R² = 0.580) และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SEE) เท่ากับ 2.613 ส่วนผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร เพศ อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร รายได้ ความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล แหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุด

ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (Y) พบว่า จากตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล คือ เพศ ระดับการศึกษา พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร ความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยมีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ รายได้ และแหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และมีตัวแปรอิสระมี 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ อายุ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

สรุปเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$Y = -0.610 - 0.058 X_1 - 0.126 X_2 - 0.053 X_3 - 0.006 X_4 + 0.0000072 X_5 - 0.012 X_6 + 1.355 X_7 + 2.606 X_8$$

จากสมการ สรุปได้ดังนี้

ค่า a คือ ค่าคงที่ มีค่าเท่ากับ -0.610 แสดงว่าเส้นกราฟตัดกับแกน Y ต่ำกว่าเส้นแกน X ค่า a จึงมีค่าเป็นลบ

ค่า b ที่เป็นค่า สัมประสิทธิ์การถดถอยเป็นความชันของเส้นกราฟ เป็นค่าที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของเส้นกราฟ เมื่อตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (X) เปลี่ยนแปลงไปหนึ่งหน่วย จะทำให้ตัวแปร Y เปลี่ยนแปลงไป b หน่วย

โดยมีค่า $R^2 = 0.580$ คือ ความสามารถในการทำนายของสมการ แสดงว่าสมการดังกล่าวเมื่อแทนค่าตัวแปรอิสระ (X) ทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม (Y) ได้ร้อยละ 58.0

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง” ผู้วิจัยได้เสนอประเด็นสำคัญ จำแนกออกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง (2) ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (3) การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเกษตรกรอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.09 ได้จำนวนตัวอย่าง 153 ราย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก จากรายชื่อเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้านตามจำนวนเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านตามที่กำหนด

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Closed-ended Questions) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สภาพด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ตอนที่ 2 ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตอนที่ 3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียน

เกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทดสอบความเที่ยงได้จากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.875-0.994 ซึ่งหมายความว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นสำหรับงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อถือได้ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ เพราะมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

1.2.3 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ โดยนำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 153 ราย

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และการแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด และทดสอบสมมติฐาน ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1) *สภาพสังคม* พบว่า เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุค่าเฉลี่ย 56.41 ปี จบการศึกษาประถมศึกษา มากที่สุด ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร เกษตรกรมีโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟนร้อยละ 65.4 มีความถี่ในการใช้สมาร์ทโฟนทุกวัน และมีวัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อการสื่อสาร (พูดคุย) มากที่สุด

2) *สภาพทางเศรษฐกิจ* พบว่า เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ ประกอบอาชีพเกษตร และอาชีพรอง คือ รับจ้างทั่วไป มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 20.49 ไร่ มีพื้นที่ทางการเกษตร ที่เป็นพื้นที่ของตนเอง น้อยกว่า 8 ไร่ ไม่มีพื้นที่เช่า เป็นส่วนใหญ่ รายได้ปี 2564 เฉลี่ย 98,223.53 บาทต่อปี รายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 68,732.03 บาทต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 29,491.50 บาทต่อปี หนี้สิน ปี 2564 เฉลี่ย 107,186.93 บาทต่อปี หนี้สินภาคการเกษตรเฉลี่ย 132,218.75 บาทต่อปี และมากกว่าครึ่งไม่มีหนี้สินนอกภาคการเกษตร

1.3.2 ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

1) *ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล*

เกษตรกรได้ตอบถูกต้องเฉลี่ย 10.33 ข้อ ตอบผิดมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คำถามข้อที่ 1 สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

(เฉลี่ย ใช้สำหรับปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเท่านั้น) ร้อยละ 81.7 รองลงมาได้แก่ คำถามข้อที่ 2 เกษตรกรสามารถใช้หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนในการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล (เฉลี่ย เกษตรกรต้องใช้รหัสทะเบียนเกษตรกร หรือหมายเลขโทรศัพท์มือถือ ในการเข้าสู่ระบบเท่านั้น) ร้อยละ 76.5 และคำถามข้อที่ 3 แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีสัญลักษณ์เป็นสีฟ้า (เฉลี่ย สัญลักษณ์เป็นสีเขียว) ร้อยละ 60.1 ตามลำดับ

2) แหล่งที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

เกษตรกรโดยภาพรวมได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในระดับน้อย โดยแหล่งความรู้ที่ได้รับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เกษตรกร ได้รับจากสื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือ สื่อกิจกรรม สื่อออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชน ตามลำดับ

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

พบว่าโดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น และสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่เกษตรกรให้ความคิดเห็นระดับมาก มี 3 ประเด็น ได้แก่ สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียนและการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้สามารถติดตามผลการเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้ง่ายขึ้น และสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลสามารถทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิตในปีถัดไปได้ ตามลำดับ

1.3.3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

เกษตรกรยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกษตรกรเพียงส่วนน้อยร้อยละ 20.9 ใช้เมนูการติดตั้งแอปพลิเคชัน เมนูการเข้าสู่ระบบ เมนูการแจ้งปลูก เมนูติดตามผล และเมนูติดตามสิทธิ์ รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 20.3 ใช้เมนูสำรวจสมาชิก และเมนูตรวจสอบแปลง เกษตรกรจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 19.6 ใช้เมนูถ่ายภาพแปลง เมนูใบรายงานผล และเกษตรกรร้อยละ 15.7 ในเมนูเครื่องจักรกลการเกษตร จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าเกษตรกรมีการยอมรับนำไปปฏิบัติน้อย

จึงกล่าวได้ว่าคนส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

1.3.4 ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

1) ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

เกษตรกรภาพรวมมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาปัญหาในแต่ละด้าน พบว่าประเด็นปัญหาในด้านการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และด้านการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามลำดับ

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลของเกษตรกร ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะ พบว่า มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และด้านคุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ตามลำดับ

1.3.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า จากตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปร มีตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร รายได้ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล แหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งมีตัวแปรอิสระ ตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ รายได้ และแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล และมี 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่

ระดับ 0.01 คือ อายุ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

โดยมีผลในเชิงบวก กล่าวคือ เมื่อระดับความเห็นของเกษตรกรที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพิ่มขึ้น การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อระดับแหล่งความรู้ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพิ่มขึ้น การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเมื่อรายได้ เพิ่มขึ้น การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ก็จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และมีความสัมพันธ์ทางลบ 1 ตัวแปร ได้แก่ อายุของเกษตรกร เมื่ออายุเกษตรกรเพิ่มขึ้น การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ก็จะมีแนวโน้มลดลง

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ความรู้ แหล่งความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

2.1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

2.1.1 สภาพทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับ กับผลการวิจัยของอัจฉรี ทวีวานิชย์ (2560, น. 55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้งานโมบายแอปพลิเคชันเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของบุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง ที่พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับ นฤมล พุกพิมพ์ (2556, น. 92) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี พบว่าเกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่ง เป็นเพศหญิง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอายุค่าเฉลี่ย 56.41 ปี สอดคล้องกับ ปัญญภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.121) ศึกษาการใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการจดทะเบียนเกษตรกร ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.43 เกษตรกรเกินครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด สอดคล้องกับ กิตติยา นวลหิน (2556, น. 42) และบุคคลอื่นๆ ที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา เกษตรกรโดยภาพรวมร้อยละ 86.30

ไม่มีสถานภาพทางสังคม ร้อยละ 20.4 เป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. สอดคล้องกับ ปัญญากรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่า เกษตรกรส่วนมากเป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และไม่ดำรงตำแหน่งใดๆทางสังคม สอดคล้องกับ อังคณา คล้ายสุบรรณ (2562, น.91) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของอาสาสมัครเกษตรกรในจังหวัดชัยนาท พบว่า อาสาสมัครเกษตรกร ร้อยละ 51.8 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และจากการวิจัยพบว่าเกษตรกรเกินครึ่งมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถโทรใช้สมุดเกษตรกรเกินครึ่งมีความถี่ในการใช้สมุดโทรทุกวัน และวัตถุประสงค์ในการใช้ส่วนใหญ่ใช้สมุดโทรเพื่อการสื่อสาร (พูดคุย) อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยสูง ทำให้ทักษะการเข้าใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่สมุดโทร

2.1.2 สภาพทางเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่ตอบแบบสัมภาษณ์มีอาชีพหลัก คือ ประกอบอาชีพเกษตรและมีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 20.49 ไร่ มีพื้นที่ทางการเกษตร ที่เป็นพื้นที่ของตนเอง น้อยกว่า 8 ไร่ ไม่มีพื้นที่เช่า เป็นส่วนใหญ่ รายได้ ปี 2564 เฉลี่ย 98,223.53 บาทต่อปี รายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 68,732.03 บาทต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 29,491.50 บาทต่อปี หนี้สิน ปี 2564 เฉลี่ย 107,186.93 บาทต่อปี หนี้สินภาคการเกษตร เฉลี่ย 132,218.75 บาทต่อปี และมีหนี้สินนอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 88,252.38 บาทต่อปี สอดคล้องกับปัญญากรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่า เกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลักและมีอาชีพรองส่วนมากคือ รับจ้างทั่วไป มีพื้นที่การถือครองพื้นที่ทางการเกษตร ที่เป็นพื้นที่ของตนเอง น้อยกว่า 8 ไร่ ไม่มีพื้นที่เช่า เป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรมีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 68,732.03 บาทต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 29,491.50 บาทต่อปี มีหนี้สินในภาคการเกษตร เฉลี่ย 82,960.78 บาทต่อปี และนอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 24,226.14 บาทต่อปี

2.2 ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

จากการศึกษาความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า

2.2.1 ความรู้ของเกษตรกร เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านแอปพลิเคชันมีความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับมาก โดยมีความรู้ในประเด็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ซึ่งแตกต่างกับ ปัญญากรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.124) พบว่าในภาพรวมเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในระดับปานกลาง

2.2.2 แหล่งความรู้ของเกษตรกร พบว่า แหล่งความรู้ ที่เกษตรกรได้รับมากที่สุด คือสื่อบุคคล ส่วนใหญ่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและจากผู้นำชุมชน เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมให้การส่งเสริมให้ความรู้กับเกษตรกรโดยตรง สอดคล้องกับ ปัญจภรณ์ พุฒอินทร์ (2562, น.125) พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลมากกว่าสื่ออื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนเป็นที่รู้จักและมีความน่าเชื่อถือต่อเกษตรกรภายในชุมชนตนเองมากกว่าคนภายนอก สามารถให้ข้อมูลหรือคำแนะนำเกี่ยวกับเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้เป็นอย่างดี

2.2.3 ระดับของความคิดเห็นของเกษตรกร โดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่างสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรสะดวกสบาย

2.3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้งาน การติดตั้งแอปพลิเคชัน เมนูการเข้าสู่ระบบ เมนูการแจ้งปลูก เมนูติดตามผล และเมนูติดตามสิทธิ์ มากที่สุด รองลงมา คือ เมนูสำรวจสมาชิก เมนูตรวจสอบแปลง เมนูถ่ายภาพแปลง เมนูใบรายงานผล และเมนูเครื่องจักรกลการเกษตร มีการใช้งานน้อยที่สุด จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าเกษตรกร มีการยอมรับนำไปปฏิบัติน้อย จึงกล่าวได้ว่าคนส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.4 ปัญหา ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

จากการศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า

2.4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยภาพรวม พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก โดยมีปัญหาด้านการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเป็นปัญหาระดับต้น ได้แก่ เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อย ขาดการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล สื่อในการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเข้าใจยาก และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ยังขาดการประชาสัมพันธ์การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล คือ ควรใช้วิธีการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้หลากหลายวิธีผสมผสานกัน ได้แก่ (เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร คู่มือการใช้งาน และสื่อ) และควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาจากข้อค้นพบในการวิจัยพบว่าเกษตรกร พบปัญหาในด้านการส่งเสริมการใช้งานเป็นอันดับต้นและสอดคล้องกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรยังมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการใช้งาน จัดทำสื่อเกี่ยวกับการใช้งาน และถ่ายทอดความรู้ให้เพิ่มขึ้น

2.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล พบว่า ตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ แหล่งความรู้ รายได้ และความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล อธิบายได้ว่า ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีผลต่อการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล รายได้ และอายุ ตามลำดับความสามารถของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ในการอธิบายความผันแปรของการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ดังนี้

2.5.1 ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เกษตรกรเห็นด้วยกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยเมื่อเกษตรกรเห็นประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ย่อมส่งผลให้เกิดจากยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับที่ Rogers (1983, p. 172) ได้กล่าวว่าการ

ตัดสินใจที่จะนำนวัตกรรมนั้นไปใช้อย่างเต็มที่ เพราะนวัตกรรมนั้นเป็นวิถีทางที่ดีกว่าและมีประโยชน์มากกว่าการยอมรับของบุคคลเกิดขึ้นเป็นกระบวนการ

2.5.2 แหล่งความรู้ เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า แหล่งความรู้ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล โดยเมื่อเกษตรกรมีแหล่งรับความรู้ที่หลากหลาย ย่อมส่งผลต่อการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพิ่มขึ้น การที่เกษตรกรรับความรู้ได้หลายรูปแบบจะเพิ่มความเข้าใจ และใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5.3 รายได้ ผลการวิจัยพบว่า รายได้ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือ เมื่อเกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การยอมรับการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลก็จะมากขึ้นไปด้วย อาจกล่าวได้ว่า การที่เกษตรกรสามารถเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่างๆ ตามนโยบายและมาตรการต่างๆ ของภาครัฐทำให้รายได้เกษตรกรของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นมาจากรายได้ในภาคการเกษตร

2.5.4 อายุ จากผลการวิจัยพบว่า อายุ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ โดยเมื่อเกษตรกรมีอายุที่มากขึ้นจะส่งผลให้การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลก็จะน้อยลง สอดคล้องกับ วรพิน งามไกวด์ (2557, น.36-37) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคชาวไทย พบว่าอายุมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรที่มีอายุน้อยมีความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีได้ดีกว่าเกษตรกรที่มีอายุมาก

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

1) **เกษตรกรควรหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่างๆนอกเหนือจากสื่อบุคคล** จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ คือ สื่อบุคคลเป็นส่วนมาก แต่ยังคงขาดทักษะการใช้งานเทคโนโลยี ดังนั้น เกษตรกรควรหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อต่าง เช่น คู่มือการใช้งาน, Youtube เป็นต้น

2) **เกษตรกรควรเข้ารับบริการบริการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหรือผู้นำชุมชนนัดหมาย** จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ทโฟน และไม่มีความสามารถในการใช้สมาร์ทโฟน ควรเข้ารับบริการบริการจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหรือผู้นำชุมชนนัดหมาย เพื่อจะเข้าร่วมเรียนการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้

3) **เกษตรกรควรนำสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงข้อมูลการเพาะปลูกด้วยตนเองในฤดูกาลผลิต** จากผลการวิจัยพบว่า การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น เกษตรกรควรนำสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงข้อมูลการเพาะปลูกด้วยตนเองในฤดูกาลผลิต เพื่อเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาสำนักงานเกษตรอำเภอ

3.1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1) **เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรเลือกใช้วิธีการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ที่เหมาะสมกับเกษตรกร** จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยค่อนข้างสูง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรใช้สื่อและวิธีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้เหมาะสมกับเกษตรกร

2) **ควรถ่ายทอดความรู้ ทักษะ การใช้งานเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้แก่แกนนำที่เกี่ยวข้อง** จากการวิจัยพบว่า สื่อบุคคลเป็นสื่อที่เกษตรกรได้รับข้อมูลและให้ความสนใจ สามารถเข้าถึงได้โดยตรง และเกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ดังนั้น การจัดอบรม การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ แนะนำการใช้งานเกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและแกนนำที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้นำชุมชน อาสาสมัครเกษตร หรือเกษตรกร เพื่อไปช่วยแนะนำและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรชุมชนต่อไป

3.1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้แหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความรู้แก่เกษตรกร** จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล จากสื่อต่างๆ ในภาพรวมระดับน้อย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งความรู้ และสื่อต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความรู้ให้แก่เกษตรกร

2) **กรมส่งเสริมการเกษตร ควรปรับลดขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลในเมนู แฉงปลูกให้เหมาะสมกับการใช้งาน** จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะในขั้นตอนการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในระดับมาก ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตร ควรลดขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลในเมนูแฉงปลูกให้เหมาะสมกับการใช้งาน ให้ง่ายต่อการใช้ ไม่ซับซ้อน และใช้เวลาไม่นาน และควรออกแบบขั้นตอนการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน

3.1.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) **หน่วยงานควรมีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการจัดอบรม** จากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะในด้านการส่งเสริมเกษตรกรเสนอแนะให้หน่วยงานควรมีการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง หน่วยงานควรมีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการจัดอบรม การผลิตสื่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรได้นำความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนของตนเองต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 **ควรศึกษา** แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ที่เหมาะสมกับเกษตรกรในช่วงอายุต่างๆ

3.2.2 **ควรศึกษา** เกี่ยวกับแหล่งความรู้ของเกษตรกร ที่มีผลต่อการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานน้อย

3.2.3 **ควรศึกษา** แนวทางในการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เพื่อนำไปสู่การยอมรับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เนื่องจากงานวิจัยครั้งนี้พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเป็นปัญหาระดับต้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สุโขทัยธรรมมาภิบาล

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). *Farmbook สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล*. สืบค้นจาก

<https://farmbook.doae.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). *คู่มือการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล DOAE Farmbook*.

กรุงเทพฯ : กลุ่มพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล กรมส่งเสริมการเกษตร.

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). *สถานการณ์การปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียน*

เกษตรกรดิจิทัล. สืบค้นจาก http://farmer.doae.go.th/eco_report/report_fmddfbd_ap64/15/04/

กิตติยา นวลหิน. (2556) *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในอำเภอ*

น้ำป่าด จังหวัดอุตรดิตถ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

จินดา ขลิบทอง. (2545). *แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร*. ในประมวลสาระชุดวิชา

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร (หน่วยที่ 1). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,

นนทบุรี.

จินดา ขลิบทอง. (2563). *แนวคิดสร้างสรรค์ในการบริหารและการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมและ*

พัฒนาการเกษตร. ในประมวลสาระชุดวิชาการบริหารและการสื่อสารเพื่อการ

ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร (หน่วยที่ 8). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

ธมกร ไชยบุบผา. (2558). *การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเพื่อการส่งเสริม*

การเกษตรในจังหวัดมุกดาหาร (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

นฤมล พุกพิกุล. (2556) *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร*

ในตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตร

มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

บุญเรือง เจริญศิลป์. (2542). *วิธีวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : พิชญาพรินติ้ง.

บุหงา จินดาวานิชสกุล. (2561) *แนวทางการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ในการผลิตลำไยนอกฤดู*

จังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- ปัญญาภรณ์ พุฒอินทร์. (2562). *การใช้แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการจดทะเบียนเกษตรกร ของเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. (2559). *แนวคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร: ปรัชญาวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการส่งเสริมการเกษตร*. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ภรณ์ กฤษณาเรืองศรี. (2555). *ความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ภาสินี จันทร์แดง. (2556). *ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการดำเนินงานขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ภิรมย์ โสฬส. (2557). *การผลิตถั่วเหลืองและความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ศศกร บุญนันต์. (2558). *แนวทางการพัฒนาการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ทอง. (2564). *แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอโพธิ์ทอง*. สืบค้นจาก <http://phothong.angthong.doae.go.th/>
- สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม และพลสรายุ สราญรมย์. (2558). รูปแบบพฤติกรรมและเงื่อนไขการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 5(2). สืบค้นจาก https://e-jodil.stou.ac.th/filejodil/11_7_513.pdf
- อรทัย เลื่อนวัน. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ: กรณีศึกษากรมการพัฒนาชุมชนศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.

อังคณา ค้ายสุบรรณ. (2562). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของอาสาสมัครเกษตรกรในจังหวัดชัยนาท. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

Ajzen, I. and Fishbein, M. (1975). *Belief, attitude, Intention and Behavior: An Introduction to Theory and Research*. Massachusetts : Addison-Wesley publishing.

Belch, G.E., & Belch, M.A. (1998). *Advertising and promotion: An integrated marketing communications perspective*. 4th ed. Irwin : Mc Graw-Hill.

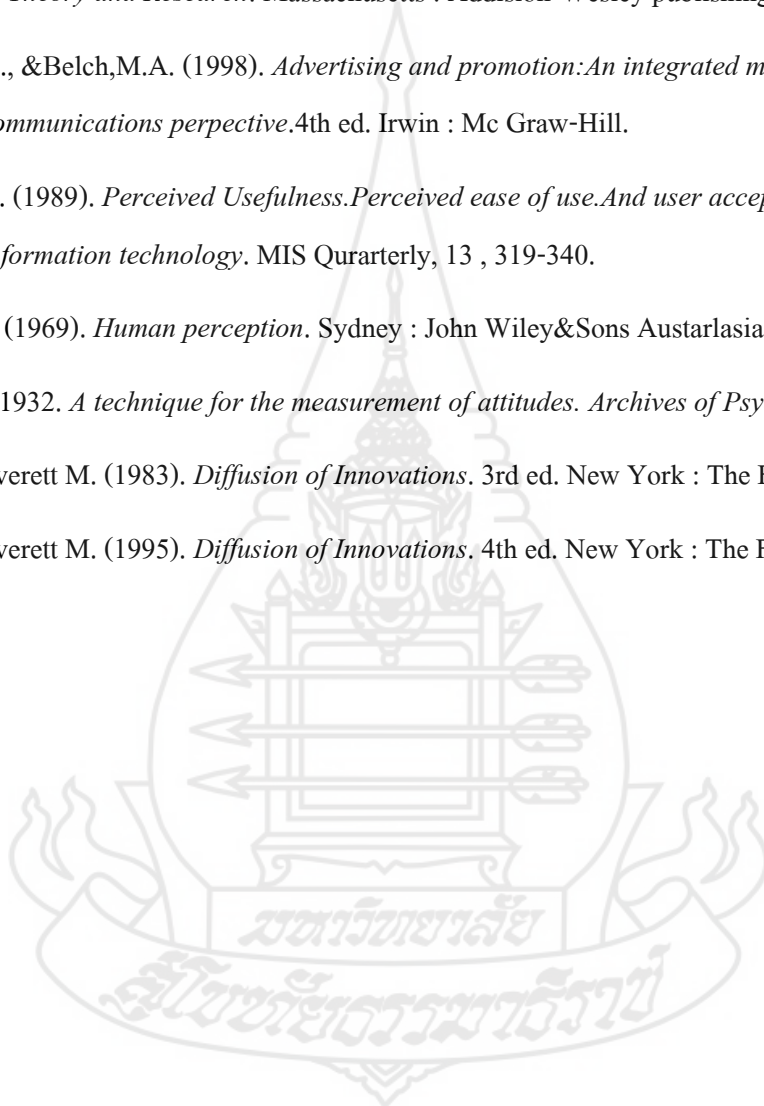
Davis, F.D. (1989). *Perceived Usefulness, Perceived ease of use, And user acceptance of information technology*. MIS Quarterly, 13 , 319-340.

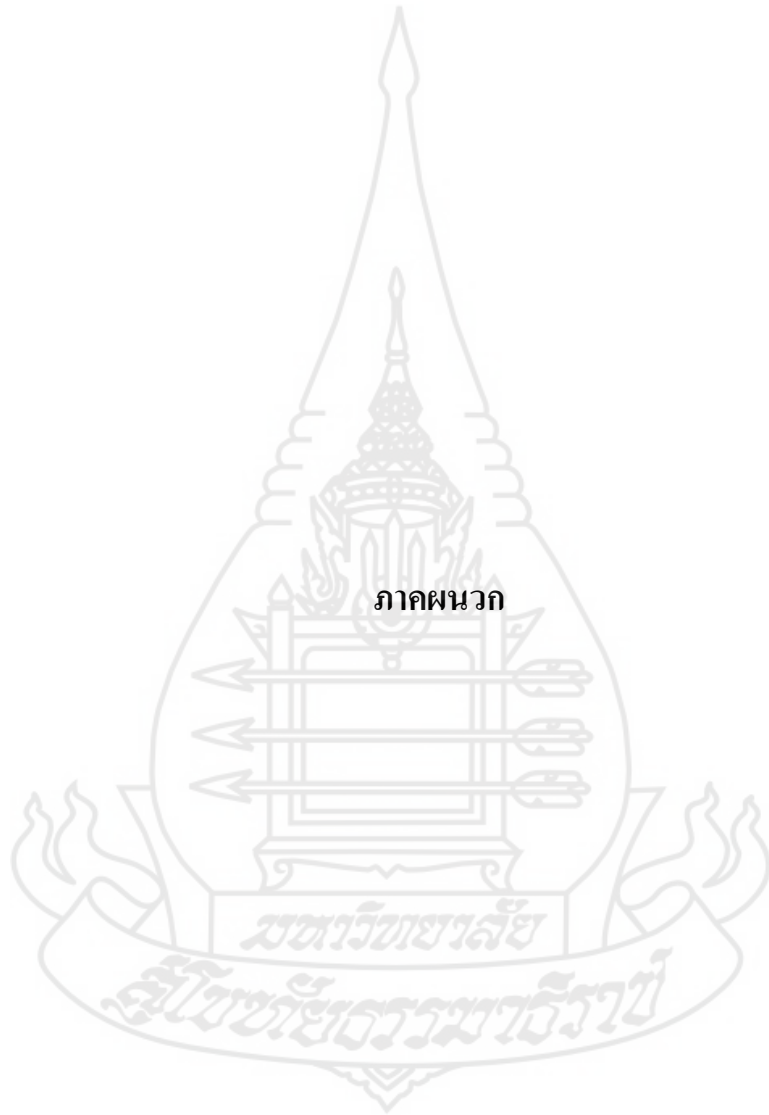
Day, R.H. (1969). *Human perception*. Sydney : John Wiley & Sons Australasia Pty Ltd.

Likert, R. 1932. *A technique for the measurement of attitudes*. *Archives of Psychology*. 140 pp.

Rogers, Everett M. (1983). *Diffusion of Innovations*. 3rd ed. New York : The Free Press.

Rogers, Everett M. (1995). *Diffusion of Innovations*. 4th ed. New York : The Free Press.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....
บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
โทรศัพท์.....

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกร ในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต คำตอบในแบบสัมภาษณ์นี้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่มีเจตนาไขุ่ผูกพันอื่นและไม่ทำให้เกิดผลเสียหายกับเกษตรกรใดๆ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสัมภาษณ์นี้ แบ่งออกเป็น ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็น เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตอนที่ 3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

3. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้เกษตรกร (ผู้ให้สัมภาษณ์) ฟังแล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ

4. ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเกษตรกรในพื้นที่อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

คำแนะนำ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความตามผลการสัมภาษณ์ และเติมข้อความลงในช่องว่างของแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน [ ] หรือเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

1.1 ข้อมูลสภาพสังคม

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ.....ปี (มากกว่า 6 เดือน นับเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษา

☐ 1) ไม่ได้รับการศึกษา	☐ 2) ประถมศึกษา
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
☐ 5) อนุปริญญา/ปวส.	☐ 6) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
☐ 7) สูงกว่าปริญญาตรี	
4. สถานภาพทางสังคม

☐ 1) ไม่เป็น	
☐ 2) เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
☐ 2.1) สมาชิกอบต./เทศบาล	☐ 2.2) กำนันผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
☐ 2.3) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	☐ 2.4) ประมงอาสา
☐ 2.5) ปศุสัตว์อาสา	☐ 2.6) หมอดินอาสา
5. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร

☐ 1) ไม่เป็น	
☐ 2) เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
☐ 2.1) กลุ่มเกษตรกร	☐ 2.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
☐ 2.3) วิสาหกิจชุมชน	☐ 2.4) กลุ่มสหกรณ์การเกษตร
☐ 2.5) ธกส.	☐ 2.6) เครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่
6. ท่านมีเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ตโฟนหรือไม่ (กรณีตอบ “ไม่มี” ให้ข้ามไปตอบข้อ 1.2)

☐ 1. มี	☐ 2. ไม่มี
--------------------------------	-----------------------------------
7. ความถี่ในการใช้สมาร์ตโฟน

☐ 1) ทุกวัน	☐ 2) สัปดาห์ละ 1-2 วัน
☐ 3) สัปดาห์ละ 3-4 วัน	☐ 4) เดือนละครั้ง

8. วัตถุประสงค์ในการใช้สมาร์ทโฟน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) เพื่อการสื่อสาร (พูดคุย)
- 2) เพื่อการสืบค้นข้อมูล
- 3) เพื่อความความบันเทิง เช่น ดูวิดีโอ, เล่นเกม, ฟังเพลง
- 4) เพื่อการถ่ายรูปและวิดีโอ
- 5) เพื่อการใช้ Social media เช่น Line, Facebook, Twitter, Instagram

1.2 ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ

1. อาชีพหลัก (ตอบได้เพียง 1 ข้อ)

- 1) ประกอบอาชีพเกษตร 2) รับเงินเดือนประจำ 3) รับจ้างทางการเกษตร
- 4) ประกอบธุรกิจการค้า 5) รับจ้างทั่วไป

2. อาชีพรอง

- 1) ไม่มี
- 2) มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ แต่ต้องไม่ซ้ำกับอาชีพหลัก ในข้อ 1)
- 1) ประกอบอาชีพเกษตร 2) รับเงินเดือนประจำ
- 3) รับจ้างทางการเกษตร 4) ประกอบธุรกิจการค้า
- 5) รับจ้างทั่วไป

3. พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร

- 1) พื้นที่ของตนเอง.....ไร่
- 2) พื้นที่เช่า.....ไร่
- รวม.....ไร่

4. รายได้

ภาคการเกษตร ปี 2564 .....บาทต่อปี

นอกภาคการเกษตร ปี 2564.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

5. หนี้สิน

ภาคการเกษตร ปี 2564 .....บาทต่อปี

นอกภาคการเกษตร ปี 2564.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

ตอนที่ 2 ความรู้ แหล่งความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

2.1 ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องถูกหรือช่องผิด ตรงกับความรู้อยู่เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ประเด็นความรู้	ถูก	ผิด
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล		
1. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับการขึ้นทะเบียนเกษตรกร		
2. เกษตรกรสามารถโหลดแอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้ด้วยตนเองผ่านระบบปฏิบัติการของสมาร์ตโฟน		
3. แอปพลิเคชันสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีสัญลักษณ์เป็นสีฟ้า		
4. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร โดย ไม่ต้องใช้เอกสารในการดำเนินการ		
5. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเท่านั้น		
2. การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล		
6. เกษตรกรสามารถปรับปรุงทะเบียนผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้ด้วยตัวเอง		
7. เกษตรกรสามารถใช้หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนในการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล		
8. เกษตรกรสามารถถ่ายรูปแปลงนาเพื่อประกอบการปรับปรุงทะเบียนผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้		
9. เกษตรกรสามารถดูประวัติการทำนาผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล		
10. เกษตรกรใช้งานเพื่อการติดตามการช่วยเหลือจากภาครัฐผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ได้		
3. ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล		
11. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกรได้รับการส่งเสริม สนับสนุน จากภาครัฐ		
12. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกรเกิดความยุ่งยาก ใช้เวลานาน และมีค่าใช้จ่ายสูง		
13. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้ภาครัฐมีข้อมูลครบถ้วน เป็นปัจจุบัน		
14. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ไม่สามารถนำไปวางแผนการผลิตและการตลาด		
15. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล สามารถใช้เป็นข้อมูลในการเข้าร่วมโครงการ หรือมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ของเกษตรกรได้		

2.2 แหล่งความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกร

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
สื่อบุคคล					
1. ปราชญ์ชาวบ้าน					
2. ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน					
3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร					
4. พ่อแม่ ญาติพี่น้อง					
5. เพื่อนบ้าน					
สื่อกิจกรรม					
6. การอบรม					
7. การประชุม					
8. การจัดนิทรรศการ					
สื่อมวลชน					
9. โทรทัศน์					
10. วิทยุชุมชน					
11. หอกระจายข่าว					
สื่อสิ่งพิมพ์					
12. เอกสารทางราชการ					
13. แผ่นพับ/โปสเตอร์/ป้ายประชาสัมพันธ					
14. หนังสือพิมพ์					
15. วารสาร					

2.2 แหล่งความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

(ต่อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกร

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
สื่อออนไลน์					
16. เว็บไซต์					
17. ไลน์					
18. เฟสบุ๊ก					
19. ยูทูป					
20. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์					

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ให้สัมภาษณ์ฟัง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
1. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลค้นหาได้ง่ายใน Google play และ App store					
2. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีลักษณะสวยงาม ดูง่าย สบายตา					
3. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีขนาดตัวหนังสือที่เหมาะสม ใช้งานง่าย					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
4. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีแถบเมนูขนาดเหมาะสม ใช้งานง่าย					
5. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีเมนูที่เป็นลำดับ ขั้นตอนอย่างเหมาะสม					
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
6. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีฟังก์ชันการใ้ งานง่าย ไม่ซับซ้อน					
7. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุง ข้อมูลใช้งานง่าย					
8. สามารถเรียนรู้การใช้งานสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลได้ด้วยตนเอง					
9. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเหมาะกั การใช้งานกับเกษตรกรทั่วไป					
10. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกร เกิดการเรียนรู้ในการใช้งาน แอปพลิเคชันมากขึ้น					
3. ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
11. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การ ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น					
12. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การ ปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรประหยัดเวลา และ ค่าใช้จ่าย					
13. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลสามารถช่วยทำ ให้เกษตรกรวางแผนการผลิตในปีถัดไปได้					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
14. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียนและการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร					
15. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้สามารถติดตามผลการเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้ง่ายขึ้น					

ตอนที่ 3 การยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการยอมรับปฏิบัติ ในการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ท่านได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลหรือไม่

กระบวนการ/ขั้นตอน	การปฏิบัติ	
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
1) การติดตั้ง - ติดตั้งโดยค้นหาแอปพลิเคชันใน Google play หรือ App store - ดำเนินการติดตั้งโดย ค้นหา คำว่า “Farmbook” และกดติดตั้ง 		

-กระบวนการ/ขั้นตอน	การปฏิบัติ	
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
<p>2) การเข้าสู่ระบบ</p> <p>- เข้าสู่ระบบโดยใช้รหัสทะเบียนเกษตรกรหรือเบอร์โทรศัพท์</p> 		
<p>3) เมนูแจ้งปลูก</p> <p>- ใช้เมนูแจ้งปลูกสำหรับแจ้งปรับปรุงกิจกรรมทางการเกษตร</p> 		
<p>4) เมนูถ่ายภาพแปลง</p> <p>- ใช้ถ่ายภาพแปลงปลูกเป็นหลักฐาน</p> 		
<p>5) เมนูสำรวจสมาชิก</p> <p>- ใช้สำหรับตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลสมาชิก</p> 		

กระบวนการ/ขั้นตอน	การปฏิบัติ	
	ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
<p>6) เมนูเครื่องจักรกลการเกษตร</p> <p>- ใช้สำหรับตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลเครื่องจักรกลการเกษตร</p> 		
<p>7) เมนูติดตามผล</p> <p>- ใช้รายงานสถานะการแจ้งปลูกขึ้นมาให้ทราบ</p> 		
<p>8) เมนูตรวจสอบแปลง</p> <p>- ใช้สำหรับดูประวัติการเพาะปลูก พิกัดแปลง โชนนึ่ง</p> 		
<p>9) เมนูใบรายงานผล</p> <p>- ใช้สำหรับรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร</p> 		
<p>10) เมนูติดตามสิทธิ์</p> <p>- ตรวจสอบสิทธิ์ที่ได้รับได้ พร้อมตรวจสอบผลการโอนเงินตามโครงการที่ได้รับสิทธิ์ได้</p>		

<p>ติดตามสิทธิ</p> <p>การส่งข้อมูลให้ สกส. นำเข้าร่วมโครงการและ มาตรการ</p> <p style="text-align: right;">→</p>		
--	--	--

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ประเด็นปัญหา	ระดับความคิดเห็นต่อปัญหา				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
1. การค้นหาสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
2. แถบเมนูของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีขนาดไม่เหมาะสม					
3. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีขนาดตัวหนังสือที่ไม่เหมาะสม					
4. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีเมนูที่ความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
1. การติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
2. การเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
3. การใช้งานเมนูแจ้งปลูกในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					

4. การเข้าใช้งานเมนูถ่ายภาพแปลง ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
--	--	--	--	--	--

ประเด็นปัญหา	ระดับความคิดเห็นต่อปัญหา				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
5. การเข้าใช้งานเมนูสำรวจสมาชิก ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
6. การเข้าใช้งานเมนูเครื่องจักรกลการเกษตรในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
7. การเข้าใช้งานเมนูติดตามผล ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
8. การเข้าใช้งานเมนูตรวจสอบแปลง ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
9. การเข้าใช้งานเมนูใบรายงานผล ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
10. การเข้าใช้งานเมนูติดตามสิทธิ์ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน					
11. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่ช่วยในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร					

12. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลทำให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรใช้เวลานานมาก และมีค่าใช้จ่ายสูง					
13. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่สามารถทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิตในปีถัดไปได้					

ประเด็นปัญหา	ระดับความคิดเห็นต่อปัญหา				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
14. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่ช่วยให้ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียนและการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร					
15. สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่เอื้อให้สามารถติดตามผลการเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้					
การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
1. เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
2. ขาดการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
3. สื่อในการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเข้าใจยาก					
4. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อย					
5. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ยังขาดการประชาสัมพันธ์การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุด

ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

คำชี้แจง : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่มีต่อ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะ				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
1. ควรออกแบบรูปแบบการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน					
2. ควรออกแบบขั้นตอนการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน					
3. ควรออกแบบขนาดตัวอักษรระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้มีขนาดใหญ่ขึ้น					
4. ควรออกแบบการเข้าใช้งานเมนูในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่ายและสะดวกต่อการใช้					
5. ควรปรับปรุงรูปแบบของเมนูในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกร ให้เหมาะกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน					
การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
1. ควรปรับปรุงขั้นตอนของการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกรให้เหมาะกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน					
2. ควรปรับปรุงรูปแบบและขั้นตอนของการ					

เข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้เหมาะกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน					
---	--	--	--	--	--

ข้อเสนอแนะ	ระดับความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะ				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
3. ควรลดขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลในเมนู แจ้งปลูกให้เหมาะสมกับการใช้งาน					
การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล					
1. ควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งาน สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
2. ควรผลิตคู่มือการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัล					
3. ควรผลิตสื่อการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลให้เข้าใจง่าย					
4. ควรใช้วิธีการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ให้หลากหลายวิธีผสมผสานกัน					
5. ควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียน เกษตรกรดิจิทัลแบบเผชิญหน้าระหว่างเกษตรกรและ เจ้าหน้าที่					

*** ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ ***

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินผลการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายสุวิทย์ สาครตานันท์ ตำแหน่ง เกษตรอำเภอบางระจัน
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
2. นางสาวรัชณี อรรถลาภี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง
3. นายเกรียงไกร วงษ์ปาน ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง

ภาคผนวก ก

แบบสรุปผลวิเคราะห์การประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

แบบสรุปผลวิเคราะห์การประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ของเกษตรกรในอำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ข้อที่	ข้อความถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC เฉลี่ย	แปลงผล
		1	2	3		
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
1	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลค้นหาได้ง่ายใน Google play และ App store	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีลักษณะสวยงาม ง่าย สบายตา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีขนาดตัวหนังสือที่เหมาะสม ใช้งานง่าย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีแถบเมนูขนาดเหมาะสม ใช้งานง่าย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีเมนูที่เป็นลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
6	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีฟังก์ชันการใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลในการปรับปรุงข้อมูลใช้งานง่าย	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
8	สามารถเรียนรู้การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเหมาะกับการใช้งานกับเกษตรกรทั่วไป	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล ทำให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ในการใช้งานแอปพลิเคชันมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC เฉลี่ย	แปลงผล
		1	2	3		
3. ประโยชน์ของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
11	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรสะดวกสบายขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลสามารถช่วยทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิตในปีถัดไปได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียนและการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลช่วยให้สามารถติดตามผลการเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้ง่ายขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
16	การค้นหาสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
17	แถบเมนูของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีขนาดไม่เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล มีขนาดตัวหนังสือที่ไม่เหมาะสม	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC เฉลี่ย	แปลงผล
		1	2	3		
19	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีเมนูที่ ความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
20	การติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมี ความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	การเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	การเข้าใช้งานเมนูแจ้งปลูกในสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	การเข้าใช้งานเมนูถ่ายภาพแปลง ในสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
24	การเข้าใช้งานเมนูสำรวจสมาชิก ในสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	การเข้าใช้งานเมนูเครื่องจักรกล การเกษตรในสมุดทะเบียนเกษตรกร ดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	การเข้าใช้งานเมนูติดตามผล ในสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	การเข้าใช้งานเมนูตรวจสอบแปลง ใน สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความ ยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	การเข้าใช้งานเมนูใบรายงานผล ในสมุด ทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยาก และใช้เวลานาน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC เฉลี่ย	แปลงผล
		1	2	3		
29	การเข้าใช้งานเมนูติดตามสิทธิ์ในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลมีความยุ่งยากและใช้เวลานาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่ช่วยในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลทำให้การปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรใช้เวลามากและมีค่าใช้จ่ายสูง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่สามารถทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิตในปีถัดไปได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่ช่วยให้ทราบข้อมูลการขึ้นทะเบียนและการปรับปรุงข้อมูลเกษตรกร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลไม่เอื้อให้สามารถติดตามผลการเข้าร่วมโครงการภาครัฐได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
35	เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
36	ขาดการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	สื่อในการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเข้าใจยาก	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
38	เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลน้อย	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC เฉลี่ย	แปลงผล
		1	2	3		
39	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ยังขาดการประชาสัมพันธ์การใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ผ่านสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
1. คุณลักษณะของสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
40	ควรออกแบบรูปแบบการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
41	ควรออกแบบขั้นตอนการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่นาน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
42	ควรออกแบบขนาดตัวอักษรระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้มีขนาดใหญ่ขึ้น	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
43	ควรออกแบบการใช้งานเมนูในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้ใช้งานง่าย และสะดวกต่อการใช้	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
44	ควรปรับปรุงรูปแบบของเมนูในสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกร ให้เหมาะกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน	2	+1	+1	0.67	ใช้ได้
2. การใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
45	ควรปรับปรุงขั้นตอนของการติดตั้งสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลเกษตรกร ให้เหมาะกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อความถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC เฉลี่ย	แปลงผล
		1	2	3		
46	ควรปรับปรุงรูปแบบและขั้นตอนของการเข้าสู่ระบบสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้เหมาะกับการใช้งานและไม่ซับซ้อน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
47	ควรลดขั้นตอนการปรับปรุงข้อมูลในเมนูแจ้งปลูกให้เหมาะสมกับการใช้งาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. การส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล						
48	ควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
49	ควรผลิตคู่มือการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัล	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
50	ควรผลิตสื่อการส่งเสริมการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้เข้าใจง่าย	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
51	ควรใช้วิธีการส่งเสริมการใช้สมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลให้หลากหลายวิธีผสมผสานกัน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
52	ควรมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการใช้งานสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลแบบเผชิญหน้าระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

$$\text{ค่า IOC} = \frac{45.4}{52} = 0.87$$

สรุปผลการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แสดงว่า ข้อคำถามใช้ได้

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ หรือตรงตามเนื้อหานั้น แสดงว่า ข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายอานันท์ เจริมมงคล
วัน เดือน ปีเกิด	14 มิถุนายน 2535
สถานที่เกิด	อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (สาขาเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูป) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2557
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

